

Μεταφράσεις τεκμηρίων που περιέχονται στο Klement.

Klement 001

1. Τηλεγράφημα του Προέδρου του ΚΚ Τσεχοσλοβακίας, Κλέμεντ Γκότβαλντ στο (7^ο) Συνέδριο του ΚΚΕ. (Δημοσιεύτηκε στην κομματική εφημερίδα Πράνο στις 30 Σεπτεμβρίου 1945).

Τηλεγράφημα προς το Συνέδριο του ΚΚΕ

Αποστέλλουμε εγκάρδιους χαιρετισμούς στο αδελφό ΚΚΕ και στο συνέδριό του. Με μεγάλη συμπάθεια παρακολουθούμε τον ηρωικό σας αγώνα για μια ελεύθερη και δημοκρατική Ελλάδα. Ευχόμαστε το συνέδριό σας να συμβάλει στην εμπέδωση της ειρήνης, της δημοκρατίας και στην προοδευτική πορεία της όμορφης χώρας σας μαζί με τις αδελφικές, νέες δημοκρατίες της Ευρώπης.

Γκότβαλντ

Πρόεδρος του ΚΚ Τσεχοσλοβακίας

«Ρούντε Πράβο», αρ. 145, 30 Σεπτεμβρίου 1945

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/24, Klement Gottwald (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΚΤσ. Κεντρική Επιτροπή – ΚΕ, 100/24, Κλέμεντ Γκότβαλντ), κιβώτιο – κ. 99, αριθμός φακέλου – α.φ. 1142, σελ. 1, δακτυλογραφημένη

Klement 051 - 053

1. Εμπιστευτική επιστολή της ΚΕ του ΚΚΕ στο ΚΚ Τσεχοσλοβακίας και σε άλλα πέντε «αδελφά κόμματα», Ελεύθερη Ελλάδα, 29 Ιουλίου 1948.

Ε μ π ι σ τ ε υ τ ι κ ό !

Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας
Κεντρική Επιτροπή

29 Ιουλίου 1948

Προς τις ΚΕ των αδελφών κομμουνιστικών και εργατικών κομμάτων Αλβανίας, Βουλγαρίας, Ουγγαρίας, Τσεχοσλοβακίας, Ρουμανίας και Πολωνίας.

Αγαπητοί σύντροφοι,

Η 4^η Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ, η οποία συνήλθε στα τέλη Ιούλη στα ελεύθερα εδάφη, σας αποστέλλει θερμούς επαναστατικούς χαιρετισμούς και παράλληλα την ευγνωμοσύνη της για τη βοήθεια που παρέχετε στον ελληνικό λαό, που αγωνίζεται υπό την καθοδήγηση του ΚΚΕ.

Η Ολομέλεια συνήλθε στις ελεύθερες περιοχές του Γράμμου, σε μια περιοχή που μαίνονται σκληρές μάχες τις οποίες διεξάγει ο Δημοκρατικός Στρατός της Ελλάδας, ο οποίος εδώ και 45 ημέρες αποκρούει με επιτυχία τις ιδιαίτερα επιθετικές επιχειρήσεις του εχθρικού μοναρχο-φασιστικού στρατού. Αντικειμενικός στόχος του μονορχο-φασιστικού στρατού σε αυτές τις επιχειρήσεις είναι να κάμψει τα σοβαρά στηρίγματα του Δημοκρατικού Στρατού της Ελλάδας στον ορεινό όγκο Γράμμος – Σμόλικας. Αποσκοπεί στην απώθηση του ΔΣΕ από αυτή την περιοχή και την εξόντωσή του στη συνέχεια με σειρά «εκκαθαριστικών» επιχειρήσεων-

Οι Αμερικανοί και τα ελληνικά υποζύγια τους, προκειμένου να επιτύχουν τον σκοπό τους, συγκέντρωσαν στρατό ογδόντα χιλιάδων, σχεδόν όλη τη μοναρχο-φασιστική αεροπορία και 120 πυροβόλα. Σε σύγκριση με εμάς ο εχθρός διαθέτει συντριπτική αριθμητική υπεροπλία. Ο εχθρός εξοπλίζεται μαζικά με αμερικανικό πολεμικό υλικό. Τα αμερικανικά πλοία καθημερινά αποβιβάζουν στα ελληνικά λιμάνια χιλιάδες τόνους πολεμικού υλικού. Συμβαίνει στη διάρκεια ορισμένων ωρών να βομβαρδίζουν τις κορυφές των βουνών που βρίσκονται υπό τον έλεγχο του ΔΣΕ με δεκάδες χιλιάδες οβίδες, για να μην αναφερθούμε στους αεροπορικούς βομβαρδισμούς. Ο στρατός διαθέτει καλή οργάνωση του εφοδιασμού με τρόφιμα. Οι δυνάμεις μας αποτελούν μόνο το ένα έβδομο των δυνάμεών της και επιπλέον διαθέτουμε πολύ ελαττωματικό εξοπλισμό. Το πυροβολικό μας είναι πολύ ανίσχυρο, ενώ το τελευταίο διάστημα σχεδόν έπαψε να δραστηριοποιείται. Στις χιλιάδες οβίδες που μας έριχνε ο εχθρός απαντούσαμε στην αρχή με μικρή δύναμη πυρός, κάναμε οικονομίες στην κάθε οβίδα και τελικά, λόγω έλλειψης οβίδων, αναγκαστήκαμε να διακόψουμε τη δράση του πυροβολικού μας. Η ίδια απειλή υπάρχει και για τα ολμοβόλα μας και σε μικρότερο βαθμό και για τα ελαφρά όπλα. Επιπλέον τα τρόφιμα, ο ρουχισμός και η υπόδηση είναι είδη σε ανεπάρκεια. Η ανεπαρκής τροφή και οι πολύ άσχημες συνθήκες που υπάρχουν στα χαρακώματα οδηγούν σε μεμονωμένες περιπτώσεις λιποταξίας. Έχουμε τεράστια προβλήματα στον υγειονομικό τομέα. Οι τραυματίες μας είναι αρκετοί. Πολύ σοβαρές αδυναμίες εντοπίζουμε επίσης στην κατάρτιση του υγειονομικού προσωπικού όσο και στην επάρκεια φαρμάκων. Σημειώνονται θάνατοι εξαιτίας έλλειψης αντιτετανικών ορών. Τραυματισμοί που θα μπορούσαν να θεραπευτούν οδηγούν σε θανάτους ή σε σοβαρές αναπηρίες επειδή δεν υπάρχουν τα

κατάλληλα φάρμακα. Τα νοσοκομεία στην Ελεύθερη Ελλάδα είναι πρωτόγονα και διαρκώς βομβαρδίζονται από τον εχθρό. Σε αρκετές περιπτώσεις υποχρεωνόμαστε να μεταφέρουμε τους χιλιάδες τραυματίες μας στα αλβανικά νοσοκομεία, τα οποία παρότι δεν διαθέτουν επαρκές δυναμικό φροντίζουν για την αποθεραπεία σημαντικού αριθμού τραυματιών μας. Ιδιαίτερα επειγόντως χρειαζόμαστε οι φίλες Λαϊκές Δημοκρατίες να μας παραχωρήσουν υγειονομικό υλικό καθώς και να αναλάβουν τη φροντίδα για τους βαριά τραυματίες μας.

Οι στρατιώτες και οι διοικητές του ΔΣΕ, με επικεφαλής τα μέλη του ΚΚΕ, παρόλες τις αδυναμίες και τις δυσκολίες αποκρούουν με επιτυχία τις συχνές εχθρικές επιθέσεις. Εδώ και 46 ημέρες ο μοναρχο-φασιστικός στρατός υπό την άμεση καθοδήγηση Αμερικανών αξιωματικών προσπαθεί ματαιώς να σημειώσει κάποια σημαντική επιτυχία. Οι απώλειές του σε νεκρούς, τραυματίες, αιχμαλώτους και λιποτάκτες ξεπερνούν μέχρι σήμερα τις 25.000 άνδρες. Αυτές οι αποτυχίες του εχθρού καθώς και οι σοβαρές απώλειές του προκαλούν σημαντικό πλήγμα στο ηθικό του μοναρχο-φασιστικού στρατού. Στην πραγματικότητα, όπως αναγνωρίζουν οι αιχμάλωτοι και οι λιποτάκτες, μόνο η εντατική χρήση του πυροβολικού και της αεροπορίας από τον εχθρό καθώς και το γεγονός ότι εμείς δεν έχουμε στη διάθεσή μας αυτά τα όπλα, καθυστερεί την εμφάνιση διαλυτικών φαινομένων στο μοναρχο-φασιστικό στρατό, το ηθικό του οποίο σε κάθε περίπτωση δέχεται πλήγματα μετά από κάθε αποτυχία. Εκτός αυτού η αποτυχία στο Γράμμο ενισχύει την κρίση και στο μοναρχο-φασιστικό πολιτικό στρατόπεδο. Αυτές τις μέρες ο πρωθυπουργός Σοφούλης επέδωσε την παραίτησή του την οποία στη συνέχεια ανακάλεσε μετά τις ισχυρές πιέσεις που δέχτηκε από τους Αμερικανούς και τον βασιλιά Γλύξμπουργκ. Άλλη μια συνέπεια των επιτυχιών του ΔΣΕ στο Γράμμο είναι το γεγονός ότι αυτές οι επιτυχίες έδωσε το έναυσμα για το ξέσπασμα απεργιών στην κατεχόμενη Ελλάδα, οι οποίες οργανώνονται παρά τη φοβερή τρομοκρατία. Αυτές τις μέρες στην Αθήνα και σε όλη την Ελλάδα απεργούν οι εργάτες και οι υπάλληλοι του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα.

Στόχος μας δεν είναι μόνο η απόκρουση της εχθρικής επίθεσης αλλά το πέρασμα σε μια κατάλληλη στιγμή στην αντεπίθεση προκειμένου να καταφέρουμε ένα συντριπτικό χτύπημα. Οι προϋποθέσεις για αυτό το βήμα ωριμάζουν και μόνο η απελπιστική ανεπάρκεια βλημάτων μας καθυστερεί. Εκτός τούτου παρεμποδίζομαστε από τον ανεπαρκή εφοδιασμό με τρόφιμα και ρουχισμό (άνω του 50% δεν διαθέτει ούτε στολή, ούτε υπόδηση). Εφιστούμε την προσοχή των αδελφών κομμουνιστικών και εργατικών κομμάτων για την ανάγκη ενίσχυσης της βοήθειας στον αγώνα μας. Φυσικά και δεν αγνοούμε τις δυσκολίες που εμφανίστηκαν και βαθύνονται σε σχέση με την γιουγκοσλαβική κρίση. Ωστόσο ο πόλεμος που διεξάγουμε βρίσκεται τώρα σε περίοδο αποφασιστικής καμπής. Εάν διαθέταμε κατάλληλο υλικό και εάν μπορούσαμε να εκμεταλλευτούμε τις επιτυχίες μας στο Γράμμο θα μπορούσαμε να ελπίζουμε σε σοβαρές προοπτικές για την περαιτέρω πορεία των πολιτικών εξελίξεων στην Ελλάδα, για τη διεύρυνση των ορίων των ελεύθερων εδαφών και για την επίσπευση των διαλυτικών φαινομένων και της πτώσης του μοναρχοφασισμού. Οι ίδιοι οι μοναρχοφασίστες ηγέτες αναγνωρίζουν την κρίσιμη σημασία που πρεσβεύει γι αυτούς η μάχη του Γράμμου.

Η 4^η Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚ Ελλάδας λαμβάνοντας όλα τούτα υπόψη αποφάσισε να αποταθεί στα αδελφά κόμματα των Λαϊκών Δημοκρατιών με αίτημα τη χορήγηση βοήθειας σε στρατιωτικό και υγειονομικό υλικό, σε τρόφιμα, ρουχισμό και υπόδηση. Είμαστε πεπεισμένοι ότι τα αδελφά κόμματα αντιλαμβάνονται τη σημασία αυτής της βοήθειας, ειδικά σε αυτή την κρίσιμη φάση του πολέμου και θα πράξουν ότι είναι στις δυνάμεις τους προκειμένου να ξεπεράσουν τις δυσκολίες, οι οποίες το τελευταίο διάστημα, όπως είναι γνωστό, ενισχύθηκαν.

Με συντροφικούς χαιρετισμούς

ΚΕ ΚΚ Ελλάδας

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/24, Klement Gottwald (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΚΤσ. Κεντρική Επιτροπή – ΚΕ, 100/24, Κλέμεντ Γκότβαλντ), κιβώτιο – κ. 99, αριθμός φακέλου – α.φ. 1142, σελ. 3 δακτυλογραφημένες, τσεχικά.

1. Γνωστοποίηση για τα αποτελέσματα της 5^{ης} Ολομέλειας της ΚΕ του ΚΚΕ προς το ΚΚ Τσεχοσλοβακίας (άνευ συνοδευτικών), 31 Ιανουαρίου 1949.

Στις 30 και 31 Ιανουαρίου 1949 στην οροσειρά του Γράμμο συνήλθε η 5^η Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ και με συμμετοχή μελών της Κεντρικής Εξελεγκτικής Επιτροπής. Η Ολομέλεια ασχολήθηκε με τα εξής ζητήματα;

Η Ελλάδα στο δρόμο για τη νίκη. Πριν την αποφασιστική καμπή. Εισήγηση Ν. Ζαχαριάδη.

Η δεξιά οπορτουниστική απόκλιση στο κόμμα. Εισήγηση Δ. Βλαντά.

Αλλαγές στη σύνθεση της ΚΕ του ΚΚΕ.

Εκλογή Πολιτικού Γραφείου της ΚΕ του ΚΚΕ.

Όλες οι αποφάσεις της ΚΕ εγκρίθηκαν ομόφωνα. Στη συνεδρίαση της ΚΕ του ΚΚΕ αποφασίστηκαν ορισμένες αλλαγές στη σύνθεση της ΚΕ λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες του κινήματος. Αυτές οι αλλαγές θα κατατεθούν προς επικύρωση στο 8^ο Συνέδριο του ΚΚΕ.

Η Ολομέλεια εξέλεξε ομόφωνα νέο Πολιτικό Γραφείο της ΚΕ του ΚΚΕ. Μέλη του εκλέχτηκαν:

Τακτικά μέλη: Ν. Ζαχαριάδης, Ιωάννης Ιωαννίδης, Μήτσος Παρτσαλίδης, Βασίλης Μπαρτζιώτας και Δημήτρης Βλαντάς.

Αναπληρωματικά μέλη: Λεωνίδας Στρίνγκος, Πέτρος Ρούσος και Γ. Βοντίσιος (Γούσιας).

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η σ. Χρύσα Χατζηβασιλείου και ο Μάρκος Βαφειάδης είναι εδώ και μερικούς μήνες βαριά άρρωστοι με συνέπεια να μην μπορούν να ανταποκριθούν στα σημαντικά καθήκοντα που τους ανέθεσε η ΚΕ του ΚΚΕ, η 5^η Ολομέλεια αποφάσισε να τους απαλλάξει από την κομματική δουλειά.

Ελεύθερη Ελλάδα – Γράμμος

31 Ιανουαρίου 1949

Κεντρική Επιτροπή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/3, (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΕ), Πράγα, κ. 132, φακ. 515, σελ. 1 στα τσεχικά, δακτυλογραφημένη.

Klement 005

**1. Απόφαση της 5^{ης} Ολομέλειας στο 2^ο σημείο της ημερήσιας διάταξης –
Ενημέρωση προς ΚΚ Τσεχοσλοβακίας (άνευ συνοδευτικών)**

Η οπορτουνιστική απόκλιση στο ΚΚΕ

Η Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ και η Κεντρική Εξελεγκτική Επιτροπή μετά την εξέταση της απόφασης του ΠΓ της ΚΕ του ΚΚΕ που λήφθηκε στις 15 Νοεμβρίου του 1948 για τη δεξιά οπορτουνιστική απόκλιση στο ΚΚΕ

Αποφάσισε τα εξής:

Εγκρίνει την απόφαση του ΠΓ της ΚΕ του ΚΚΕ από τις 15 Νοεμβρίου για τη δεξιά οπορτουνιστική απόκλιση στο ΚΚΕ. Η Ολομέλεια αποφασίζει να μη δημοσιοποιηθεί την παρούσα περίοδο η απόφαση του ΠΓ της ΚΕ του ΚΚΕ από τις 15 Νοεμβρίου 1948. Αναθέτει στο ΠΓ της ΚΕ του ΚΚΕ να δημοσιοποιήσει την ανωτέρω απόφαση όταν αυτή θεωρήσει σκόπιμο.

Ελεύθερη Ελλάδα – Γράμμος

31.1.1949

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/3, (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΕ), Πράγα, κ. 132, φακ. 515, σελ. 1 στα τσεχικά, δακτυλογραφημένη.

1. Γνωστοποίηση της παραίτησης του στρατηγού Μάρκου προς ΚΚ Τσεχοσλοβακίας (άνευ συνοδευτικών), 4 Φεβρουαρίου 1949

ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΜΑΡΚΟΥ

Στις 6 Φεβρουαρίου ο στρατηγός Μάρκος απέστειλε στον ελληνικό λαό, στον Δημοκρατικό Στρατό της Ελλάδας και σε όλους τους συντρόφους στα όπλα, την εξής επιστολή:

Μετά τις επιχειρήσεις στην οροσειρά του Γράμμου η κατάσταση της υγείας μου επιδεινώθηκε σοβαρά και έτσι αδυνατούσα να ανταποκριθώ στα δύσκολα και βαριά καθήκοντα, τα οποία ανέλαβα. Γι αυτό σήμερα πρέπει να ζητήσω από το Προεδρείο της Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης να με απαλλάξει από καθήκοντα του προέδρου και όλα τα υπόλοιπα αξιώματα στη διοίκηση του Δημοκρατικού Στρατού της Ελλάδας. Με απόφαση της Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης, αμέσως μετά τις επιχειρήσεις του Γράμμου, δημιουργήθηκε Ανώτατο Πολεμικό Συμβούλιο, το οποίο με άριστο τρόπο καθοδηγεί το λαϊκό, επαναστατικό πόλεμό μας. Το αξίωμα του Προέδρου της κυβέρνησης θα το ασκεί ο μέχρι τώρα αντιπρόεδρος της κυβέρνησης, σ. Ιωάννης Ιωαννίδης, έως ότου η Προσωρινή Δημοκρατική Κυβέρνηση επιλύσει οριστικά το θέμα.

Αποχωρώ πιστεύοντας ακράδαντα στην τελική νίκη. Οι εχθροί θα προσπαθήσουν να εκμεταλλευτούν την παραίτησή μου. Ωστόσο η νίκη που θα πετύχουμε θα τους αποστομώσει.

Ζήτω η Προσωρινή Δημοκρατική Κυβέρνηση!

Ζήτω ο ΔΣΕ!

Ζήτω ο ελληνικός λαός!

Όλοι στα όπλα! Όλα για τη νίκη!

Ελεύθερη Ελλάδα, 4 Φεβρουαρίου 1949

Μάρκος Βαφειάδης

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/24, Klement Gottwald (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΚΤσ. Κεντρική Επιτροπή – ΚΕ, 100/24, Κλέμεντ Γκότβαλντ), κιβώτιο – κ. 99, αριθμός φακέλου – α.φ. 1142, σελ. 1, δακτυλογραφημένη

1. Επιστολή των στελεχών της ΚΕ του ΚΚΕ, Ιωάννη Ιωαννίδη και Πέτρου Ρούσου, προς τον Πρόεδρο του ΚΚ Τσεχοσλοβακίας Κλέμεντ Γκότβαλντ, και τον ΓΓ Ρούντολφ Σλάνσκι, με αίτημα για παραχώρηση βοήθειας προς το ΚΚΕ μετά τη λήξη του εμφύλιου πολέμου. (Οι Ιωαννίδης και Ρούσος επισκέφτηκαν την Πράγα το Νοέμβριο του 1949). 19. 11. 1949.

Αγαπητοί σύντροφοι!

Στην αντιπροσωπεία της ΚΕ του ΚΚΕ ανατέθηκε από το Πολιτικό Γραφείο να σας θέσει ορισμένα ζητήματα σχετικά με τη νέα φάση του απελευθερωτικού μας αγώνα, όπως αυτά αναδεικνύονται στις αποφάσεις της 6ης Ολομέλειας της ΚΕ οι οποίες σας επιδόθηκαν προς ενημέρωσή σας. Τα κύρια σημεία των αποφάσεων αναφέρουν πως παράλληλα με τη διατήρηση αντάρτικων ομάδων στα εχθρικά μετόπισθεν το κόμμα μας αναπροσαρμόζει την τακτική του και τη δουλειά του. Πρέπει να κατευθύνει την κύρια προσπάθειά του στην οργάνωση και την καθοδήγηση του μαζικού λαϊκού κινήματος στα βουνά και στα χωριά. Το κύριο καθήκον των αντάρτικων ομάδων θα είναι να βοηθήσουν στο στερέωμα της μαζικής δουλειάς. Ταυτόχρονα πρέπει να φροντίσουμε για τη στρατιωτική προετοιμασία και την επανεκπαίδευση του στρατού μας που αποσύρθηκε από την πρώτη γραμμή και ο οποίος αριθμεί 18.000 άτομα.

Όπως είναι φυσικό και στη νέα φάση του αγώνα μας χρειαζόμαστε τη βοήθειά Σας. Συγκεκριμένα πρόκειται για τα εξής:

Στη χώρα Σας πρέπει να λειτουργήσει η κομματική ηγεσία που θα αναλάβει την καθοδήγηση όλης της δουλειάς μας εδώ και θα είναι υπό την άμεση εποπτεία του Πολιτικού Γραφείου μας. Αυτή η ηγεσία θα χρειαστεί εκτός άλλων τη βοήθειά Σας όσον αφορά τη δημιουργία ορισμένων καναλιών προς τη χώρα μας.

Παρακαλούμε να επισπευσθεί η τελική εγκατάσταση των προσφύγων σε σημεία όπου θα είναι κατά το μέγιστο δυνατό συγκεντρωμένοι κοντά σε βιομηχανίες και στη γεωργία. Να μεριμνήσετε για την ειδικευση των αναπήρων που είναι ικανοί προς εργασία και την εξασφάλιση των ικανών προς εργασία γερόντων κλπ.

Χρειαζόμαστε τη βοήθειά Σας για τη λειτουργία σεμιναρίου για 40-50 συντρόφους που θα ειδικευτούν στην παράνομη τεχνική δουλειά, δηλαδή στην πρακτορειακή εξειδίκευσή τους σε ότι αφορά ασυρμάτους, κωδικοποίηση, φωτογραφήσεις, έκδοση ταυτοτήτων, βεβαιώσεων, σφραγίδων κλπ, καθώς και για την έκδοση παράνομου Τύπου. Η βοήθειά Σας θα είναι καθοριστική σε ότι αφορά την παραχώρηση κατάλληλου μέρους, τον εφοδιασμό της ομάδας και τον ορισμό εκπαιδευτών. Εμείς θα φροντίσουμε για την πολιτική και οργανωτική προετοιμασία.

Θέλουμε να αποστείλουμε στη χώρα Σας 300 συντρόφους από το στρατό και τη νεολαία προκειμένου να λάβουν στρατιωτική εκπαίδευση στα νέα όπλα: αεροπορία – πτώση με αλεξίπτωτο, άρματα, πυροβολικό, μηχανικό κλπ.

Παρακαλούμε να μας εξασφαλίσετε 100 ασυρμάτους οι οποίοι είναι απαραίτητοι στις αντάρτικες ομάδες και για την επικοινωνία με τη χώρα μας. Χρειαζόμαστε 1.500 άρβυλα, φλογοβόλα και κονσέρβες για 1.500 άτομα για περίοδο έξι μηνών.

Ηθικά είμαστε δεσμευμένοι να βοηθήσουμε της οικογένειες των θυμάτων του εννιάχρονου αγώνα στη χώρα μας. Γι αυτό το σκοπό προτείνουμε να διοργανωθούν έρανοι σε είδος και χρήμα και να οριστεί ένα ποσό σε συνάλλαγμα. Αυτή η καμπάνια θα ξεσηκώσει τη μεγάλη μάζα των δημοκρατών και θα έχει μεγάλη ηθική απήχηση

προς όφελος των λαϊκών δημοκρατιών. Είναι απαραίτητο να βρεθεί τρόπος για την αποστολή της βοήθειας (ίσως μέσω κάποιας νόμιμης διεθνούς οργάνωσης κλπ). Χρειαζόμαστε ακόμα ένα ποσό συναλλάγματος για τη διεξαγωγή της κομματικής δουλειάς στη χώρα μας.

Στην Αλβανία απόμεινε σημαντικό μέρος υλικών τα οποία αυτή την ώρα δεν χρειαζόμαστε. Καθότι πρόκειται και για άλλες σύμμαχες χώρες προτείνουμε να συγκληθεί εντός 15-20 ημερών σύσκεψη εκπροσώπων προκειμένου να αποφασίσουν για την τύχη αυτού του υλικού.

Λόγω της ασθένειας του σ. Σλάνσκι δεν μπορέσαμε να συζητήσουμε γι αυτά τα θέματα και πρέπει να αναχωρήσουμε για την Πολωνία. Γι αυτό σας στέλνουμε αυτή την επιστολή προς ενημέρωσή σας και παρακαλούμε για τον προσδιορισμό συνάντησης αμέσως μετά την επιστροφή μας μετά από λίγες μέρες, προκειμένου να εισακούσουμε τις αποφάσεις Σας.

Με συντροφικούς χαιρετισμούς

Γ. Ιωαννίδης, Π. Ρούσος

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/24, Klement Gottwald (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΚΤσ. Κεντρική Επιτροπή – ΚΕ, 100/24, Κλέμεντ Γκότβαλντ), κιβώτιο – κ. 99, αριθμός φακέλου – α.φ. 1142, σελ. 3, δακτυλογραφημένες, τσεχικά

2. Έκθεση του Μπέντρζιχ Γκέμεντερ στον Κλέμεντ Γκότβαλντ, κομματικό και κρατικό ηγέτη της Τσεχοσλοβακίας, για το περιεχόμενο συνομιλίας του με τον Τουκ Γιάκοφ, αντιπρόεδρο της αλβανικής κυβέρνησης, για το «ελληνικό ζήτημα». Πράγα, 2.11.1949

Προς τον Πρόεδρο

Της Τσεχοσλοβακικής Δημοκρατίας

Σύντροφο Κλέμεντ Γκότβαλντ

Πράγα

Αγαπητέ σύντροφε,

Συνημμένα σου αποστέλλω έκθεση με πληροφορίες που μας επέδωσε ο σύντροφος Τουκ Γιάκοφ, αντιπρόεδρος της αλβανικής κυβέρνησης για το ζήτημα της Ελλάδας.

Με συντροφικούς χαιρετισμούς

Υπογραφή: Σλάνσκι

Συνημμένο:

Έκθεση με πληροφορίες του συντρ. Τουκ Γιάκοφ στο ζήτημα της Ελλάδας

Το Αλβανικό Κόμμα Εργασίας εδώ και πολύ καιρό δεν συμφωνεί με την πολιτική και την τακτική της ηγεσίας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας στον αγώνα ενάντια στους μοναρχοφασίστες.

Οι Έλληνες σύντροφοι υπέπεσαν σε σειρά βαριών, οπορτουνιστικών λαθών. Η απόφαση της 6^{ης} Ολομέλειας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας του Οκτωβρίου του 1949 δεν είναι αυτοκριτική, ενώ ορίζει μόνο τη νέα πολιτική γραμμή χωρίς να αναφέρει τους λόγους που οδήγησαν στην αλλαγή της. Τα λάθη των Ελλήνων συντρόφων οι Αλβανοί σύντροφοι τα εντοπίζουν στα εξής:

1. Η στρατιωτική τακτική δεν ήταν σωστή.
2. Το ελληνικό κόμμα δεν εφαρμόζε πραγματική πολιτική εθνικής απελευθέρωσης.

Αυτούς τους ισχυρισμούς ο σ. Τουκ Γιάκοφ τους αιτιολόγησε με το εξής παράδειγμα:

Την εποχή που οι τότε Έλληνες αντάρτες πολεμούσαν στα βουνά, το Κομμουνιστικό Κόμμα δρούσε νόμιμα στην Αθήνα και σε άλλες μεγάλες ελληνικές πόλεις. Ο λαός ήθελε να έλθει στους αντάρτες προς βοήθεια, το κόμμα όμως τους είπε «περιμένετε!» Οι εργάτες δεν μπορούσαν να πάρουν το δρόμο για τα βουνά επειδή το Κόμμα τους έδωσε εντολή να παραμείνουν στα εργοστάσια και όταν οι εργάτες επέμεναν το Κόμμα τούς το απαγόρευσε. Με αυτό τον τρόπο το Κόμμα παρεμπόδισε την επιστράτευση όλων των δυνάμεων του λαού ενάντια στους μοναρχοφασίστες, οι οποίοι εκμεταλλεύτηκαν την περίσταση. Τα στελέχη του

Κόμματος χτυπήθηκαν, δολοφονήθηκαν και στην καλύτερη των περιπτώσεων εξορίστηκαν. Το ελληνικό Κόμμα δικαιολογεί την στάση του λέγοντας ότι δεν διέθετε επάρκεια όπλων, πράγμα που δεν είναι ούτε αληθές ούτε σωστό, σύμφωνα με τη γνώμη των Αλβανών συντρόφων. Οι Έλληνες σύντροφοι έλαβαν μεγάλη βοήθεια από τις λαϊκοδημοκρατικές χώρες και ο εχθρός διέθετε αρκετά όπλα, τα οποία οι Έλληνες παρτιζάνοι μπορούσαν να τα αποκτήσουν.

Άλλο ένα βασικό λάθος ήταν η εφαρμογή των μετακινήσεων του πληθυσμού. Αυτή την πρακτική εφάρμοσαν οι Αμερικανοί κατακτητές αλλά την ίδια πρακτική εφάρμοσε και το ελληνικό Κόμμα. Από τα εδάφη που ήταν στα χέρια των παρτιζάνων ο πληθυσμός μετακινήθηκε στη Βουλγαρία, στη Γιουγκοσλαβία και στην Αλβανία. Έτσι οι Έλληνες σύντροφοι στερήθηκαν της στήριξης και της ενίσχυσης του λαού.

Το στρατιωτικό λάθος το εντοπίζουν κυρίως στο γεγονός ότι οι Έλληνες μετέτρεψαν τις αντάρτικες ομάδες σε στρατιωτικές μονάδες, μεγάλα τμήματα των οποίων (30%) τα αποτελούσαν γυναίκες. Αυτές τις μονάδες οι Έλληνες σύντροφοι τις αντιμετώπιζαν ως κανονικό στρατό. Στην πραγματικότητα ήταν παρτιζάνικες ομάδες και γι αυτό θα έπρεπε να καθοδηγούνται με την τακτική του παρτιζάνικου πολέμου. Αντί να γίνει αυτό, στις μάχες του Γράμμου και της Πελοποννήσου στήθηκαν οχυρώματα τα οποία εξ ορισμού παραπέμπουν σε πόλεμο αμυντικού χαρακτήρα. Αντί οι ίδιοι να επιτίθενται περίμεναν την επίθεση των μοναρχοφασιστών. Αυτό ως γεγονός αποτελεί μια αντιμαρξιστική στρατιωτική τακτική. Ο κύριος στόχος της στρατιωτικής τακτικής των Ελλήνων συντρόφων ήταν να παραμένουν πλησίον των αλβανικών συνόρων.

Όταν ο στρατηγός Μάρκος απομακρύνθηκε από τη στρατιωτική ηγεσία, δεν ορίστηκε στη θέση του νέος διοικητής, παρά δημιουργήθηκε μια συλλογική στρατιωτική ηγεσία, στην οποία κανένας δεν έφερε προσωπικά την ευθύνη.

Επίσης το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας δεν έχει σταθερή ηγεσία.

Αυτοί είναι οι λόγοι που οδήγησαν στην ήττα της δημοκρατικής Ελλάδας.

Οι Αλβανοί σύντροφοι επανειλημμένα επιχείρησαν να πείσουν τους Έλληνες συντρόφους για τα λάθη τους, αλλά οι επισημάνσεις τους απορρίφθηκαν με τρόπο προσβλητικό. Εάν οι Έλληνες σύντροφοι απομάκρυναν εγκαίρως τα αίτια των αποτυχιών τους θα μπορούσαν σήμερα να συνεχίσουν τον αγώνα τους εναντίον του μοναρχοφασισμού.

Η 6^η Ολομέλεια της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, η οποία έλαβε την απόφαση για τη νέα κατάσταση και τα νέα καθήκοντα, δεν διενεργήθηκε σε πνεύμα αυτοκριτικής. Ο σύντροφος Ζαχαριάδης στην εισήγησή του απέδωσε τα αίτια που οδήγησαν το Κόμμα σε αλλαγή τακτικής, στα εξής:

1. Στην προδοσία του Τίτο.
2. Στη μη έγκαιρη άφιξη της βοήθειας των λαϊκοδημοκρατικών χωρών.
3. Στο ότι ο απελευθερωτικός στρατός δεν διέθετε αρκετές εφεδρείες.

Στα δικά του λάθη ο σύντροφος Ζαχαριάδης αναφέρθηκε μόνο γενικά. Είπε ότι και οι ίδιοι έκαναν λάθη χωρίς να αναλύσει σε τι οφείλονται αυτά τα λάθη. Όλη αυτή την κριτική οι

Αλβανοί σύντροφοι την κατέθεσαν στο Πανρωσικό Κομμουνιστικό Κόμμα (μπολ.) προς εξέταση και λήψη μέτρων.

Στην ερώτησή μου, γιατί οι Αλβανοί σύντροφοι δεν συμμετείχαν στις συσκέψεις, που αφορούσαν στην αποστολή πρακτικής βοήθειας στην Ελλάδα και στις οποίες αρκετοί από τους μετέχοντες εξέφρασαν αμφιβολίες για την καταλληλότητα των στρατιωτικών σχεδίων και του υλικού εφοδιασμού, ο σ. Τουκ Γιάκοφ απάντησε ότι δεν προσκλήθηκαν σε αυτές τις συσκέψεις.

Στη δεύτερη ερώτησή μου, εάν γνωρίζουν το αίτημα των Ελλήνων συντρόφων, ώστε τα έξοδα της Αλβανίας, που αφορούν στη μεταφορά του υλικού, να καλυφθούν από την ίδια την Αλβανία, απάντησε ότι πρόκειται για πρωτοβουλία των ίδιων των Ελλήνων συντρόφων και ότι χρειάζονται μεσολαβητή προκειμένου να ξεπεράσουν τις δυσκολίες τους.

Γκέμιντερ

2.11.1949

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/24, Klement Gottwald (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΚΤσ. Κεντρική Επιτροπή – ΚΕ, 100/24, Κλέμεντ Γκότβαλντ), κιβώτιο – κ. 99, αριθμός φακέλου – α.φ. 1142, σελ. 4 (1 διαβιβαστικό ± 3), δακτυλογραφημένες.

- 2. Ενημερωτική έκθεση του Μπέντρχιχ Γκέμιντερ, επικεφαλής του Διεθνούς Τμήματος της ΚΕ του ΚΚ Τσεχοσλοβακίας, στον Κλέμεντ Γκότβαλντ, κομματικό και κρατικό ηγέτη της χώρας, για συνάντησή του με τον Ιωάννη Ιωαννίδη. Πράγα, 2. 2.1950.**

ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Gem/h I/6 – 10 PT

Πράγα, 2 Φεβρουαρίου 1950

Σύντροφο Κλέμεντ Γκότβαλντ

Πρόεδρο Δημοκρατίας

Πράγα - Κάστρο

Αγαπητέ σύντροφε,

Την 1^η Φεβρουαρίου ήρθε στην Πράγα ο σύντροφος Ιωαννίδης ο οποίος με εντολή του Πολιτικού Γραφείου του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας μου επέδωσε ορισμένα αιτήματα.

Στο συνημμένο σου αποστέλλω τον κατάλογο, μετά από συνεννόηση με τον σ. Ιωαννίδη, για τα θέματα που πρέπει να ληφθεί απόφαση. Ιδιαίτερα επείγει το αίτημα για συμβολή στη δημιουργία προεκλογικού ταμείου του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας.

Παρακαλώ όπως μου γνωστοποιήσεις την απόφασή Σου.

Τιμή στην εργασία!

Υπογραφή Γκέμιντερ

Έκθεση για τη συνομιλία με τον σύντροφο Ιωαννίδη την 1^η Φεβρουαρίου 1950

- 1. Οι Έλληνες σύντροφοι βρίσκονται αντιμέτωποι με το σοβαρό ζήτημα της επανένωσης των μελών των οικογενειών που ζουν στην προσφυγιά στις λαϊκοδημοκρατικές χώρες. Πρέπει να κατορθώσουμε ώστε οι γονείς και τα παιδιά, που εδώ και χρόνια ζουν χωρισμένοι, να ξαναβρεθούν. Οι Έλληνες σύντροφοι θα δημιουργήσουν κατάλογο των προσφύγων που ζουν σε όλες τις λαϊκοδημοκρατικές χώρες και θα προτείνουν το σύνολο των προσώπων, το οποίου θα πρέπει να ανταλλαγεί. Θα προσπαθήσουν ώστε το σύνολο των προσώπων που θα έρθει σε εμάς να είναι αντίστοιχο του αριθμού αυτών που θα αναχωρήσουν από τη χώρα μας με κατεύθυνση τις άλλες φιλικές χώρες.*
- 2. Στην Ουγγαρία ζουν 30-40 Έλληνες πρόσφυγες οι οποίοι πρέπει να υποβληθούν σε πλαστικές εγχειρήσεις. Ο σ. Ιωαννίδης ζητά οι σύντροφοι αυτοί να υποβληθούν σε πλαστικές εγχειρήσεις στην Τσεχοσλοβακία. Συμφωνεί να αποσταλεί στην Ουγγαρία ένας Τσεχοσλοβάκος γιατρός – πλαστικός χειρουργός, ο οποίος αφού διαπιστώσει την κατάσταση των ασθενών θα προτείνει τους συντρόφους που μπορούν να μεταφερθούν σε εμάς προκειμένου να υποβληθούν σε εγχείρηση.*

3. Στη Γιουγκοσλαβία ζουν μέχρι σήμερα περίπου 100-120 Έλληνες σύντροφοι, οι οποίοι δεν μπόρεσαν να συμμετάσχουν στη μαζική αποστολή αναχώρησης διότι είτε ήταν άρρωστοι είτε δεν βρίσκονταν την καθορισμένη ημερομηνία στο σημείο αναχώρησης της αποστολής.
Αυτοί οι σύντροφοι ζητούν να εγκαταλείψουν τη Γιουγκοσλαβία. Ο σύντροφος Ιωαννίδης συνιστά να τους δεχτούμε στην Τσεχοσλοβακία (σε αυτό το θέμα αναφερόμαστε και σε άλλη επιστολή μας).
4. Στην Γιουγκοσλαβία ζουν επίσης αρκετές δεκάδες Ελληνόπουλα. Πρόκειται κυρίως για παιδιά οι γονείς τους των οποίων ζουν στην Τσεχοσλοβακία. Τα αρμόδια όργανα της Γιουγκοσλαβίας δεν θέλουν να επιτρέψουν την αναχώρησή τους.
Οι Έλληνες σύντροφοι συνιστούν να αρχίσει εκστρατεία για την απελευθέρωσή τους από τη Γιουγκοσλαβία. Συνιστούν η σχετική εκστρατεία να ανατεθεί στη δική μας οργάνωση γυναικών. Συμφωνούν επίσης η οργάνωσή μας να απευθυνθεί στη Διεθνή Δημοκρατική Ομοσπονδία Γυναικών, ώστε αυτή να αναλάβει τη σχετική οργάνωση της πρωτοβουλίας σε όλες τις χώρες, ειδικά δε στις λαϊκοδημοκρατικές χώρες.
5. Στις αρχές του Μαρτίου αυτής της χρονιάς διοργανώνονται στην Ελλάδα εκλογές. Οι Έλληνες σύντροφοι παρακαλούν να τους βοηθήσουμε στη διοργάνωση μιας έντονης προεκλογικής εκστρατείας συμβάλλοντας στο προεκλογικό τους ταμείο. Ζητούν από μέρους μας 25.000 δολάρια. Για την περίπτωση που δεν μπορούμε να τους δώσουμε αυτό το ποσό ζητούν τουλάχιστον ένα μέρος του (10 – 15.000). Ταυτόχρονα ζητούν να τακτοποιήσουμε τη μεταφορά αυτού του ποσού στην Ελλάδα.

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/24, Klement Gottwald (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΚΤσ. Κεντρική Επιτροπή – ΚΕ, 100/24, Κλέμεντ Γκότβαλντ), κιβώτιο – κ. 99, αριθμός φακέλου – α.φ. 1142, σελ. 2 (1 διαβιβαστικό ± 1), δακτυλογραφημένες, τσεχικά.

Klement 029 – 030 – 031

ΕΛΛΗΝΙΚΑ – κατά πάσα πιθανότητα συνημμένο στο ως άνω

Τρισέλιδη χειρόγραφη επιστολή ελλήνων προσφύγων στη Γιουγκοσλαβία προς τον Πρέσβη της Τσεχοσλοβακίας στο Βελιγράδι από τον οποίο ζητάνε την παρέμβασή του στις γιουγκοσλαβικές αρχές προκειμένου να επιτραπεί η αναχώρησή τους από το γιουγκοσλαβικό έδαφος.

3. Συνολική έκθεση για την τσεχοσλοβακική υλική βοήθεια προς τους Έλληνες κομμουνιστές, την οποία απέστειλε η πολιτική Γραμματεία της ΚΕ του ΚΚ Τσεχοσλοβακίας στην ΚΕ του Πανρωσικού Κομμουνιστικού Κόμματος (μπολσ.) στη Μόσχα.

Αγαπητοί σύντροφοι,

Το Πολιτικό Γραφείο της ΚΕ του ΚΚ Τσεχοσλοβακίας σας αποστέλλει πληροφορίες για την βοήθειά μας προς το ΚΚΕ σε ότι αφορά αποστολές στρατιωτικού υλικού. Κατά τον απογραφή του στρατιωτικού υλικού που παραδόθηκε από το τέλος μέχρι το τέλος του 1948 διαπιστώθηκε ότι η συνολική του αξία ανέρχεται σε 750 εκατ. κορώνες (δηλ. 15 εκατ. δολάρια).

Κατά τη διάρκεια της καμπάνιας παραδόθηκαν:

1. Όπλα για το πεζικό: 600 πιστόλια, 2500 οπλοπολυβόλα, 670 πολυβόλα, 275 πιστόλια φωτοβολίδων, 3300 τυφέκια, 100 φλογοβόλα, 20 ανιχνευτές ναρκών.
2. Οπλισμός για το πυροβολικό: 115 όλμοι διάφορων διαμετρημάτων, 50 πολυβόλα PL, 28 πυροβόλα διάφορων διαμετρημάτων.
3. Πυρομαχικά για το πεζικό: 35.040 τροχιοδεικτικές σφαίρες, 48,5 εκατ. σφαίρες για ελαφρύ οπλισμό, 74.500 χειροβομβίδες, 10.000 αντιαρματικά βλήματα.
4. Πυρομαχικά για το πυροβολικό: 123.000 βλήματα όλμων διάφορων διαμετρημάτων, 120.000 αντιαεροπορικά βλήματα, 123.000 βλήματα πυροβόλων διάφορων διαμετρημάτων.
5. Εκρηκτικά και υλικά μηχανικού:
13.300 μηχανισμούς ανάφλεξης, 10.000 σωλήνες εκρηκτικών, 500.000 πυροκροτητές, 1.400 κιλά δυναμίτη, 56 κιβώτια με υλικά μηχανικού.
6. Υγειονομικό υλικό: 1 ακτινοσκοπικό, 2 εξοπλισμούς νοσοκομειακών μονάδων, 200 κλίνες, διάφορα φάρμακα και υλικό επίδεσης.
7. Επικοινωνιακό υλικό: 10 κατασκοπευτικοί ασύρματοι, 1.000 τηλεγραφικοί μηχανισμοί, 10.000 ηλεκτρικοί (γαλβανισμένα) στοιχεία, 500 χιλ. τηλεφωνικό καλώδιο, 2 ασύρματοι, 1 τηλεφωνικό κέντρο, 50 διασυνδέσεις και άλλα υλικά επικοινωνιών.
8. Τρόφιμα: 100 τόνοι αλεύρι, 105 τόνοι ζυμαρικά, 40 τόνοι ζάχαρη, 10 εκατ. τσιγάρα, 22 τόνοι βρώμη, 114 τόνοι κριθάρι, 1.000 τόνοι καθαρού οιοπνεύματος.
9. Στολές: 10.000 πουκάμισα, 10.000 ζευγάρια παντελονιών, 20.000 караβάνες φαγητού, 20.000 μαχαιροπήρουνα, 5.000 κουβέρτες, 2.000 σκηνές, 2.000 μάλλινα προϊόντα, 70.000 ζευγάρια υποδημάτων, 10.000 τακούνια, 30.000 ενισχυτές τακουινών, 500 σαμάρια, 62.000 σήματα.
10. Μέσα μεταφοράς: 100 φορτηγά τριών τόνων, 32 οκτώ τόνων, 5 Ι.Χ., 4 νοσοκομειακά, 300 μοτοσικλές, 50 μπαταρίες αυτοκινήτων, 25 κιβώτια

ανταλλακτικών, 12 τρακτέρ.

11. Οπτικό υλικό: 55 κιάλια, 28 διόπτρες με τρίποδα, 50 πυξίδες τσέπης.

12. Άλλο υλικό, εργαλεία: 1 εκτυπωτικό μηχάνημα, 50 χειροκίνητα τρυπάνια, 150 κασμάδες, 300 τσεκούρια, 10 σετ ξυλουργικών εργασιών, 10 σετ επιπλοποιού, 100 σετ κουρείων, 2 ξύλινες προπαρασκευασμένες κατοικίες, 82 μεταφερόμενα ντεπόζιτα, 3.000 κιλά. σίδερα οικοδομών, 2.000 κιλά. Καρφιά, 200 πριόνια, 10.000 τετρ. μέτρα υλικού κάλυψης, 2.000 φακοί τσέπης, 5.000 ηλεκτρικά (γαλβανικά) στοιχεία, 10 σετ βουλκανιζατέρ, υλικά γραφείου, φωτογραφικό υλικό.

Σας ενημερώνουμε τέλος ότι στο έδαφός μας βρίσκονται περί τις 12.000 Έλληνες πολιτικοί πρόσφυγες, εκ των οποίων 4.000 ανήλικοι. Από το σύνολο των προσφύγων οι 6.000 εργάζονται στη βιομηχανία ενώ 1.500 νεαροί σπουδάζουν σε σχολές και μένουν σε εστίες. Τα παιδιά έχουν τοποθετηθεί σε 20 περίπου παιδικούς σταθμούς. Στην Τσεχοσλοβακίας υπάρχουν περί τα 1.700 μέλη του ΚΚΕ. Για την ελληνική προσφυγιά εκδίδεται δύο φορές τη βδομάδα η εφημερίδα Αγωνιστής και 2 φορές τη βδομάδα ενημερωτικό δελτίο στην ελληνική γλώσσα. Θέσαμε σε λειτουργία ειδικό τυπογραφείο το οποίο εκτυπώνει μόνο ελληνικά υλικά, π.χ. παιδικά βιβλία, αναγνωστικά κλπ. Στις ραδιοφωνικές εκπομπές για το εξωτερικό υπάρχουν 4 εκπομπές στα ελληνικά διάρκειας συνολικά 75 λεπτών. Ιδρύθηκε ετήσια πολιτική σχολή για τα στελέχη του ΚΚΕ και ετοιμάζεται νέα εξάμηνο σεμινάριο για την εκπαίδευση των στελεχών της ελληνικής πολιτικής προσφυγιάς.

18.9.1951

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/24, Klement Gottwald (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΚΤσ. Κεντρική Επιτροπή – ΚΕ, 100/24, Κλέμεντ Γκότβαλντ), κιβώτιο – κ. 99, αριθμός φακέλου – α.φ. 1142, σελ. 2, δακτυλογραφημένες.

Klement 050

Ελληνικά

Χαιρετιστήριο ψήφισμα της III Συνδιάσκεψης του ΚΚΕ προς τον τσεχοσλοβάκο ηγέτη Κλέμεντ Γκότβαλντ. 13. 10. 1950

1.Τηλεγράφημα του Προέδρου του ΚΚ Τσεχοσλοβακίας, Κλέμεντ Γκότβαλντ στο (7^ο) Συνέδριο του ΚΚΕ .

Τηλεγράφημα προς το Συνέδριο του ΚΚΕ

Αποστέλλουμε εγκάρδιους χαιρετισμούς στο αδελφό ΚΚΕ και στο συνέδριό του. Με μεγάλη συμπάθεια παρακολουθούμε τον ηρωικό σας αγώνα για μια ελεύθερη και δημοκρατική Ελλάδα. Ευχόμαστε το συνέδριό σας να συμβάλει στην εμπέδωση της ειρήνης, της δημοκρατίας και στην προοδευτική πορεία της όμορφης χώρας σας μαζί με τις αδελφικές, νέες δημοκρατίες της Ευρώπης.

Γκότβαλντ

Πρόεδρος του ΚΚ Τσεχοσλοβακίας

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/24, Klement Gottwald (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΚΤσ. Κεντρική Επιτροπή – ΚΕ, 100/24, Κλέμεντ Γκότβαλντ), κιβώτιο – κ. 99, αριθμός φακέλου – α.φ. 1142, σελ. 1, δακτυλογραφημένη

1. Ιδρυτική διακήρυξη του Τσεχοσλοβακο-ελληνικού Συνδέσμου / Έκκληση για εγγραφή μελών (Πράγα, 23 Μαρτίου 1946).

Κατόπιν προτροπής ορισμένων φίλων του αρχαιοελληνικού πολιτισμού ιδρύθηκε ο Τσεχοσλοβακο-ελληνικός Σύνδεσμος με στόχο την οικοδόμηση και καλλιέργεια επαφών με την Ελλάδα.

Ο Τσεχοσλοβακο-ελληνικός Σύνδεσμος θέλει να συνεχίσει το έργο που άρχισε η Εταιρεία Φίλων του Αρχαίου Πολιτισμού, καθιστάμενος το επίκεντρο των νέων επιστημονικών και πολιτιστικών επαφών με την Ελλάδα.

Ο Σύνδεσμος θα διοργανώνει διαλέξεις για τους πλέον διαφορετικούς τομείς του ελληνικού πολιτισμού, ενημερωτικές συζητήσεις για την οικονομική και πολιτιστική ζωή της Νέας Ελλάδας, πολιτιστικές βραδιές, θεατρικές παραστάσεις και κινηματογραφικές προβολές, εκθέσεις κ.α.

Θα ιδρυθεί βιβλιοθήκη και θα εκδοθούν βιβλία, μπροσούρες και περιοδικά που θα ενημερώνουν την τσεχοσλοβακική κοινή γνώμη για τις εξελίξεις στην Ελλάδα, σε όλους τους τομείς.

Για αργότερα σχεδιάζει να διοργανώσει εκδρομές των μελών του στην Ελλάδα καθώς και τη δημιουργία αποθεματικού ταμείου για τη χορήγηση υποτροφιών και τη διευκόλυνση των σπουδών στην Ελλάδα.

Στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου θα εκπροσωπούνται γνωστά ιδρύματα της δημόσιας ζωής όπως και πανεπιστημιακές σχολές.

Πιστεύουμε ότι κι εσείς θα αντιμετωπίσετε με κατανόηση τις επιδιώξεις μας και θα γίνεται μέλος του Συνδέσμου μας. Συνημμένα σας αποστέλλουμε αίτηση εγγραφής την οποία μπορείτε να μας την επιστρέψετε μετά τη συμπλήρωσή της, έτσι ώστε να μπορέσουμε να σας κατατάξουμε μεταξύ των μελών μας.

ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΟ-ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

Βιβέγκοβα

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/1, 1945-1989 (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΕ), Πράγα, Γενική Γραμματεία, κ. 63, φακ. 509, σελ. 1, δακτυλογραφημένη.

2. Επιστολή Ν. Ζαχαριάδη στο ΚΚ Τσεχοσλοβακίας. Αθήνα, 29 Μαΐου 1946.

Μετάφραση

Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας

Αθήνα, 29 Μαΐου 1946

Προς το Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας, Πράγα

Αγαπητοί σύντροφοι,

Παραλάβαμε την επιστολή και τις φωτογραφίες και σας ευχαριστούμε. Σας αποστέλλουμε τεύχη των περιοδικών μας στα οποία δημοσιεύτηκαν άρθρα και σχόλια για την Τσεχοσλοβακία. Διοργανώσαμε συνδιάσκεψη για το ταξίδι μας και ο σ. Πορφυρογένης ετοιμάζει βιβλίο για την Τσεχοσλοβακία, το οποίο θα εκδοθεί τον ερχόμενο μήνα.

Λυπούμαστε που δεν σας αποστείλαμε τις εντυπώσεις μας από το 8^ο συνέδριο, οι οποίες μπορούμε να σας διαβεβαιώσουμε ότι ήταν θαυμάσιες. Σε κάθε περίπτωση η εκλαΐκευση των δημοκρατικών επιτυχιών και των εντυπωσιακών δραστηριοτήτων του ΚΚ Τσεχοσλοβακίας στην Ελλάδα, στην οποία προβαίνουμε, είναι σημαντικότερη.

Ο ελληνικός λαός δέχτηκε τις πληροφορίες για τα αποτελέσματα των εκλογών σας με μεγάλο ενθουσιασμό. Αντιλαμβανόμαστε ότι πρόκειται για μια μεγάλη δημοκρατική νίκη, η σημασία της οποίας ξεπερνά τα σύνορα της Τσεχοσλοβακίας.

Με συντροφικούς χαιρετισμούς

ΚΕ ΚΚ Ελλάδας

Ν. Ζαχαριάδης

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/3, (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΕ), Πράγα, Χαιρετισμοί, κ. 138, φακ. 542, σελ. 1, δακτυλογραφημένη.

3. Χειρόγραφη επιστολή Ντενίσοβ (Γ. Ιωαννίδη) προς τον Πρόεδρο του ΚΚ Τσεχοσλοβακίας Κλέμεντ Γκότβαλντ για τη χορήγηση οικονομικής βοήθειας. 19 Σεπτεμβρίου 1946.

Βελιγράδι 19.9.1946

Προς ΚΕ ΚΚ Τσεχοσλοβακίας

Αγαπητέ σύντροφε Γκότβαλντ.

Η ΚΕ του ΚΚ Ελλάδας σας γνωστοποιεί τα ακόλουθα:

Γνωρίζετε ότι κάτω από την καθοδήγηση του κόμματός μας ο ελληνικός λαός αγωνίζεται την παρούσα περίοδο εναντίον της αγγλικής πολιτικής και της κατοχής της Ελλάδας και εναντίον του νεοφασιστικού καθεστώτος που οργανώθηκε και καθοδηγείται από τους Άγγλους.

Όπως αντιλαμβάνεστε, αυτός ο αγώνας είναι σημαντικός για το δημοκρατικό αγώνα όλων των λαών. Οι μορφές αυτού του αγώνα, ο οποίος κατέληξε σε ένοπλη δράση, αποδεικνύουν τη σοβαρότητά του και την έκτασή του από άποψη μαζικότητας. Το κόμμα μας στέκεται επικεφαλής αυτού του αγώνα και έχει να αντιμετωπίσει δύσκολα καθήκοντα. Ένα από αυτά τα καθήκοντα είναι και το οικονομικό ζήτημα. Καταλαβαίνετε τι σημασία έχει για την καθοδήγηση αυτού του αγώνα η έλλειψη χρημάτων σε συνθήκες παρανομίας του κόμματός μας κατά την παρούσα περίοδο.

Νομίζουμε ότι μπορούμε να σας ζητήσουμε την άμεση ανταπόκριση σας στην κάλυψη των πλέον σοβαρών αναγκών μας.

Γνωρίζουμε ότι κι εσείς αντιμετωπίζετε μεγάλες ανάγκες, ελπίζουμε ωστόσο ότι η σημασία του αγώνα μας θα αξιολογηθεί σωστά και ότι θα βρεθεί τρόπος για το ξεπέρασμα των πραγματικών και τυπικών δυσκολιών και ότι θα κατορθώσετε να μας χορηγήσετε μια ισχυρή οικονομική βοήθεια. Είμαστε βέβαιοι ότι το έγκαιρο αίτημά μας θα βρει ανταπόκριση εκ μέρους Σας και εκ μέρους του κόμματος και ότι εντός σύντομου χρονικού διαστήματος θα λάβουμε την απόφασή σας αναφορικά με αυτό το αίτημα.

Με συντροφικούς χαιρετισμούς

Εκ μέρους της ΚΕ του ΚΚ Ελλάδας

Ο γραμματέας Ντενίσοβ

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/24, Klement Gottwald (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΚΤσ. Κεντρική Επιτροπή – ΚΕ, 100/24, Κλέμεντ Γκότβαλντ), κιβώτιο – κ. 99, αριθμός φακέλου – α.φ. 1142, σελ. 2 χειρόγραφες.

4. Συλλυπητήριο τηλεγράφημα της ΚΕ του ΚΚ Τσεχοσλοβακίας στο ΚΚΕ για τη δολοφονία του Γ. Ζεύγου (Πράγα 25 -:-1947)

Εδουάρδου Λω 10

ΚΕ ΚΚ Ελλάδας, Αθήνα

Αγαπητοί σύντροφοι!

Αποστέλλουμε τα ειλικρινά μας συλλυπητήρια και τη συμμετοχή μας στο βαθύ πένθος για το θάνατο του συντρόφου Ζαν Ζεύγου – Ταλαγάρη, που έπεσε στον αγώνα για τη δημοκρατία και την ελευθερία του λαού του, στην υπηρεσία του οποίου είχε αφιερώσει όλη του τη ζωή.

Στις καρδιές μας θα παραμείνει ζωντανή η μνήμη αυτού του μεγάλου γιού του ελληνικού λαού. Η προσπάθειά του να φέρει στη χώρα του δημοκρατία, πρόοδο και ηρεμία βρίσκει κατανόηση, ανταπόκριση και συμπαραστάση από όλους τους τίμιους πολίτες της πατρίδας μας.

ΚΕ του ΚΚ Τσεχοσλοβακίας

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/3, (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΕ), Πράγα, Χαιρετισμοί, κ. 138, φακ. 542, σελ. 1 στα τσεχικά και 1 στα γαλλικά, δακτυλογραφημένη.

5. Εμπιστευτική επιστολή της ΚΕ του ΚΚΕ στο ΚΚ Τσεχοσλοβακίας και σε άλλα πέντε «αδελφά κόμματα», Ελεύθερη Ελλάδα, 29 Ιουλίου 1948.

Εμπιστευτικό!

Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας
Κεντρική Επιτροπή

29 Ιουλίου 1948

Προς τις ΚΕ των αδελφών κομμουνιστικών και εργατικών κομμάτων Αλβανίας, Βουλγαρίας, Ουγγαρίας, Τσεχοσλοβακίας, Ρουμανίας και Πολωνίας.

Αγαπητοί σύντροφοι,

Η 4^η Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ, η οποία συνήλθε στα τέλη Ιούλη στα ελεύθερα εδάφη, σας αποστέλλει θερμούς επαναστατικούς χαιρετισμούς και παράλληλα την ευγνωμοσύνη της για τη βοήθεια που παρέχετε στον ελληνικό λαό, που αγωνίζεται υπό την καθοδήγηση του ΚΚΕ.

Η Ολομέλεια συνήλθε στις ελεύθερες περιοχές του Γράμμου, σε μια περιοχή που μαίνονται σκληρές μάχες τις οποίες διεξάγει ο Δημοκρατικός Στρατός της Ελλάδας, ο οποίος εδώ και 45 ημέρες αποκρούει με επιτυχία τις ιδιαίτερα επιθετικές επιχειρήσεις του εχθρικού μοναρχο-φασιστικού στρατού. Αντικειμενικός στόχος του μοναρχο-φασιστικού στρατού σε αυτές τις επιχειρήσεις είναι να κάμψει τα σοβαρά στηρίγματα του Δημοκρατικού Στρατού της Ελλάδας στον ορεινό όγκο Γράμμος – Σμόλικας. Αποσκοπεί στην απώθηση του ΔΣΕ από αυτή την περιοχή και την εξόντωσή του στη συνέχεια με σειρά «εκκαθαριστικών» επιχειρήσεων-

Οι Αμερικανοί και τα ελληνικά υποζύγια τους, προκειμένου να επιτύχουν τον σκοπό τους, συγκέντρωσαν στρατό ογδόντα χιλιάδων, σχεδόν όλη τη μοναρχο-φασιστική αεροπορία και 120 πυροβόλα. Σε σύγκριση με εμάς ο εχθρός διαθέτει συντριπτική αριθμητική υπεροπλία. Ο εχθρός εξοπλίζεται μαζικά με αμερικανικό πολεμικό υλικό. Τα αμερικανικά πλοία καθημερινά αποβιβάζουν στα ελληνικά λιμάνια χιλιάδες τόνους πολεμικού υλικού. Συμβαίνει στη διάρκεια ορισμένων ωρών να βομβαρδίζουν τις κορυφές των βουνών που βρίσκονται υπό τον έλεγχο του ΔΣΕ με δεκάδες χιλιάδες οβίδες, για να μην αναφερθούμε στους αεροπορικούς βομβαρδισμούς. Ο στρατός διαθέτει καλή οργάνωση του εφοδιασμού με τρόφιμα. Οι δυνάμεις μας αποτελούν μόνο το ένα έβδομο των δυνάμεών της και επιπλέον διαθέτουμε πολύ ελαττωματικό εξοπλισμό. Το πυροβολικό μας είναι πολύ ανίσχυρο, ενώ το τελευταίο διάστημα σχεδόν έπαψε να δραστηριοποιείται. Στις χιλιάδες οβίδες που μας έριχνε ο εχθρός απαντούσαμε στην αρχή με μικρή δύναμη πυρός, κάναμε οικονομίες στην κάθε οβίδα και τελικά, λόγω έλλειψης οβίδων, αναγκαστήκαμε να διακόψουμε τη δράση του πυροβολικού μας. Η ίδια απειλή υπάρχει και για τα ολμοβόλα μας και σε μικρότερο βαθμό και για τα ελαφρά όπλα. Επιπλέον τα τρόφιμα, ο ρουχισμός και η υπόδηση είναι είδη σε ανεπάρκεια. Η ανεπαρκής τροφή και οι πολύ άσχημες συνθήκες που υπάρχουν στα χαρακώματα οδηγούν σε μεμονωμένες περιπτώσεις λιποταξίας. Έχουμε τεράστια προβλήματα στον υγειονομικό τομέα. Οι τραυματίες μας είναι αρκετοί. Πολύ σοβαρές αδυναμίες εντοπίζουμε επίσης στην κατάρτιση του υγειονομικού προσωπικού όσο και στην επάρκεια φαρμάκων. Σημειώνονται θάνατοι εξαιτίας έλλειψης αντιτετανικών ορών. Τραυματισμοί που θα μπορούσαν να θεραπευτούν οδηγούν σε θανάτους ή σε σοβαρές αναπηρίες επειδή δεν υπάρχουν τα κατάλληλα φάρμακα. Τα νοσοκομεία στην Ελεύθερη Ελλάδα είναι πρωτόγονα και διαρκώς βομβαρδίζονται από τον εχθρό. Σε αρκετές περιπτώσεις υποχρεωνόμαστε να μεταφέρουμε τους χιλιάδες τραυματίες μας στα αλβανικά νοσοκομεία, τα οποία παρότι δεν διαθέτουν επαρκές δυναμικό φροντίζουν για την αποθεραπεία σημαντικού αριθμού τραυματιών μας. Ιδιαίτερα επειγόντως χρειαζόμαστε οι φίλες Λαϊκές Δημοκρατίες να μας παραχωρήσουν υγειονομικό υλικό καθώς και να αναλάβουν τη φροντίδα για τους βαριά τραυματίες μας.

Οι στρατιώτες και οι διοικητές του ΔΣΕ, με επικεφαλής τα μέλη του ΚΚΕ, παρόλες τις αδυναμίες και τις δυσκολίες αποκρούουν με επιτυχία τις συχνές εχθρικές επιθέσεις. Εδώ και 46 ημέρες ο μοναρχο-φασιστικός στρατός υπό την άμεση καθοδήγηση Αμερικανών αξιωματικών προσπαθεί ματαίως να σημειώσει κάποια σημαντική επιτυχία. Οι απώλειές του

σε νεκρούς, τραυματίες, αιχμαλώτους και λιποτάκτες ξεπερνούν μέχρι σήμερα τις 25.000 άνδρες. Αυτές οι αποτυχίες του εχθρού καθώς και οι σοβαρές απώλειές του προκαλούν σημαντικό πλήγμα στο ηθικό του μοναρχο-φασιστικού στρατού. Στην πραγματικότητα, όπως αναγνωρίζουν οι αιχμάλωτοι και οι λιποτάκτες, μόνο η εντατική χρήση του πυροβολικού και της αεροπορίας από τον εχθρό καθώς και το γεγονός ότι εμείς δεν έχουμε στη διάθεσή μας αυτά τα όπλα, καθυστερεί την εμφάνιση διαλυτικών φαινομένων στο μοναρχο-φασιστικό στρατό, το ηθικό του οποίο σε κάθε περίπτωση δέχεται πλήγματα μετά από κάθε αποτυχία. Εκτός αυτού η αποτυχία στο Γράμμο ενισχύει την κρίση και στο μοναρχο-φασιστικό πολιτικό στρατόπεδο. Αυτές τις μέρες ο πρωθυπουργός Σοφούλης επέδωσε την παραίτησή του την οποία στη συνέχεια ανακάλεσε μετά τις ισχυρές πιέσεις που δέχτηκε από τους Αμερικανούς και τον βασιλιά Γλύξμπουργκ. Άλλη μια συνέπεια των επιτυχιών του ΔΣΕ στο Γράμμο είναι το γεγονός ότι αυτές οι επιτυχίες έδωσε το έναυσμα για το ξέσπασμα απεργιών στην κατεχόμενη Ελλάδα, οι οποίες οργανώνονται παρά τη φοβερή τρομοκρατία. Αυτές τις μέρες στην Αθήνα και σε όλη την Ελλάδα απεργούν οι εργάτες και οι υπάλληλοι του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα.

Στόχος μας δεν είναι μόνο η απόκρουση της εχθρικής επίθεσης αλλά το πέρασμα σε μια κατάλληλη στιγμή στην αντεπίθεση προκειμένου να καταφέρουμε ένα συντριπτικό χτύπημα. Οι προϋποθέσεις για αυτό το βήμα ωριμάζουν και μόνο η απελπιστική ανεπάρκεια βλημάτων μας καθυστερεί. Εκτός τούτου παρεμποδίζομαστε από τον ανεπαρκή εφοδιασμό με τρόφιμα και ρουχισμό (άνω του 50% δεν διαθέτει ούτε στολή, ούτε υπόδηση). Επιστούμε την προσοχή των αδελφών κομμουνιστικών και εργατικών κομμάτων για την ανάγκη ενίσχυσης της βοήθειας στον αγώνα μας. Φυσικά και δεν αγνοούμε τις δυσκολίες που εμφανίστηκαν και βαθύνονται σε σχέση με την γιουγκοσλαβική κρίση. Ωστόσο ο πόλεμος που διεξάγουμε βρίσκεται τώρα σε περίοδο αποφασιστικής καμπής. Εάν διαθέταμε κατάλληλο υλικό και εάν μπορούσαμε να εκμεταλλευτούμε τις επιτυχίες μας στο Γράμμο θα μπορούσαμε να ελπίζουμε σε σοβαρές προοπτικές για την περαιτέρω πορεία των πολιτικών εξελίξεων στην Ελλάδα, για τη διεύρυνση των ορίων των ελεύθερων εδαφών και για την επίσπευση των διαλυτικών φαινομένων και της πτώσης του μοναρχοφασισμού. Οι ίδιοι οι μοναρχοφασίστες ηγέτες αναγνωρίζουν την κρίσιμη σημασία που πρεσβεύει γι αυτούς η μάχη του Γράμμου.

Η 4^η Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚ Ελλάδας λαμβάνοντας όλα τούτα υπόψη αποφάσισε να αποταθεί στα αδελφά κόμματα των Λαϊκών Δημοκρατιών με αίτημα τη χορήγηση βοήθειας σε στρατιωτικό και υγειονομικό υλικό, σε τρόφιμα, ρουχισμό και υπόδηση. Είμαστε πεπεισμένοι ότι τα αδελφά κόμματα αντιλαμβάνονται τη σημασία αυτής της βοήθειας, ειδικά σε αυτή την κρίσιμη φάση του πολέμου και θα πράξουν ότι είναι στις δυνάμεις τους προκειμένου να ξεπεράσουν τις δυσκολίες, οι οποίες το τελευταίο διάστημα, όπως είναι γνωστό, ενισχύθηκαν.

Με συντροφικούς χαιρετισμούς

ΚΕ ΚΚ Ελλάδας

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/24, Klement Gottwald (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΚΤσ. Κεντρική Επιτροπή – ΚΕ, 100/24, Κλέμεντ Γκότβαλντ), κιβώτιο – κ. 99, αριθμός φακέλου – α.φ. 1142, σελ. 3 δακτυλογραφημένες.

6. Γνωστοποίηση της παραίτησης του στρατηγού Μάρκου προς ΚΚ Τσεχοσλοβακίας, 4 Φεβρουαρίου 1949

ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΜΑΡΚΟΥ

Στις 6 Φεβρουαρίου ο στρατηγός Μάρκος απέστειλε στον ελληνικό λαό, στον Δημοκρατικό Στρατό της Ελλάδας και σε όλους τους συντρόφους στα όπλα, την εξής επιστολή:

Μετά τις επιχειρήσεις στην οροσειρά του Γράμμου η κατάσταση της υγείας μου επιδεινώθηκε σοβαρά και έτσι αδυνατούσα να ανταποκριθώ στα δύσκολα και βαριά καθήκοντα, τα οποία ανέλαβα. Γι αυτό σήμερα πρέπει να ζητήσω από το Προεδρείο της Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης να με απαλλάξει από καθήκοντα του προέδρου και όλα τα υπόλοιπα αξιώματα στη διοίκηση του Δημοκρατικού Στρατού της Ελλάδας. Με απόφαση της Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης, αμέσως μετά τις επιχειρήσεις του Γράμμου, δημιουργήθηκε Ανώτατο Πολεμικό Συμβούλιο, το οποίο με άριστο τρόπο καθοδηγεί το λαϊκό, επαναστατικό πόλεμό μας. Το αξίωμα του Προέδρου της κυβέρνησης θα το ασκεί ο μέχρι τώρα αντιπρόεδρος της κυβέρνησης, σ. Ιωάννης Ιωαννίδης, έως ότου η Προσωρινή Δημοκρατική Κυβέρνηση επιλύσει οριστικά το θέμα.

Αποχωρώ πιστεύοντας ακράδαντα στην τελική νίκη. Οι εχθροί θα προσπαθήσουν να εκμεταλλευτούν την παραίτησή μου. Ωστόσο η νίκη που θα πετύχουμε θα τους αποστομώσει.

Ζήτω η Προσωρινή Δημοκρατική Κυβέρνηση!

Ζήτω ο ΔΣΕ!

Ζήτω ο ελληνικός λαός!

Όλοι στα όπλα! Όλα για τη νίκη!

Ελεύθερη Ελλάδα, 4 Φεβρουαρίου 1949

Μάρκος Βαφειάδης

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/24, Klement Gottwald (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΚΤσ. Κεντρική Επιτροπή – ΚΕ, 100/24, Κλέμεντ Γκότβαλντ), κιβώτιο – κ. 99, αριθμός φακέλου – α.φ. 1142, σελ. 1, δακτυλογραφημένη.

7. Γνωστοποίηση για τα αποτελέσματα της 5^{ης} Ολομέλειας της ΚΕ του ΚΚΕ προς το ΚΚ Τσεχοσλοβακίας, 31 Ιανουαρίου 1949.

Στις 30 και 31 Ιανουαρίου 1949 στην οροσειρά του Γράμμο συνήλθε η 5^η Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ και με συμμετοχή μελών της Κεντρικής Εξελεγκτικής Επιτροπής. Η Ολομέλεια ασχολήθηκε με τα εξής ζητήματα;

Η Ελλάδα στο δρόμο για τη νίκη. Πριν την αποφασιστική καμπή. Εισήγηση Ν. Ζαχαριάδη.

Η δεξιά ομπορτουριστική απόκλιση στο κόμμα. Εισήγηση Δ. Βλαντά.

Αλλαγές στη σύνθεση της ΚΕ του ΚΚΕ.

Εκλογή Πολιτικού Γραφείου της ΚΕ του ΚΚΕ.

Όλες οι αποφάσεις της ΚΕ εγκρίθηκαν ομόφωνα. Στη συνεδρίαση της ΚΕ του ΚΚΕ αποφασίστηκαν ορισμένες αλλαγές στη σύνθεση της ΚΕ λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες του κινήματος. Αυτές οι αλλαγές θα κατατεθούν προς επικύρωση στο 8^ο Συνέδριο του ΚΚΕ.

Η Ολομέλεια εξέλεξε ομόφωνα νέο Πολιτικό Γραφείο της ΚΕ του ΚΚΕ. Μέλη του εκλέχτηκαν:

Τακτικά μέλη: Ν. Ζαχαριάδης, Ιωάννης Ιωαννίδης, Μήτσος Παρτσαλίδης, Βασίλης Μπαρτζιώτας και Δημήτρης Βλαντάς.

Αναπληρωματικά μέλη: Λεωνίδα Στρίνγκος, Πέτρος Ρούσος και Γ. Βοντίσιος (Γούσιας).

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η σ. Χρύσα Χατζηβασιλείου και ο Μάρκος Βαφειάδης είναι εδώ και μερικούς μήνες βαριά άρρωστοι με συνέπεια να μην μπορούν να ανταποκριθούν στα σημαντικά καθήκοντα που τους ανέθεσε η ΚΕ του ΚΚΕ, η 5^η Ολομέλεια αποφάσισε να τους απαλλάξει από την κομματική δουλειά.

Ελεύθερη Ελλάδα – Γράμμος

31 Ιανουαρίου 1949

Κεντρική Επιτροπή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/3, (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΕ), Πράγα, κ. 132, φακ. 515, σελ. 1, δακτυλογραφημένη.

8. Απόφαση της 5^{ης} Ολομέλειας στο 2^ο σημείο της ημερήσιας διάταξης – Ενημέρωση προς ΚΚ Τσεχοσλοβακίας (άνευ συνοδευτικών)

Η ομπορτουμιστική απόκλιση στο ΚΚΕ

Η Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ και η Κεντρική Εξελεγκτική Επιτροπή μετά την εξέταση της απόφασης του ΠΓ της ΚΕ του ΚΚΕ που λήφθηκε στις 15 Νοεμβρίου του 1948 για τη δεξιά ομπορτουμιστική απόκλιση στο ΚΚΕ

Αποφάσισε τα εξής:

Εγκρίνει την απόφαση του ΠΓ της ΚΕ του ΚΚΕ από τις 15 Νοεμβρίου για τη δεξιά ομπορτουμιστική απόκλιση στο ΚΚΕ. Η Ολομέλεια αποφασίζει να μη δημοσιοποιηθεί την παρούσα περίοδο η απόφαση του ΠΓ της ΚΕ του ΚΚΕ από τις 15 Νοεμβρίου 1948. Αναθέτει στο ΠΓ της ΚΕ του ΚΚΕ να δημοσιοποιήσει την ανωτέρω απόφαση όταν αυτή θεωρήσει σκόπιμο.

Ελεύθερη Ελλάδα – Γράμμος

31.1.1949

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/3, (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΕ), Πράγα, κ. 132, φακ. 515, σελ. 1, δακτυλογραφημένη.

9. Επιστολή του Μπέντρζιχ Γκέμιντερ, επικεφαλής του Διεθνούς Τμήματος της ΚΕ του ΚΚ Τσεχοσλοβακίας στον Ρούντολφ Σλάνσκι, ΓΓ της ΚΕ του ΚΚΤσ. αναφορικά με το περιεχόμενο της 6^{ης} Ολομέλειας της ΚΕ του ΚΚΕ. Πράγα, 20 Οκτωβρίου 1949.

ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Gem/h 920/49

Πράγα 20.10.1949

Σύντροφο Ρούντολφ Σλάνσκι

Ενταύθα

Αγαπητέ σύντροφε,

Στο συνημμένο σου αποστέλλω την απόφαση της 6^{ης} Ολομέλειας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, η οποία πραγματοποιήθηκε στις αρχές Οκτωβρίου τ.ε. Η απόφαση μου επιδόθηκε από τον σύντροφο Ρούσο με την παράκληση να ενημερωθεί η Γραμματεία του Κόμματος για την αλλαγή γραμμής στην πολιτική του ελληνικού κόμματος.

Παράλληλα ο συντρ. Ρούσος μου κοινοποίησε παράκληση της Γραμματείας της ΚΕ του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας για την έκδοση διπλωματικού διαβατηρίου στον συντρ. Πορφυρογένη, προκειμένου να διευκολυνθεί στην εκπλήρωση των καθηκόντων που του ανατέθηκαν. Κυρίως ο σ. Πορφυρογένης αποβλέπει στο να εξέλθει στην Ελβετία και εκεί να αποκαταστήσει επαφές με εκπρόσωπο της ελληνικής αστικής αντιπολίτευσης. Στις ενστάσεις

μου ότι οι διεθνείς κανόνες δεν επιτρέπουν την έκδοση διαβατηρίων σε αλλοδαπούς, αντέτεινε ότι στον σ. Πορφυρογένη στέρησαν την ελληνική υπηκοότητα και ότι εξακολουθεί να είναι ενεργός υπουργός της Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης και πρώην υπουργός της αθηναϊκής κυβέρνησης. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του στην Ελβετία μας παρακαλούν να δώσουμε τη δυνατότητα στον σ. Πορφυρογένη να αποστέλλει υλικά για το ελληνικό κόμμα δια μέσω της τσεχοσλοβάκισης Πρεσβείας στη Βέρνη.

Ο συντρ. Ρούσος με ενημέρωσε ότι πρέπει να διακόψουμε την εφαρμογή του ειδικού σχεδίου. Το ελληνικό κόμμα παρακαλεί ωστόσο να συνεχιστεί η παροχή βοήθειας στη δουλειά του κόμματος. Στα τέλη του μήνα θα έρθει ο συντρ. Ιωαννίδης με τον οποίο θα συζητήσουμε τις σχετικές λεπτομέρειες.

Τιμή στην εργασία!

Υπογραφή: Γκέμιντερ, στρογγυλή σφραγίδα ΚΚ Τσεχοσλοβακίας

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/1, 1945-1989 (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΕ), Πράγα, Γενική Γραμματεία, κ. 63, φακ. 509, σελ. 1 δακτυλογραφημένη.

4. Έκθεση του Μπέντρζιχ Γκέμιντερ στον Κλέμεντ Γκότβαλντ, κομματικό και κρατικό ηγέτη της Τσεχοσλοβακίας, για το περιεχόμενο συνομιλίας του με τον Τουκ Γιάκοφ, αντιπρόεδρο της αλβανικής κυβέρνησης, για το «ελληνικό ζήτημα». Πράγα, 2.11.1949

Προς τον Πρόεδρο

Της Τσεχοσλοβακικής Δημοκρατίας

Σύντροφο Κλέμεντ Γκότβαλντ

Πράγα

Αγαπητέ σύντροφε,

Συνημμένα σου αποστέλλω έκθεση με πληροφορίες που μας επέδωσε ο σύντροφος Τουκ Γιάκοφ, αντιπρόεδρος της αλβανικής κυβέρνησης για το ζήτημα της Ελλάδας.

Με συντροφικούς χαιρετισμούς

Υπογραφή: Σλάνσκι

Συνημμένο:

Έκθεση με πληροφορίες του συντρ. Τουκ Γιάκοφ στο ζήτημα της Ελλάδας

Το Αλβανικό Κόμμα Εργασίας εδώ και πολύ καιρό δεν συμφωνεί με την πολιτική και την τακτική της ηγεσίας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας στον αγώνα ενάντια στους μοναρχοφασίστες.

Οι Έλληνες σύντροφοι υπέπεσαν σε σειρά βαριών, οπορτουνιστικών λαθών. Η απόφαση της 6^{ης} Ολομέλειας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας του Οκτωβρίου του 1949 δεν είναι αυτοκριτική, ενώ ορίζει μόνο τη νέα πολιτική γραμμή χωρίς να αναφέρει τους λόγους που οδήγησαν στην αλλαγή της. Τα λάθη των Ελλήνων συντρόφων οι Αλβανοί σύντροφοι τα εντοπίζουν στα εξής:

3. Η στρατιωτική τακτική δεν ήταν σωστή.
4. Το ελληνικό κόμμα δεν εφάρμοζε πραγματική πολιτική εθνικής απελευθέρωσης.

Αυτούς τους ισχυρισμούς ο σ. Τουκ Γιάκοφ τους αιτιολόγησε με το εξής παράδειγμα:

Την εποχή που οι τότε Έλληνες αντάρτες πολεμούσαν στα βουνά, το Κομμουνιστικό Κόμμα δρούσε νόμιμα στην Αθήνα και σε άλλες μεγάλες ελληνικές πόλεις. Ο λαός ήθελε να έλθει στους αντάρτες προς βοήθεια, το κόμμα όμως τους είπε «περιμένετε!» Οι εργάτες δεν μπορούσαν να πάρουν το δρόμο για τα βουνά επειδή το Κόμμα τους έδωσε εντολή να παραμείνουν στα εργοστάσια και όταν οι εργάτες επέμεναν το Κόμμα τούς το απαγόρευσε. Με αυτό τον τρόπο το Κόμμα παρεμπόδισε την επιστράτευση όλων των δυνάμεων του λαού ενάντια στους μοναρχοφασίστες, οι οποίοι εκμεταλλεύτηκαν την περίσταση. Τα στελέχη του Κόμματος χτυπήθηκαν, δολοφονήθηκαν και στην καλύτερη των περιπτώσεων εξορίστηκαν. Το ελληνικό Κόμμα δικαιολογεί την στάση του λέγοντας ότι δεν διέθετε επάρκεια όπλων, πράγμα που δεν είναι ούτε αληθές ούτε σωστό, σύμφωνα με τη γνώμη των Αλβανών

συντρόφων. Οι Έλληνες σύντροφοι έλαβαν μεγάλη βοήθεια από τις λαϊκοδημοκρατικές χώρες και ο εχθρός διέθετε αρκετά όπλα, τα οποία οι Έλληνες παρτιζάνοι μπορούσαν να τα αποκτήσουν.

Άλλο ένα βασικό λάθος ήταν η εφαρμογή των μετακινήσεων του πληθυσμού. Αυτή την πρακτική εφάρμοσαν οι Αμερικανοί κατακτητές αλλά την ίδια πρακτική εφάρμοσε και το ελληνικό Κόμμα. Από τα εδάφη που ήταν στα χέρια των παρτιζάνων ο πληθυσμός μετακινήθηκε στη Βουλγαρία, στη Γιουγκοσλαβία και στην Αλβανία. Έτσι οι Έλληνες σύντροφοι στερήθηκαν της στήριξης και της ενίσχυσης του λαού.

Το στρατιωτικό λάθος το εντοπίζουν κυρίως στο γεγονός ότι οι Έλληνες μετέτρεψαν τις αντάρτικες ομάδες σε στρατιωτικές μονάδες, μεγάλα τμήματα των οποίων (30%) τα αποτελούσαν γυναίκες. Αυτές τις μονάδες οι Έλληνες σύντροφοι τις αντιμετώπιζαν ως κανονικό στρατό. Στην πραγματικότητα ήταν παρτιζάνικες ομάδες και γι αυτό θα έπρεπε να καθοδηγούνται με την τακτική του παρτιζάνικου πολέμου. Αντί να γίνει αυτό, στις μάχες του Γράμμου και της Πελοποννήσου στήθηκαν οχυρώματα τα οποία εξ ορισμού παραπέμπουν σε πόλεμο αμυντικού χαρακτήρα. Αντί οι ίδιοι να επιτίθενται περίμεναν την επίθεση των μοναρχοφασιστών. Αυτό ως γεγονός αποτελεί μια αντιμαρξιστική στρατιωτική τακτική. Ο κύριος στόχος της στρατιωτικής τακτικής των Ελλήνων συντρόφων ήταν να παραμένουν πλησίον των αλβανικών συνόρων.

Όταν ο στρατηγός Μάρκος απομακρύνθηκε από τη στρατιωτική ηγεσία, δεν ορίστηκε στη θέση του νέος διοικητής, παρά δημιουργήθηκε μια συλλογική στρατιωτική ηγεσία, στην οποία κανένας δεν έφερε προσωπικά την ευθύνη.

Επίσης το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας δεν έχει σταθερή ηγεσία.

Αυτοί είναι οι λόγοι που οδήγησαν στην ήττα της δημοκρατικής Ελλάδας.

Οι Αλβανοί σύντροφοι επανειλημμένα επιχείρησαν να πείσουν τους Έλληνες συντρόφους για τα λάθη τους, αλλά οι επισημάνσεις τους απορρίφθηκαν με τρόπο προσβλητικό. Εάν οι Έλληνες σύντροφοι απομάκρυναν εγκαίρως τα αίτια των αποτυχιών τους θα μπορούσαν σήμερα να συνεχίσουν τον αγώνα τους εναντίον του μοναρχοφασισμού.

Η 6^η Ολομέλεια της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, η οποία έλαβε την απόφαση για τη νέα κατάσταση και τα νέα καθήκοντα, δεν διενεργήθηκε σε πνεύμα αυτοκριτικής. Ο σύντροφος Ζαχαριάδης στην εισήγησή του απέδωσε τα αίτια που οδήγησαν το Κόμμα σε αλλαγή τακτικής, στα εξής:

4. Στην προδοσία του Τίτο.
5. Στη μη έγκαιρη άφιξη της βοήθειας των λαϊκοδημοκρατικών χωρών.
6. Στο ότι ο απελευθερωτικός στρατός δεν διέθετε αρκετές εφεδρείες.

Στα δικά του λάθη ο σύντροφος Ζαχαριάδης αναφέρθηκε μόνο γενικά. Είπε ότι και οι ίδιοι έκαναν λάθη χωρίς να αναλύσει σε τι οφείλονται αυτά τα λάθη. Όλη αυτή την κριτική οι Αλβανοί σύντροφοι την κατέθεσαν στο Πανρωσικό Κομμουνιστικό Κόμμα (μπολ.) προς εξέταση και λήψη μέτρων.

Στην ερώτησή μου, γιατί οι Αλβανοί σύντροφοι δεν συμμετείχαν στις συσκέψεις, που αφορούσαν στην αποστολή πρακτικής βοήθειας στην Ελλάδα και στις οποίες αρκετοί από

τους μετέχοντες εξέφρασαν αμφιβολίες για την καταλληλότητα των στρατιωτικών σχεδίων και του υλικού εφοδιασμού, ο σ. Τουκ Γιάκοφ απάντησε ότι δεν προσκλήθηκαν σε αυτές τις συσκέψεις.

Στη δεύτερη ερώτησή μου, εάν γνωρίζουν το αίτημα των Ελλήνων συντρόφων, ώστε τα έξοδα της Αλβανίας, που αφορούν στη μεταφορά του υλικού, να καλυφθούν από την ίδια την Αλβανία, απάντησε ότι πρόκειται για πρωτοβουλία των ίδιων των Ελλήνων συντρόφων και ότι χρειάζονται μεσολαβητή προκειμένου να ξεπεράσουν τις δυσκολίες τους.

Γκέμιντερ

2.11.1949

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/24, Klement Gottwald (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΚΤσ. Κεντρική Επιτροπή – ΚΕ, 100/24, Κλέμεντ Γκότβαλντ), κιβώτιο – κ. 99, αριθμός φακέλου – α.φ. 1142, σελ. 4 (1 διαβιβαστικό ± 3), δακτυλογραφημένες.

5. Συνολική έκθεση για την τσεχοσλοβακική υλική βοήθεια προς τους Έλληνες κομμουνιστές, την οποία απέστειλε η πολιτική Γραμματεία της ΚΕ του ΚΚ Τσεχοσλοβακίας στην ΚΕ του Πανρωσικού Κομμουνιστικού Κόμματος (μπολσ.) στη Μόσχα.

Αγαπητοί σύντροφοι,

Το Πολιτικό Γραφείο της ΚΕ του ΚΚ Τσεχοσλοβακίας σας αποστέλλει πληροφορίες για την βοήθειά μας προς το ΚΚΕ σε ότι αφορά αποστολές στρατιωτικού υλικού. Κατά τον απογραφή του στρατιωτικού υλικού που παραδόθηκε από το τέλος μέχρι το τέλος του 1948 διαπιστώθηκε ότι η συνολική του αξία ανέρχεται σε 750 εκατ. κορώνες (δηλ. 15 εκατ. δολάρια).

Κατά τη διάρκεια της καμπάνιας παραδόθηκαν:

13. Όπλα για το πεζικό: 600 πιστόλια, 2500 οπλοπολυβόλα, 670 πολυβόλα, 275 πιστόλια φωτοβολίδων, 3300 τυφέκια, 100 φλογοβόλα, 20 ανιχνευτές ναρκών.
14. Οπλισμός για το πυροβολικό: 115 όλμοι διάφορων διαμετρημάτων, 50 πολυβόλα ΡL, 28 πυροβόλα διάφορων διαμετρημάτων.
15. Πυρομαχικά για το πεζικό: 35.040 τροχιοδεικτικές σφαίρες, 48,5 εκατ. σφαίρες για ελαφρύ οπλισμό, 74.500 χειροβομβίδες, 10.000 αντιαρματικά βλήματα.
16. Πυρομαχικά για το πυροβολικό: 123.000 βλήματα όλμων διάφορων διαμετρημάτων, 120.000 αντιαεροπορικά βλήματα, 123.000 βλήματα πυροβόλων διάφορων διαμετρημάτων.
17. Εκρηκτικά και υλικά μηχανικού:
13.300 μηχανισμούς ανάφλεξης, 10.000 σωλήνες εκρηκτικών, 500.000 πυροκροτητές, 1.400 κιλά δυναμίτη, 56 κιβώτια με υλικά μηχανικού.
18. Υγειονομικό υλικό: 1 ακτινοσκοπικό, 2 εξοπλισμούς νοσοκομειακών μονάδων, 200 κλίνες, διάφορα φάρμακα και υλικό επίδεσης.
19. Επικοινωνιακό υλικό: 10 κατασκοπευτικοί ασύρματοι, 1.000 τηλεγραφικοί μηχανισμοί, 10.000 ηλεκτρικοί (γαλβανισμένα) στοιχεία, 500 χιλ. τηλεφωνικό καλώδιο, 2 ασύρματοι, 1 τηλεφωνικό κέντρο, 50 διασυνδέσεις και άλλα υλικά επικοινωνιών.
20. Τρόφιμα: 100 τόνοι αλεύρι, 105 τόνοι ζυμαρικά, 40 τόνοι ζάχαρη, 10 εκατ. τσιγάρα, 22 τόνοι βρώμη, 114 τόνοι κριθάρι, 1.000 τόνοι καθαρού οιοπνεύματος.
21. Στολές: 10.000 πουκάμισα, 10.000 ζευγάρια παντελονιών, 20.000 караβάνες φαγητού, 20.000 μαχαιροπήρουνα, 5.000 κουβέρτες, 2.000 σκηνές, 2.000 μάλλινα προϊόντα, 70.000 ζευγάρια υποδημάτων, 10.000 τακούνια, 30.000 ενισχυτές τακουινιών, 500 σαμάρια, 62.000 σήματα.
22. Μέσα μεταφοράς: 100 φορτηγά τριών τόνων, 32 οκτώ τόνων, 5 Ι.Χ., 4 νοσοκομειακά, 300 μοτοσικλέτες, 50 μπαταρίες αυτοκινήτων, 25 κιβώτια ανταλλακτικών, 12 τρακτέρ.
23. Οπτικό υλικό: 55 κιάλια, 28 διόπτρες με τρίποδα, 50 πυξίδες τσέπης.

24. Άλλο υλικό, εργαλεία: 1 εκτυπωτικό μηχάνημα, 50 χειροκίνητα τρυπάνια, 150 κασμάδες, 300 τσεκούρια, 10 σετ ξυλουργικών εργασιών, 10 σετ επιπλοποιού, 100 σετ κουρείων, 2 ξύλινες προπαρασκευασμένες κατοικίες, 82 μεταφερόμενα ντεπόζιτα, 3.000 κιλά. σίδηρα οικοδομών, 2.000 κιλά. Καρφιά, 200 πριόνια, 10.000 τετρ. μέτρα υλικού κάλυψης, 2.000 φακοί τσέπης, 5.000 ηλεκτρικά (γαλβανικά) στοιχεία, 10 σετ βουλκανιζατέρ, υλικά γραφείου, φωτογραφικό υλικό.

Σας ενημερώνουμε τέλος ότι στο έδαφός μας βρίσκονται περί τις 12.000 Έλληνες πολιτικοί πρόσφυγες, εκ των οποίων 4.000 ανήλικοι. Από το σύνολο των προσφύγων οι 6.000 εργάζονται στη βιομηχανία ενώ 1.500 νεαροί σπουδάζουν σε σχολές και μένουν σε εστίες. Τα παιδιά έχουν τοποθετηθεί σε 20 περίπου παιδικούς σταθμούς. Στην Τσεχοσλοβακίας υπάρχουν περί τα 1.700 μέλη του ΚΚΕ. Για την ελληνική προσφυγιά εκδίδεται δύο φορές τη βδομάδα η εφημερίδα Αγωνιστής και 2 φορές τη βδομάδα ενημερωτικό δελτίο στην ελληνική γλώσσα. Θέσαμε σε λειτουργία ειδικό τυπογραφείο το οποίο εκτυπώνει μόνο ελληνικά υλικά, π.χ. παιδικά βιβλία, αναγνωστικά κλπ. Στις ραδιοφωνικές εκπομπές για το εξωτερικό υπάρχουν 4 εκπομπές στα ελληνικά διάρκειας συνολικά 75 λεπτών. Ιδρύθηκε ετήσια πολιτική σχολή για τα στελέχη του ΚΚΕ και ετοιμάζεται νέα εξάμηνο σεμινάριο για την εκπαίδευση των στελεχών της ελληνικής πολιτικής προσφυγιάς.

18.9.1951

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/24, Klement Gottwald (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΚΤσ. Κεντρική Επιτροπή – ΚΕ, 100/24, Κλέμεντ Γκότβαλντ), κιβώτιο – κ. 99, αριθμός φακέλου – α.φ. 1142, σελ. 2, δακτυλογραφημένες.

6. Επιστολή των στελεχών της ΚΕ του ΚΚΕ, Ιωάννη Ιωαννίδη και Πέτρου Ρούσου, προς τον Πρόεδρο του ΚΚ Τσεχοσλοβακίας Κλέμεντ Γκότβαλντ, και τον ΓΓ Ρούντολφ Σλάνσκι, με αίτημα για παραχώρηση βοήθειας προς το ΚΚΕ μετά τη λήξη του εμφύλιου πολέμου. 19. 11. 1949.

Αγαπητοί σύντροφοι!

Στην αντιπροσωπεία της ΚΕ του ΚΚΕ ανατέθηκε από το Πολιτικό Γραφείο να σας θέσει ορισμένα ζητήματα σχετικά με τη νέα φάση του απελευθερωτικού μας αγώνα, όπως αυτά αναδεικνύονται στις αποφάσεις της 6ης Ολομέλειας της ΚΕ οι οποίες σας επιδόθηκαν προς ενημέρωσή σας. Τα κύρια σημεία των αποφάσεων αναφέρουν πως παράλληλα με τη διατήρηση αντάρτικων ομάδων στα εχθρικά μετόπισθεν το κόμμα μας αναπροσαρμόζει την τακτική του και τη δουλειά του. Πρέπει να κατευθύνει την κύρια προσπάθειά του στην οργάνωση και την καθοδήγηση του μαζικού λαϊκού κινήματος στα βουνά και στα χωριά. Το κύριο καθήκον των αντάρτικων ομάδων θα είναι να βοηθήσουν στο στερέωμα της μαζικής δουλειάς. Ταυτόχρονα πρέπει να φροντίσουμε για τη στρατιωτική προετοιμασία και την επανεκπαίδευση του στρατού μας που αποσύρθηκε από την πρώτη γραμμή και ο οποίος αριθμεί 18.000 άτομα.

Όπως είναι φυσικό και στη νέα φάση του αγώνα μας χρειαζόμαστε τη βοήθειά Σας. Συγκεκριμένα πρόκειται για τα εξής:

Στη χώρα Σας πρέπει να λειτουργήσει η κομματική ηγεσία που θα αναλάβει την καθοδήγηση όλης της δουλειάς μας εδώ και θα είναι υπό την άμεση εποπτεία του Πολιτικού Γραφείου μας. Αυτή η ηγεσία θα χρειαστεί εκτός άλλων τη βοήθειά Σας όσον αφορά τη δημιουργία ορισμένων καναλιών προς τη χώρα μας.

Παρακαλούμε να επισπευσθεί η τελική εγκατάσταση των προσφύγων σε σημεία όπου θα είναι κατά το μέγιστο δυνατό συγκεντρωμένοι κοντά σε βιομηχανίες και στη γεωργία. Να μεριμνήσετε για την ειδικευση των αναπήρων που είναι ικανοί προς εργασία και την εξασφάλιση των ικανών προς εργασία γερόντων κλπ.

Χρειαζόμαστε τη βοήθειά Σας για τη λειτουργία σεμιναρίου για 40-50 συντρόφους που θα ειδικευτούν στην παράνομη τεχνική δουλειά, δηλαδή στην πρακτορειακή εξειδίκευσή τους σε ότι αφορά ασυρμάτους, κωδικοποίηση, φωτογραφήσεις, έκδοση ταυτοτήτων, βεβαιώσεων, σφραγίδων κλπ, καθώς και για την έκδοση παράνομου Τύπου. Η βοήθειά Σας θα είναι καθοριστική σε ότι αφορά την παραχώρηση κατάλληλου μέρους, τον εφοδιασμό της ομάδας και τον ορισμό εκπαιδευτών. Εμείς θα φροντίσουμε για την πολιτική και οργανωτική προετοιμασία.

Θέλουμε να αποστείλουμε στη χώρα Σας 300 συντρόφους από το στρατό και τη νεολαία προκειμένου να λάβουν στρατιωτική εκπαίδευση στα νέα όπλα: αεροπορία – πτώση με αλεξίπτωτο, άρματα, πυροβολικό, μηχανικό κλπ.

Παρακαλούμε να μας εξασφαλίσετε 100 ασυρμάτους οι οποίοι είναι απαραίτητοι στις αντάρτικες ομάδες και για την επικοινωνία με τη χώρα μας. Χρειαζόμαστε 1.500 άρβυλα, φλογοβόλα και κονσέρβες για 1.500 άτομα για περίοδο έξι μηνών.

Ηθικά είμαστε δεσμευμένοι να βοηθήσουμε της οικογένειες των θυμάτων του εννιάχρονου αγώνα στη χώρα μας. Γι αυτό το σκοπό προτείνουμε να διοργανωθούν έρανοι σε είδος και χρήμα και να οριστεί ένα ποσό σε συνάλλαγμα. Αυτή η καμπάνια θα ξεσηκώσει τη μεγάλη μάζα των δημοκρατών και θα έχει μεγάλη ηθική απήχηση προς όφελος των λαϊκών δημοκρατιών. Είναι απαραίτητο να βρεθεί τρόπος για την αποστολή της βοήθειας (ίσως μέσω κάποιας νόμιμης διεθνούς οργάνωσης κλπ). Χρειαζόμαστε ακόμα ένα ποσό συναλλάγματος για τη διεξαγωγή της κομματικής δουλειάς στη χώρα μας.

Στην Αλβανία απόμεινε σημαντικό μέρος υλικών τα οποία αυτή την ώρα δεν χρειαζόμαστε. Καθότι πρόκειται και για άλλες σύμμαχες χώρες προτείνουμε να συγκληθεί εντός 15-20 ημερών σύσκεψη εκπροσώπων προκειμένου να αποφασίσουν για την τύχη αυτού του υλικού.

Λόγω της ασθένειας του σ. Σλάνσκι δεν μπορέσαμε να συζητήσουμε γι αυτά τα θέματα και πρέπει να αναχωρήσουμε για την Πολωνία. Γι αυτό σας στέλνουμε αυτή την επιστολή προς ενημέρωσή σας και παρακαλούμε για τον προσδιορισμό συνάντησης αμέσως μετά την επιστροφή μας μετά από λίγες μέρες, προκειμένου να εισακούσουμε τις αποφάσεις Σας.

Με συντροφικούς χαιρετισμούς

Γ. Ιωαννίδης, Π. Ρούσος

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/24, Klement Gottwald (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΚΤσ. Κεντρική Επιτροπή – ΚΕ, 100/24, Κλέμεντ Γκότβαλντ), κιβώτιο – κ. 99, αριθμός φακέλου – α.φ. 1142, σελ. 3, δακτυλογραφημένες.

7. Ενημερωτική έκθεση του Μπέντρζιχ Γκέμιντερ, επικεφαλής του Διεθνούς Τμήματος της ΚΕ του ΚΚ Τσεχοσλοβακίας, στον Κλέμεντ Γκότβαλντ, κομματικό και κρατικό ηγέτη της χώρας, για συνάντησή του με τον Ιωάννη Ιωαννίδη. Πράγα, 2. 2.1950.

ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Gem/h I/6 – 10 PT

Πράγα, 2 Φεβρουαρίου 1950

Σύντροφο Κλέμεντ Γκότβαλντ

Πρόεδρο Δημοκρατίας

Πράγα - Κάστρο

Αγαπητέ σύντροφε,

Την 1^η Φεβρουαρίου ήρθε στην Πράγα ο σύντροφος Ιωαννίδης ο οποίος με εντολή του Πολιτικού Γραφείου του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας μου επέδωσε ορισμένα αιτήματα.

Στο συνημμένο σου αποστέλλω τον κατάλογο, μετά από συνεννόηση με τον σ. Ιωαννίδη, για τα θέματα που πρέπει να ληφθεί απόφαση. Ιδιαίτερα επείγει το αίτημα για συμβολή στη δημιουργία προεκλογικού ταμείου του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας.

Παρακαλώ όπως μου γνωστοποιήσεις την απόφασή Σου.

Τιμή στην εργασία!

Υπογραφή Γκέμιντερ

Έκθεση για τη συνομιλία με τον σύντροφο Ιωαννίδη την 1^η Φεβρουαρίου 1950

6. Οι Έλληνες σύντροφοι βρίσκονται αντιμέτωποι με το σοβαρό ζήτημα της επανένωσης των μελών των οικογενειών που ζουν στην προσφυγιά στις λαϊκοδημοκρατικές χώρες. Πρέπει να κατορθώσουμε ώστε οι γονείς και τα παιδιά, που εδώ και χρόνια ζουν χωρισμένοι, να ξαναβρεθούν. Οι Έλληνες σύντροφοι θα δημιουργήσουν κατάλογο των προσφύγων που ζουν σε όλες τις λαϊκοδημοκρατικές χώρες και θα προτείνουν το σύνολο των προσώπων, το οποίου θα πρέπει να ανταλλαγεί. Θα προσπαθήσουν ώστε το σύνολο των προσώπων που θα έρθει σε εμάς να είναι αντίστοιχο του αριθμού αυτών που θα αναχωρήσουν από τη χώρα μας με κατεύθυνση τις άλλες φιλικές χώρες.
7. Στην Ουγγαρία ζουν 30-40 Έλληνες πρόσφυγες οι οποίοι πρέπει να υποβληθούν σε πλαστικές εγχειρήσεις. Ο σ. Ιωαννίδης ζητά οι σύντροφοι αυτοί να υποβληθούν σε πλαστικές εγχειρήσεις στην Τσεχοσλοβακία. Συμφωνεί να αποσταλεί στην Ουγγαρία ένας Τσεχοσλοβάκος γιατρός – πλαστικός χειρουργός, ο οποίος αφού διαπιστώσει την κατάσταση των ασθενών θα προτείνει τους συντρόφους που μπορούν να μεταφερθούν σε εμάς προκειμένου να υποβληθούν σε εγχείρηση.
8. Στη Γιουγκοσλαβία ζουν μέχρι σήμερα περίπου 100-120 Έλληνες σύντροφοι, οι οποίοι δεν μπόρεσαν να συμμετάσχουν στη μαζική αποστολή αναχώρησης διότι είτε ήταν άρρωστοι είτε δεν βρίσκονταν την καθορισμένη ημερομηνία στο σημείο αναχώρησης της αποστολής.

Αυτοί οι σύντροφοι ζητούν να εγκαταλείψουν τη Γιουγκοσλαβία. Ο σύντροφος Ιωαννίδης συνιστά να τους δεχτούμε στην Τσεχοσλοβακία (σε αυτό το θέμα αναφερόμαστε και σε άλλη επιστολή μας).

9. Στην Γιουγκοσλαβία ζουν επίσης αρκετές δεκάδες Ελληνόπουλα. Πρόκειται κυρίως για παιδιά οι γονείς τους των οποίων ζουν στην Τσεχοσλοβακία. Τα αρμόδια όργανα της Γιουγκοσλαβίας δεν θέλουν να επιτρέψουν την αναχώρησή τους.
Οι Έλληνες σύντροφοι συνιστούν να αρχίσει εκστρατεία για την απελευθέρωσή τους από τη Γιουγκοσλαβία. Συνιστούν η σχετική εκστρατεία να ανατεθεί στη δική μας οργάνωση γυναικών. Συμφωνούν επίσης η οργάνωσή μας να απευθυνθεί στη Διεθνή Δημοκρατική Ομοσπονδία Γυναικών, ώστε αυτή να αναλάβει τη σχετική οργάνωση της πρωτοβουλίας σε όλες τις χώρες, ειδικά δε στις λαϊκοδημοκρατικές χώρες.
10. Στις αρχές του Μαρτίου αυτής της χρονιάς διοργανώνονται στην Ελλάδα εκλογές. Οι Έλληνες σύντροφοι παρακαλούν να τους βοηθήσουμε στη διοργάνωση μιας έντονης προεκλογικής εκστρατείας συμβάλλοντας στο προεκλογικό τους ταμείο. Ζητούν από μέρος μας 25.000 δολάρια. Για την περίπτωση που δεν μπορούμε να τους δώσουμε αυτό το ποσό ζητούν τουλάχιστον ένα μέρος του (10 – 15.000). Ταυτόχρονα ζητούν να τακτοποιήσουμε τη μεταφορά αυτού του ποσού στην Ελλάδα.

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/24, Klement Gottwald (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΚΤσ. Κεντρική Επιτροπή – ΚΕ, 100/24, Κλέμεντ Γκότβαλντ), κιβώτιο – κ. 99, αριθμός φακέλου – α.φ. 1142, σελ. 2 (1 διαβιβαστικό ± 1), δακτυλογραφημένες.

8. Ανυπόγραφη έκθεση για την προετοιμασία της «σχολής δολιοφθορέων» με ημερομηνία 11. 2. 1950.

Η Σχολή θα αρχίσει να λειτουργεί την Τρίτη 14 Φεβρουαρίου. Στη Σχολή θα φοιτήσουν 45 μαθητές. Την επιλογή των μαθητών την έκανε η ηγεσία του ΚΚΕ. Εγκρίθηκαν από τον σ. Ιωαννίδη.

Συνολικά θα υπάρχουν τρεις διευθυντές στη Σχολή: ένας Έλληνας σύντροφος και δύο Τσέχοι σύντροφοι. Επισυνάπτονται τα βιογραφικά στοιχεία των Τσέχων συντρόφων – διευθυντών Μύλλερ και Ρέβελακ. Και οι δύο τους αυτή την περίοδο βρίσκονται σε στρατιωτική υπηρεσία. Μετά τη λήξη των μαθημάτων θα επιστρέψουν στις θέσεις τους.

Το θεωρητικό πρόγραμμα της Σχολής το επεξεργάστηκαν οι Έλληνες σύντροφοι. Το τεχνικό πρόγραμμα επεξεργάστηκε από συντρόφους του υπουργείου Εσωτερικών και συζητήθηκε με τους Έλληνες συντρόφους.

Οι θεωρητικές διαλέξεις θα γίνουν από Έλληνες συντρόφους. Το τεχνικό μέρος θα καλυφτεί εν μέρει από συντρόφους του υπουργείου Εσωτερικών και εν μέρει από το υπουργείο Εθνικής Άμυνας.

Οικονομικός καθοδηγητής της Σχολής είναι ο σύντροφος Νοβάκ, στέλεχος της Γραμματείας της ΚΕ.

11 Φεβρουαρίου 1950

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/3, (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΕ), κιβώτιο 146, α.φ. 572 (Σχολή δολιοφθορέων).- 1 σελ. δακτυλογραφημένη.

9. Έγγραφο του Βάσου Γεωργίου, μέλους της ΚΕ και υπεύθυνου του ΚΚΕ για τη λειτουργία της «Σχολής δολιοφθορέων» στον Όλντριχ Πάπεζ (στέλεχος του ΚΚΤσ., υπεύθυνου για τις ειδικές επιχειρήσεις), αναφορικά με την άφιξη των «μαθητών» της Σχολής /Μικουλοβίτσε, 14.2.1950/.

Αγαπητέ σύντροφε Πάπεζ,

Και οι δύο ομάδες, η ομάδα που ήρθε από την Πολωνία και η ομάδα της Τσεχοσλοβακίας, έφτασαν στον προορισμό τους εντάξει, αφού τήρησαν τους συνωμοτικούς κανόνες. Κανένας από τους μαθητές δεν γνώριζε που πάμε. Στο Κρνοφ ο γραμματέας της Κομματικής Επιτροπής ήθελε να αλλάξει το πρόγραμμα και να μας μαζέψει, όχι στην έδρα του κόμματος αλλά στην Εθνική Επιτροπή πράγμα άσχημο, επειδή εκεί μαζεύονται πολλοί Έλληνες, εμείς όμως επιμείναμε και τελικά το πρόγραμμα τηρήθηκε.

Χθες βράδυ έφτασε ο διοικητής της Σχολής και ο σύντροφος Πίτνερ. Σήμερα αναμένουμε έξι ινστρούχτορες για τα τεχνικά μαθήματα.

Χθες το απόγευμα εκλέχτηκε η κομματική επιτροπή των μαθητών. Προς το παρόν έχουμε 35 μαθητές και περιμένουμε αύριο να φτάσουν άλλοι 7 μαθητές από τη Βουλγαρία. Θα τους περιμένω με τον σ. Ντβόρζακ στο σιδηροδρομικό σταθμό του Γιέσενικ, απ' όπου θα τους πάμε στη Σχολή χωρίς να περάσουμε από το Γιέσενικ.

Έχουμε εδώ τρεις συντρόφους στο μαγειρείο, έναν μεταφραστή της τσεχικής γλώσσας και έναν της ρωσικής.

Γενικά όλα είναι εντάξει. Υπάρχουν κάποιες μικρές ανεπάρκειες, οι οποίες θα τακτοποιηθούν μετά την έναρξη των μαθημάτων. Δώσαμε κατάλογο με όλα τα απαραίτητα. Σήμερα έχω την πρώτη διάλεξη.

Οι μαθητές είναι πολύ ικανοποιημένοι και γι αυτό έχω τη χαρά να ευχαριστήσω θερμά την ΚΕ του ΚΚΤσ., το σύντροφο Γκέμιντερ και εσάς προσωπικά.

Με συντροφικούς χαιρετισμούς

Μ[ικουλοβίτσε] 14.ΙΙ.1950

Βάσος Γεωργίου

Συνημμένα επισυνάπτεται ο ακόλουθος κατάλογος αντικειμένων και αγαθών:

Χρειάζομαι:

Αυγά – πιρούνι για κρέας

Μαρμελάδα, όσπρια, λίπος

Κουτάλα για τη διανομή, ποτήρια μισού λίτρου

Λεκάνες για πλύσιμο, 6 κομμάτια

Μεγάλο τρίφτη

Χρώματα: κόκκινο, πράσινο, γαλάζιο

2 ρόδες μοτοσικλέτας

Σημαίες: τσεχοσλοβακική, σοβιετική, ελληνική

Κόλλα

Χρωματιστό χαρτί: κόκκινο, λευκό και γαλάζιο

Ψαλίδι

Χαρτί διαφανές

Για το σ. Νοβάκ ένα αδιάβροχο.

Ο σ. Νοβάκ προτείνει να αγοράσουμε ένα ή δύο γουρουνάκια για να τα θρέψουμε.

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/3, (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΕ), κιβώτιο 146, α.φ. 572 (Σχολή δολιοφθορέων).- 3 σελ. δακτυλογραφημένες.

7. Κανονισμός λειτουργίας της «σχολής»

I. Γενικές αρχές

- 1) Οι συντρόφισσες και οι σύντροφοι που ζουν στους χώρους της Σχολής υποχρεούνται να διατηρούν στις αμοιβαίες επαφές τους εντός της κοινότητας υποδειγματικές σχέσεις στο πνεύμα του προλεταριακού διεθνισμού και να τηρούν όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την ένταξή τους στο κόμμα.
- 2) Όλοι υποχρεούνται να τηρούν αυστηρή πειθαρχία στην καθημερινή τους ζωή, κυρίως να τηρούν τους κανόνες του παρόντος κανονισμού και όλες τις αποφάσεις της καθοδήγησης της Σχολής.
- 3) Για όλα τα ερωτήματα και τις υποθέσεις οι σύντροφοι θα απευθύνονται στην πολιτική ηγεσία, η οποία θα ασχολείται με την εξέτασή τους σε συνεργασία με τη διεύθυνση. Προτάσεις και κριτική μπορούν να ασκούν όλοι διαμέσω του Γραφείου της κομματικής οργάνωσης ή στις γενικές συνελεύσεις της Σχολής.
- 4) το Γραφείο της κομματικής οργάνωσης της μαθητών έχει το καθήκον να ασκεί πολιτική δουλειά με στόχο την εφαρμογή των εντολών και των αποφάσεων του κόμματος και των οδηγιών της ηγεσίας της Σχολής, να είναι σε επαφή και να βοηθά τη διεύθυνση της Σχολής στην πρακτική δουλειά της, πολιτικά να εξασφαλίζει την άσκηση την τήρηση όλων των κανόνων, όπως και να ενθαρρύνει τους μαθητές στην εκπλήρωση των προγραμμάτων διδασκαλίας και στην ενίσχυση της πειθαρχίας.

II. Επαγρύπνηση και προσοχή

- 1) Η κάθε συντρόφισσα και ο κάθε σύντροφος είναι υποχρεωμένη-ος να τηρεί τις πλέον αυστηρές αρχές της επαγρύπνησης και ταυτόχρονα να παρακολουθεί εάν τούτες οι αρχές τηρούνται και από τους άλλους. Η κάθε αδυναμία θα πρέπει να αναφέρεται πάραυτα στην καθοδήγηση της Σχολής.
- 2) Οι μαθητές της Σχολής και το βοηθητικό προσωπικό θα κινούνται αποκλειστικά και μόνο στους χώρους, οι οποίοι έχουν προκαθοριστεί. Κανείς δεν επιτρέπεται να μετακινείται εκτός των ορίων αυτών των χώρων.
- 3) Όλα τα γράμματα που στέλνονται σε συγγενείς (φίλους κλπ) – [στο έγγραφο διαγραμμένο με το χέρι] υποχρεούνται όλοι οι σύντροφοι και συντρόφισσες να τα παραδίδουν σε ανοιχτό φάκελο στην καθοδήγηση της Σχολής.
- 4) Όλα τα εποπτικά μέσα και έγγραφα είναι χαρακτήρα άκρως απορρήτου και ως τέτοια θα αντιμετωπίζονται. Τα εποπτικά μέσα, οι σημειώσεις, τα τετράδια, μπλοκ κλπ. δεν επιτρέπεται να τα αφήνουμε στις αίθουσες διδασκαλίας, στο εστιατόριο κ.α. Μετά το πέρας της άσκησης θα πρέπει όλες οι σημειώσεις να αποκρύπτονται επιμελώς. Οι άχρηστες σημειώσεις δεν επιτρέπεται να πετιούνται στα σκουπίδια, ούτε να αφήνονται στους θαλάμους. Απαγορεύεται η κατάρτιση καταλόγων με τα ονόματα

των μαθητών, των ινστρουχτόρων και του βοηθητικού προσωπικού. Όλες οι σημειώσεις θα πρέπει να γράφονται στα προκαθορισμένα τετράδια.

- 5) Με κανένα σύντροφο που έρχεται στη Σχολή ή που εργάζεται σε αυτή δεν επιτρέπεται να μιλήσουμε για την ειδική εκπαίδευση χωρίς την παρουσία της καθοδήγησης της Σχολής.

III. Τάξη και καθαριότητα.

1. Όλος ο εξοπλισμός της Σχολής αποτελεί περιουσία του κόμματος και αποτελεί μια σημαντική αξία. Όλοι είναι υποχρεωμένοι να τον προσέχουν, να τον χειρίζονται προσεκτικά και να μην σπαταλούμε το ειδικό υλικό ούτε το ηλεκτρικό ρεύμα, το νερό κλπ και θα πρέπει να βοηθάμε σε όλα το βοηθητικό προσωπικό.
2. Σε όλους τους χώρους της Σχολής, στις αίθουσες διδασκαλίας, στους θαλάμους, τους διαδρόμους, τα λουτρά κλπ. θα πρέπει να τηρείται υποδειγματικά η καθαριότητα. Ο κάθε μαθητής θα πρέπει επίσης να τηρεί τους κανόνες προσωπικής υγιεινής και καθαριότητας.
3. Πιθανές αδυναμίες στον τομέα της τάξης και της καθαριότητας θα πρέπει να αναφέρονται αμέσως στην καθοδήγηση της Σχολής.

IV. Εκπαίδευση, άσκηση

1. Το συνημμένο ημερήσιο πρόγραμμα πρέπει να τηρείται σχολαστικά. Η μη παρουσία στο μάθημα δικαιολογείται μόνο για λόγους ασθένειας, η οποία πρέπει να αναφερθεί πάραυτα στη νοσοκόμα της Σχολής.
2. Ο κάθε ινστρουχτορας φέρει την αποκλειστική ευθύνη για την εκπαίδευση στο αντικείμενό του. Οι εντολές και οι οδηγίες του θα πρέπει να εκτελούνται αποτελεσματικά.
3. Οι μαθητές είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθούν με πλήρη ευθύνη την εκπαίδευση και επιμελώς να προετοιμάζονται, να μελετούν και να αλληλοβοηθούνται. Εάν κάποιος μαθητής δεν καταλάβει το περιεχόμενο κάποιου μαθήματος ζητά από τον ινστρουχτορα την επανάληψή του.
4. Η καθοδήγηση της Σχολής, οι μαθητές και το βοηθητικό προσωπικό θα πρέπει να αντιλαμβάνονται πάντα τη μεγάλη προσωπική ευθύνη για τη σωστή λειτουργία και την επιτυχία της Σχολής καταβάλλοντας κάθε προσπάθεια ώστε να εξασφαλιστεί η παραδειγματική συνεργασία στα πλαίσια της κολεκτίβας.

Πιθανές αλλαγές ή συμπληρώσεις του παρόντος κανονισμού μπορούν να γίνονται μόνο από τη διεύθυνση.

Ημερήσιο πρόγραμμα

6,45.....Εγερτήριο

7,15 – 7,35.....Πρωινή γυμναστική

- 7,35 – 7,50.....Πρωινό
- 8,00 – 12,00.....Εκπαίδευση σύμφωνα με το πρόγραμμα διδασκαλίας
(Μετά από κάθε ώρα πεντάλεπτο διάλειμμα, στις 10 πμ.
15λεπτο διάλειμμα).
- 12,00 – 13,00.....Γεύμα
- 13,00 – 14,00.....Μεσημεριανό διάλειμμα
- 14,00 – 18,00.....Εκπαίδευση σύμφωνα με το πρόγραμμα
(Μετά από κάθε ώρα πεντάλεπτο διάλειμμα, στις 16 μμ.
15λεπτο διάλειμμα).
- 19,00 – 19,45:Δείπνο
- 20,00 – 21,30 1) Πολιτιστικό πρόγραμμα
 2) Ελεύθερος χρόνος για προσωπική διασκέδαση
 3) Προσωπική μελέτη, προετοιμασία σεμιναρίων κλπ.
 Σύμφωνα με το εβδομαδιαίο πρόγραμμα σε συνεργασία με
 το Γραφείο της οργάνωσης των μαθητών της Σχολής.

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/3, (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΕ), κιβώτιο 146, α.φ. 572 (Σχολή δολιοφθορέων).- 4+1 σελ. δακτυλογραφημένες.

8. Έκθεση αξιολόγησης της πρώτης βδομάδας λειτουργίας της Σχολής, Μικουλοβίτσε 19.2.1950

Πράγα 20 Φεβρουαρίου 1950

Οι σύντροφοι που ηγούνται της ελληνικής Σχολής, όπως και οι δάσκαλοι, σε γενικές γραμμές συμφωνούν ότι η πρώτη βδομάδα των μαθημάτων εξελίχθηκε καλά. Τα μαθήματα τα δυσκολεύει η άγνοια της ελληνικής γλώσσας, ωστόσο οι μαθητές προσπαθούν να κατανοήσουν την ύλη με αρκετά εντατικούς ρυθμούς. Στη Σχολή δημιουργήθηκε κομματική οργάνωση, η οποία ασκεί το ρόλο της πολύ καλά. Προσπαθεί να συνδράμει τους καθοδηγητές της Σχολής στη διατήρηση της πειθαρχίας. Επιπλέον οι ωριμότεροι σύντροφοι βοηθούν τους λιγότερο ώριμους συντρόφους εξηγώντας τους όσες πλευρές της ύλης δεν κατανοούν.

Η καθοδήγηση της Σχολής θα συντάσσει έκθεση κάθε βδομάδα για την πορεία των μαθημάτων. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η ακόμα καλύτερη πορεία των μαθημάτων το αμέσως επόμενο διάστημα θα πρέπει να λάβουμε τα εξής μέτρα:

1. Με τον σ. Π.[άπεζ] να καταλήξουμε αναφορικά με τα μέτρα προστασίας των κτιρίων όπου μένουν οι μαθητές και γίνονται τα μαθήματα, ενισχύοντας πιθανώς τις γραμμές της σημερινής φρουράς.
2. Στη Σχολή θα αποσταλεί ομάδα γιατρών, η οποία θα εξετάσει όλους τους μαθητές, ενώ μετά την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων θα αποσταλεί στη Σχολή οδοντίατρος, οφθαλμίατρος κλπ.
3. Για τα πολιτιστικά θέματα χρειαζόμαστε:

A) να εξασφαλίζουμε μηχανή προβολής ταινιών και ταινίες

B) γραμμόφωνο και δίσκους γραμμοφώνου – το αμέσως επόμενο διάστημα είναι ανάγκη να εξασφαλίσουμε δίσκους για την επέτειο του Κόκκινου Στρατού και την επέτειο του Φλεβάρη.

4. Από άποψη λειτουργικών αντικειμένων χρειαζόμαστε τα εξής:

A) στη Σχολή θα καθιερώσουμε συσσίτιο 3 φορές τη μέρα για όλους τους μετέχοντες. Γι αυτό το σκοπό είναι αναγκαίο να εξασφαλίσουμε έναν μάγειρα ή μία μαγείρισσα, και έναν βοηθό.

B) Η φρουρά θα σιτίζεται μαζί με τους μαθητές της Σχολής.

Γ) Χρειαζόμαστε ένα μεταφορικό μέσο.

Δ) Να προμηθευτούμε από το υπουργείο Εφοδιασμού κουπόνια που θα μας εξασφαλίζουν την προμήθεια φαγητού από την ευρύτερη περιοχή.

Ε) Στη Σχολή να σταλεί σύντροφος για να διορθώσει το σύστημα θέρμανσης.

Προκειμένου να δοθεί η ευκαιρία σε ορισμένους μαθητές να βελτιωθούν στην οδήγηση οχημάτων πρέπει να εξασφαλίσουμε ένα ή δύο αυτοκίνητα και δύο ή τρεις μοτοσικλέτες.

Σε όλους τους Έλληνες συντρόφους που συνεισφέρουν στην καθοδήγηση ή στις άλλες λειτουργίες της Σχολής θα πρέπει να οριστεί μισθός. Τα χρήματα θα τους παραδοθούν όταν λήξουν τα μαθήματα.

Για την είσοδο στο κτίριο θα πρέπει να χορηγούνται άδειες τόσο στους δασκάλους όσο και στους συντρόφους εκείνους που για εντελώς αναγκαίους λόγους θα είναι υποχρεωμένοι να εγκαταλείπουν τη Σχολή. Η καθοδήγηση της Σχολής θα επεξεργαστεί εντός της εβδομάδας Κανονισμό Λειτουργίας και Μηνιαίο Πλάνο Εργασιών.

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/3, (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΕ), κιβώτιο 146, α.φ. 572 (Σχολή δολιοφθορέων).- 3 σελ. δακτυλογραφημένες.

9. Έκθεση υπευθύνων για τη λειτουργία της Σχολής – 30 Απριλίου 1950

Εκτός από την αυτοδιοίκηση της Σχολής και την ηγεσία της κομματικής οργάνωσης παραβρέθηκαν στη σύσκεψη οι σύντροφοι: Ιωαννίδης

Βάσος (Γεωργίου)

Πάπεζ

Στη σύσκεψη διαπιστώθηκε ότι οι μαθητές είναι πολύ προσεκτικοί και ότι καταβάλουν προσπάθειες για την κατανόηση της ύλης. Και οι δάσκαλοι προσπαθούν να εξηγήσουν τη διδακτέα ύλη όσο πιο κατανοητά γίνεται, ώστε να γίνεται αντιληπτή από τους μαθητές.

Ιδιαίτερος λόγος έγινε για την καλή συνεργασία που επικρατεί μεταξύ των Ελλήνων και των Τσέχων συντρόφων.

Εκτός από το πρόγραμμα διδασκαλίας εξετάστηκαν και ορισμένα θέματα που αφορούν στη λειτουργία της Σχολής (οικονομικά, εξασφάλιση τεχνικών μέσων κλπ).

Γενικά διαπιστώθηκε ότι το αρχικό πρόγραμμα είναι παραγεμισμένο. Οι μαθητές δεν μπορούν σε τόσο μικρό χρονικό διάστημα να αφομοιώσουν όλη τη διδακτέα ύλη.

Μετά τη συζήτηση αποφασίστηκε ότι η καθοδήγηση της Σχολής σε συνεργασία με τους δασκάλους θα περιορίσει το αρχικό πρόγραμμα (διδασκαλίας). Για την επόμενη περίοδο θα διαμορφωθεί ένα πρόγραμμα που θα επικεντρώνει μόνο στα κύρια προβλήματα με τα οποία η Σχολή πρόκειται μελλοντικά να ασχοληθεί, όπως η πολιτική, η ραδιοτηλεγραφία, οι εκτυπώσεις κλπ.

Η πρόταση πριν την έγκρισή της θα αποσταλεί στην ελληνική καθοδήγηση και στην ΚΕ του ΚΚΤσ.

Κατέγραψε: Πάπεζ

Γράφτηκε σε 2 αντίτυπα

Στη διάσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 29 Σεπτεμβρίου τ.ε. αποφασίστηκε να περάσουμε στην ειδίκευση των μαθητών. Μετά από αυτή τη βασική απόφαση και κατόπιν σχετικής συμφωνίας με τους Έλληνες συντρόφους αρχίζουμε από τις 8 Μαΐου την ειδίκευση κατά τέτοιο τρόπο ώστε οι μαθητές να διαιρεθούν ανάλογα με τις ικανότητές τους σε 2 ομάδες: η 1^η ομάδα θα ειδικευτεί στη ραδιοτηλεγραφία και τους ασύρματους. Η 2^η ομάδα θα ειδικευτεί στη φωτογράφιση, στις εκτυπώσεις, στην προετοιμασία σφραγίδων και στην παραχάραξη εγγράφων. Καθώς η 2^η ομάδα χρειάζεται για την εξειδίκευσή της λιγότερες ώρες από την 1^η της προσθέσαμε ένα επιπλέον αντικείμενο: παραβίαση κλειδαριών. Σε όλους τους μαθητές θα εξακολουθήσουν να παραδίδονται πολιτικά μαθήματα και μαζί με αυτά θα τους γίνονται μαθήματα σκοποβολής, αυτοάμυνας, χημείας και εκτυπώσεων παράνομων εντύπων, περιοδικών και προκηρύξεων, οικοδόμησης παράνομων κατασκοπευτικών δικτύων και έρευνας κτιρίων.

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/3, (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΕ), κιβώτιο 146, α.φ. 572 (Σχολή δολιοφθορέων).- 1+1 σελ. δακτυλογραφημένες.

10. Χειρόγραφη επιστολή – αίτημα Ν. Ζαχαριάδη προς την ΚΕ του ΚΚ Τσεχοσλοβακίας (26.8.1950)

Κεντρική Επιτροπή Κ.Κ. Τσεχοσλοβακίας

Αγαπητοί σύντροφοι

Πριν λίγες μέρες τέλειωσε στη χώρα σας η Σχολή που λειτούργησε για τα στελέχη του ΚΚΕ. Σας παρακαλούμε να εγκρίνετε να περάσουν όλοι οι μαθητές από ιατρική εξέταση και να σταλούν ένα μήνα ανάπαυση. Πολλοί από αυτούς έχουν κουραστεί σωματικά και άλλοι πάσχουν από ρευματισμούς και πρέπει να πάνε σε λουτρά. Η ανάπαυση του ενός μήνα θα τους βοηθήσει να εκπληρώσουν καλύτερα την αποστολή που τους προορίζουμε. Περιμένουμε την απάντησή σας.

26.8.1950

Με συντροφικούς χαιρετισμούς

Για την ΚΕ του ΚΚΕ

Υπογραφή Ν. Ζαχαριάδη

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/3, (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΕ), κιβώτιο 146, α.φ. 572 (Σχολή δολιοφθορέων).- 1 σελ. χειρόγραφη, ελληνικά + 1 σελ. δακτυλογραφημένη τσεχικά.

11. Έγγραφο Β. Μπαρτζιώτα για τις προετοιμασίες της δεύτερης σειράς της Σχολής, από την οποία θα αποφοιτούσαν γυναίκες (χωρίς ημερομηνία).

Κεντρική Επιτροπή ΚΚΕ

Προς την Κεντρική Επιτροπή

του ΚΚ Τσεχοσλοβακίας

Αγαπητοί σύντροφοι,

Σας στέλνω συνημμένα το σχέδιο προγράμματος της ειδικής σχολής, το οποίο ζητήσατε από τον σύντροφο της ΚΕ μας κατά τη διάρκεια της παραμονής του στη χώρα Σας. Αυτό το σχέδιο προγράμματος επικεντρώνεται μόνο στις βασικές αρχές και στις επιδιώξεις της Σχολής. Είναι φυσικό ότι βάσει αυτού του σχεδίου θα πρέπει να επεξεργαστεί αναλυτικό πρόγραμμα και κανονισμός λειτουργίας της Σχολής.

Με συντροφικούς χαιρετισμούς

εκ μέρους της ΚΕ του ΚΚΕ

Βασίλης Μπαρτζώτας

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΧΟΛΗΣ

I. Γενικά

1. Η Σχολή αρχίζει την 1^η Φεβρουαρίου 1951 με τη συμμετοχή 50 γυναικών ώριμης ηλικίας (έως 50 ετών).
2. Η Σχολή θα διαρκέσει 6 μήνες.
3. Η Σχολή έχει ως στόχο να προετοιμάσει αυτές τις γυναίκες προκειμένου να βοηθήσουν τον παράνομο μηχανισμό του ΚΚΕ στην Ελλάδα. Ειδικότερα: να τις εξοπλίσει τεχνικά και πολιτικά να τις προετοιμάσει ώστε να μπορέσουν να ανταποκριθούν σε αυτή την αποστολή.

II. Αντικείμενα εκπαίδευσης

1. **Γνώσεις οικιακών.** Καθεμία από αυτές τις γυναίκες θα πρέπει να μάθει τα πάντα που πρέπει να γνωρίζει μια νοικοκυρά, π.χ. για το νοικοκυριό, την κουζίνα, τα παιδιά κλπ, ώστε να είναι ικανή να μαγειρεύει καλά και να ασχολείται με ένα μπουρζουάδικο νοικοκυριό, μεσαίο ή πλούσιο. 4 ώρες τη βδομάδα, συνολικά 196 ώρες.
2. **Πολύγρφος.** Πρέπει να γνωρίζει να χειρίζεται πολύγγραφο κυλινδρικό και συνηθισμένο. Να διορθώνει πολύγγραφο και να στήνει έναν απλό πολύγγραφο. 3 ώρες τη βδομάδα, συνολικά 72 ώρες.
3. Να μάθουν να γράφουν σε γραφομηχανή. 5 ώρες τη βδομάδα, συνολικά 220.

4. **Παραχάραξεις.** Όλα όσα είναι απαραίτητα για την παραχάραξη υπογραφών, εγγράφων, εξαφάνιση και εμφάνιση υπογραφών. 4 ώρες τη βδομάδα, συνολικά 196 ώρες.
5. **Ραδιοτηλεγραφία.** Θα μάθουν να χειρίζονται ασύρματο και να δουλεύουν με σήματα μορς. Κρυπτογράφηση και αποκρυπτογράφηση. 4 ώρες τη βδομάδα, συνολικά 196.

Σημείωση: οι γυναίκες που θα ειδικευτούν στην παραχάραξη να αφιερώσουν σε αυτό το αντικείμενο περισσότερο χρόνο και λιγότερο στη ραδιοτηλεγραφία, αντίθετα, αυτές που θα ασχοληθούν με τη ραδιοτηλεγραφία να αφιερώσουν σε αυτό το αντικείμενο περισσότερο χρόνο.

II. Πολιτική εκπαίδευση

- 1) Πολιτικό γράψιμο (βάσει του ρωσικού εγχειριδίου), 3 ώρες τη βδομάδα, συνολικά 72.

- 2) Οργάνωση παράνομης δουλειάς

- Λειτουργία παράνομης οργάνωσης
- Μηχανισμός
- επαφές
- Επαγρύπνηση κλπ

4 ώρες τη βδομάδα, 196 συνολικά

- 3) Μαθήματα για το ΚΚΕ

- Στόχοι του ΚΚΕ
- Βασικά οργανωτικά θέματα του κόμματος (:)
- Δικαιώματα και υποχρεώσεις των μελών του κόμματος

3 ώρες τη βδομάδα, 72 συνολικά

- 4) Απόφαση της III. Συνδιάσκεψης του κόμματος (για τη σημασία της Συνδιάσκεψης)

- Απόφαση
- Συγκεκριμένες αδυναμίες

3 ώρες τη βδομάδα, 72 συνολικά.

- 5) Ιστορία του ΚΚΕ

- Γενική εικόνα
- Ειδικά η τελευταία δεκαετία. Μαθήματα συνωμοτικότητας και αυξημένης επαγρύπνησης.

2 ώρες τη βδομάδα, συνολικά 48 ώρες

Γ. Οδηγίες για άλλα θέματα.

- να συνηθίσουν σε πορείες, ασκήσεις χειρισμού πιστολιού.
- να μάθουν να μεταμφιέζονται και να καλύπτονται.
- να μάθουν συνωμοτικές μετακινήσεις. Μεταφορά παράνομου υλικού. Αντιμετώπιση επιθέσεων αστυνομικών. Απόδραση από τα χέρια των αστυνομικών κλπ.
- άσκηση σε παραβίαση κλειδαριών, θυρών, θησαυροφυλακίων κλπ.

Όλες οι υπόλοιπες ώρες από το εβδομαδιαίο πρόγραμμα,

Δ. Λειτουργία Σχολής

1. Η Σχολή θα πρέπει να οργανωθεί στη βάση της αυστηρής πειθαρχίας και να ακολουθεί αποφασιστικά το πρόγραμμα ειδικής εκπαίδευσης.
2. Επικεφαλής της θα είναι διευθύντρια, την οποία θα επιλέξει το ΚΚΕ. Καθοδήγηση και γραμματείες θα ορίσουμε πάλι εμείς.
3. Οι ασκήσεις και η εκπαίδευση θα γίνονται στη βάση ενός λεπτομερέστερου προγράμματος.
4. Οι γυναίκες – μαθήτριες θα χωριστούν σε ομάδες, οι οποίες θα έχουν υπεύθυνη για την προετοιμασία και τη μελέτη των μαθημάτων.
5. Εκτός από τις ασκήσεις και τις επαναλήψεις κάθε δίμηνο θα γίνεται αξιολόγηση της κάθε μαθήτριας για το βαθμό δεξιοτήτων της σε κάθε αντικείμενο με γνώμονα την κατοπινή χρησιμοποίησή τους.

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/3, (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΕ), κιβώτιο 146, α.φ. 572 (Σχολή δολιοφθορέων).- 1 σελ διαβιβαστικό + 4 σελ.. δακτυλογραφημένες.

1. Έγγραφο της ΡΝ, συνεργάτιδας της Κρατικής Ασφάλειας - StB, για τα οικονομικά του Μιλτιάδη Πορφυρογένη - 21.10.49 (δεν αναφέρεται ο αποδέκτης).

Στις 7.10.49 δόθηκαν στον σ. Πορφυρογένη για προσωπικά έξοδα 10.000 τσεχ. κορώνες. Εγκαταστάθηκε στο ξενοδοχείο ΒΛΤΑΒΑ. Τα τηλεφωνικά του έξοδα για συνομιλίες με το εξωτερικό έφτασαν σε 3.649 κορώνες και καλύφθηκαν από εμάς. Ο σ. αναχώρησε στις 28.9.49. Στις 17.10.49, μετά την επιστροφή του από τη Βουδαπέστη, μας ζήτησε και άλλα χρήματα. Του καταβλήθηκαν 1.000 κορώνες παρά το ότι είχε μαζί του 10.000 δολάρια. Στις 18.10.49 ο σ. Γκέμιντερ του έδωσε άλλες 5.000 κορώνες. Ένα μικρό μέρος εξ αυτών προορίζονταν για τον σ. Πέτρο [Κόκαλη]. Ο σ. Πορφυρογένης έχει στο ξενοδοχείο συνάλλαγμα και χρυσαφικά.

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/3, (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΕ), κιβώτιο 177, α.φ. 592. 1 σελ. δακτυλογραφημένη, τσεχικά.

2. Έκθεση της Κρατικής Ασφάλειας προς τον Μπ. Γκέμιντερ, επικεφαλής του Διεθνούς Τμήματος της ΚΕ του ΚΚΤσ., για τις επαφές του Μ. Πορφυρογένη και της Μ. Τριφουνοβίτσοβα. 6.2.1950

6.2.1950 Η/Β-ΙΧ-489

Προς σ. Γκέμιντερ

Σε συνημμένο έγγραφο αποστέλλουμε το βιογραφικό της Τριφουνοβίτσοβα, φιλενάδας του σ. Πορφυρογένη, όπως και τις διαπιστώσεις της Κρατικής Ασφάλειας για την οικογένειά της. Εκτός τούτων σας ενημερώνουμε ότι: Το 1947 η Τριφουνοβίτσοβα έλαβε τα κάτωθι ποσά σε συνάλλαγμα:

12.3.	500	δολάρια
1.4.	500	δολάρια
1.5.	500	δολάρια
20.5.	300	δολάρια
2.6.	500	δολάρια
28.10.	500	δολάρια

Αποστολέας αυτών των ποσών είναι κάποιος Henry R. Mayers, ο οποίος της τα έστειλε δια μέσω της Bankers Trust. Δεν διαπιστώσαμε περί τι ατόμου πρόκειται διότι δεν ήρθε ποτέ στην Τσεχοσλοβακία.

Εάν η Τριφουνοβίτσοβα συνέχισε να λαμβάνει χρήματα και το 1948 δεν κατορθώσαμε να το διαπιστώσουμε.

Το 1949 η Τριφουνοβίτσοβα έλαβε τα κάτωθι ποσά:

7.1.	σεκ από Βέρνη	- 250 δολάρια
11.4.	ποσό από ΗΠΑ	- 200 δολάρια
15.11.	ποσό από ΗΠΑ	- 240 δολάρια

Αποστολέας των ως άνω ποσών ήταν ο Μιχαήλ Κουτσούκος, γεννηθείς 1.1.1899 στον Κάλαμο – Ελλάδα, Έλληνας υπήκοος, έμπορος που αφίχθη αεροπορικώς στην Πράγα στις 15.3.1948 παραμένοντας έως τις 7.4.1949. Κατά τη διάρκεια της εδώ παραμονής του επισκέφτηκε επίσης την Αυστρία και τη Γερμανία, ενώ στη συνέχεια αναχώρησε για την Ελβετία. Στην Πράγα έμεινε στο ξενοδοχείο Alcron και στη συνέχεια στον Έλληνα υπήκοο Κοκρινής. Ο Κοκρινής είναι κάτοχος διαβατηρίου που εξέδωσε η Ελληνική Πρεσβεία στην Πράγα. Ο Κοκρινής γεννήθηκε στην Αθήνα στις 15.6.1917 και το επάγγελμά του είναι τραγουδιστής της όπερας. Σύζυγός του είναι η Τσέχα Μπρονισλάβα που γεννήθηκε στις 15.8.1923 στο Όλομοουτς. Στις 20.10.1949 στους δύο τελευταίους απαγορεύτηκε η παραμονή τους στην Τσεχοσλοβακία καθώς κρίθηκαν ότι είναι πολιτικά αφερέγγυα άτομα. Μέχρι σήμερα δεν αναχώρησαν για το εξωτερικό επειδή δεν εκδόθηκαν ακόμα τα ταξιδιωτικά τους έγγραφα.

Σύμφωνα με το σ. Πορφυρογένη ο Μιχάλης Κουτσούκος είναι σπεκουλαδόρος, πολιτικά αφελής και ακίνδυνος.

Ο Κοκρινής, σύμφωνα με τον Πορφυρογένη, είναι επιβλαβές και αφερέγγυο στοιχείο. Ο αδελφός του πολέμησε στο μοναρχοφασιστικό στρατό και αιχμαλωτίστηκε από το Δημοκρατικό Στρατό. Ο Κοκρινής, παρακαλούσε τον τελευταίο καιρό τον Πορφυρογένη να τον σώσει.

Ο Πορφυρογένης γνωρίζει καλά τους δύο Έλληνες και σίγουρα μπορεί να μας δώσει για αυτούς περισσότερες πληροφορίες.

Για την Τριφουνοβίτσοβα δεν κατορθώσαμε να εξακριβώσουμε υπό ποιες περιστάσεις γνωρίστηκε με τον Πορφυρογένη. Δεν μάθαμε τίποτα το συγκεκριμένο για τη σχέση της με τον μυστηριώδη Έλληνα έμπορο Μιχάλη Κουτσούκο, ο οποίος με διάφορες αφορμές της στέλνει δολάρια. Όλα αυτά

έγινε δυνατόν να διαπιστωθούν μόνο μετά από μακροχρόνια επισταμένη παρακολούθηση από τα όργανα Ασφαλείας ή με επισταμένες ανακρίσεις που πραγματοποιήθηκαν στην Κρατική Ασφάλεια».

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/3, (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΕ), κιβώτιο 177, α.φ. 592. 3 σελ. δακτυλογραφημένες, τσεχικά.

3. Απόρρητο τηλεγράφημα άγνωστου αποστολέα με αποδέκτη τον Μπ. Γκέμιντερ, επικεφαλής του Διεθνούς Τμήματος της ΚΕ του ΚΚ Τσεχοσλοβακίας – 8.2.1950

A.Π. Ρζ Β-ΙΧ-670

σ. Γκέμιντερ

Σου στέλνω το βιογραφικό της Τριφουνοβίτσοβα και σου συνιστώ τα εξής:

1. Να μιλήσεις με τον σ. Πορφυρογένη εάν του είναι γνωστό ότι η Τριφουνοβίτσοβα λαμβάνει χρήματα από την Αμερική. (Κανένας από τους αποστολείς δεν είναι συγγενής της).
2. Να θέσεις την Τριφουνοβίτσοβα υπό την παρακολούθηση των οργάνων της Κρατικής Ασφάλειας.

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/3, (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΕ), κιβώτιο 177, α.φ. 592. 1 σελ. δακτυλογραφημένη, τσεχικά.

4.Σημείωμα του Όλντρζιχ Πάπεζ, μέλους της ΚΕ του ΚΚ Τσεχοσλοβακίας και υπεύθυνου «ειδικών επιχειρήσεων» - 16.2.1950.

Οι διαπιστώσεις μας για την Τριφουνοβίτσοβα διαβιβάστηκαν στον σ. Πορφυρογένη. Ο σ. Πορφυρογένης μας διαβεβαίωσε ότι γνωρίζει για τις αποστολές χρημάτων στην Τριφουνοβίτσοβα. Ισχυρίζεται ότι προέρχονται από κληρονομιά ενός θείου της, την οποία λαμβάνει στην Τσεχοσλοβακία μέσω της τράπεζας Trust. Παράλληλα μας διαβεβαίωσε ότι σε σχέση με την Τριφουνοβίτσοβα όλα βαίνουν καλώς.

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/3, (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΕ), κιβώτιο 177, α.φ. 592. 1 σελ. δακτυλογραφημένη, τσεχικά.

5. Έγγραφο της «υπηρεσίας 22β» για την «υπόθεση: Μαρία Τριφουνοβίτσοβα» - 20.7.1950.

Υπόθεση: Μαρία Τριφουνοβίτσοβα

Μιλτιάδης Πορφυρογέννης – Έλληνας υπήκοος. Εργάζεται στο ελληνικό δημοκρατικό κομιτάτο της Πράγας και πρόσφατα παντρεύτηκε με τη Μαρία Τριφουνοβίτσοβα.

Τριφουνοβίτσοβα Μαρία – γεννηθείσα Κουλχάνοβα στις 30.8.1911 στη Βιέννη, μόνιμη κατοικία Ντβόρτσε, διαζευγμένη, υπήκοος Τσεχοσλοβακίας.

Η Τριφουνοβίτσοβα ήρθε στην Τσεχοσλοβακία τον Ιανουάριο του 1948 από τη Γιουγκοσλαβία με τσεχοσλοβάκινο διαβατήριο που εκδόθηκε στις 18.1.1945 από την Πρεσβεία της Τσεχοσλοβακίας στο Βελιγράδι. Ήταν παντρεμένη με τον Γιουγκοσλάβο υπήκοο Τριφούνοβιτς, ο οποίος τώρα εργάζεται στο προξενείο της Ουρουγουάης στο Βελιγράδι. Με τον ως άνω διατηρεί αλληλογραφία. Αργότερα είχε σχέση με κάποιον Αμερικάνο, ο οποίος της έστελνε δέματα. Μολονότι η ανωτέρω δεν εργάζεται και οι γονείς της στερούνται περιουσίας κυκλοφορεί ντυμένη πολύ σικ και συχνά ταξιδεύει σε λουτροπόλεις. Συχνά επισκέπτεται λουτροπόλεις όπως το Κάρλοβυ Βάρυ, το Μαριάνσκε Λάζνι, το Σπιντλέρουφ Μλυν ή επισκέπτεται την Πράγα. Το καλοκαίρι κάθισε για ένα μεγαλύτερο διάστημα στο χωριό της Ντβόρετς και από εκεί τακτικά πήγαινε στο Τσέσκε Μπουντεγιόβιτσε, όπως είχα την ευκαιρία να διαπιστώσω προσωπικά. Δεν μπόρεσα να εξακριβώσω ποιους συναντά. Ο γιατρός Ρίχαρντ Φοϊτ από την Πράγα της έδωσε ιατρική βεβαίωση με ημερομηνία 22.11.1948, στην οποία αναφέρεται ότι η υγεία της είναι εύθραυστη, ότι υποφέρει από υψηλούς πυρετούς και συνέπεια τούτου χρειάζεται ηρεμία και ανάπαυση. Τα συχνά ταξίδια της και το πολυτελές ντύσιμό της είναι μια ακριβή υπόθεση, η ίδια όμως δεν δουλεύει, οι γονείς της είναι ηλικιωμένοι, ο αδελφός της δεν διαθέτει περιουσία κι έτσι είναι μυστήριο που βρίσκει λεφτά για όλα αυτά τα έξοδα. Είναι πιθανόν τα λεφτά να της κατατίθενται σε τραπεζικό λογαριασμό, απ' όπου κάνει αναλήψεις.

Στις 20.11.1949 η ως άνω μεταφέρθηκε με διπλωματικό όχημα στο Ντβόρετς. Εικάζεται ότι ιδιοκτήτης του οχήματος είναι η Ελβετική ή η Ελληνική Πρεσβεία. Στις 5.3.1950 μπροστά από τη βίλα, στην οποία μένει, παρκάρισε όχημα του υπουργείου Υγείας.

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/3, (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΕ), κιβώτιο 177, α.φ. 592. 2 σελ. δακτυλογραφημένες, τσεχικά.

6. Έκθεση του υπαλλήλου του υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Πρόνοιας Φράντισεκ Φαντλ (František Fantl) για την εκπλήρωση των στόχων που ορίστηκαν σε σύσκεψη σχετικά με την εγκατάσταση των Ελλήνων προσφύγων. - 17. 9. 1949

Στο νομό Ζάμπερκ (Žamberk) η κατάσταση έχει ως εξής:

Νομαρχιακός αντιπρόσωπος είναι ο Φράντισεκ Φόϊτικ (František Fojtík). Αυτός ο αντιπρόσωπος θα είναι έτοιμος να παραλάβει στη Νομαρχιακή Εθνική Επιτροπή - NEE (Okresní národní výbor - ONV) στις 22.9. την πρώτη ομάδα εργασίας 150 ατόμων.

Αυτή θα διαιρεθεί σε τρία τμήματα των 50 ατόμων των οποίων θα ηγούνται οι τοπικοί αντιπρόσωποι Γίρζι Κολάρζ (Jiří Kolař), Γιόζεφ Κβάπιλ (Josef Kvaril) και Φράντισεκ Σούχοντολα (František Suchodola).

Η τοποθέτηση των ανωτέρω έγινε σε συμφωνία με τον νομαρχιακό γραμματέα του ΚΚΤσ. Κάφκα (Kafka). Ταυτόχρονα σε κάθε τμήμα θα τοποθετηθεί και ένας τεχνικός υπεύθυνος.

Για το νομό Ζάμπερκ θα υπάρχουν στη διάθεσή μας τρία χωριά για την τοποθέτηση ομάδων των 50 ατόμων. Πρόκειται για το Τρίτσκοφ (Trčkov), Τσέρνα Βόντα (Černá Voda) και Βίρχνι Ορλίτσε (Vrchní Orlice).

Για το νομό Γιέσενικ (Jeseník) νομαρχιακός αντιπρόσωπος ορίστηκε ο σ. Ότο Κόουμπεκ (Otto Koubek) και μέχρι τις 21.9. θα οριστούν και οι τρεις τοπικοί αντιπρόσωποι από τις τάξεις της Αστυνομίας (Σώμα Εθνικής Ασφάλειας – ΣΕΑ) και ένας τεχνικός υπεύθυνος από τις τάξεις των Τσεχοσλοβάκικων οικοδομικών επιχειρήσεων.

Ο νομαρχιακός αντιπρόσωπος είναι έτοιμος να υποδεχτεί στις 22.9. την αποστολή με τα 150 άτομα. Τα τμήματα των 50 ατόμων θα εγκατασταθούν στα χωριά: Τράβνα (Travná), Πέτροβιτσε (Petrovice) και Νόβε Βιλέμοβιτσε /Νονέ Βιλέμονιτσε (κατασκήνωση πανεπιστημιακού αθλητισμού).

Στο νομό Κρνοφ (Krnov) από το νομαρχιακό γραφείο του κόμματος ορίστηκε να είναι αντιπρόσωπος ο σ. Γίντρζιχ Πράβντα (Jindřich Pravda) και για την υποδοχή 150 ατόμων στις 22. 9. θα είναι έτοιμοι οι τρεις τοπικοί αντιπρόσωποι τους οποίους θα ορίσει η Νομαρχιακή Επιτροπή του ΚΚΤσ. σε συνεργασία με τη NEE ενώ θα ορισθεί και τεχνικός υπεύθυνος από τις Τσεχοσλοβάκικες Οικοδομικές Επιχειρήσεις.

Η αποστολή θα τοποθετηθεί στα εξής τρία χωριά: Γιέλενι (Jelení), Στάρε Πουρκαρτίτσε (Staré Purkartice), Βάλντστειν (Valdštejn).

Σε όλα τα κέντρα υποδοχής από τις Νομαρχιακές Εθνικές Επιτροπές (NEE) προετοιμάστηκαν κτίρια για ομαδική στέγαση, ομαδική σίτιση καθώς και κουπόνια για την προμήθεια ρουχισμού, σαπουνιών και τροφίμων. Επίσης σε κάθε περιοχή τον νομαρχιακό αντιπρόσωπο θα βοηθούν τρεις υπεύθυνοι, οι οποίοι ελέγχθηκαν από το κόμμα, ένας για κάθε ομάδα. Αυτοί είναι υπεύθυνοι για τα τεχνικά θέματα και την πορεία των επιδιορθώσεων όπως και για την προμήθεια των απαραίτητων οικοδομικών υλικών στις Τσεχοσλοβάκικες Οικοδομικές Επιχειρήσεις.

Τα περιφερειακά γραφεία του Ταμείου Εθνικής Ανοικοδόμησης στην Οπάβα/Ορανα (ο Δρ. Κούπκα /Kupka) και στο Τρούτνοφ /Trutnov (ο Δρ. Πους/Ρυš), κατόπιν ανωτέρας διαταγής του Ταμείου (σ. Κύντλ/Κyndl), πραγματοποιούν τη μεταφορά όλων των υλικών που έχουν στη διάθεσή τους προκειμένου να εφοδιαστούν τα κτίρια που προορίζονται για την εγκατάσταση των Ελλήνων.

Η επόμενη αποστολή θα γίνει κατά τη διάρκεια των επόμενων 10 ημερών αφού καθοριστούν οι νέες ανάγκες.

Ταυτόχρονα οι αρμόδιες ΝΕΕ διευθετούν τα καταστήματα των καταναλωτικών συνεταιρισμών. Τα εργαλεία, τα υλικά καθαρισμού και όλα τα απαραίτητα για τις επισκευές θα παραδίδονται ανάλογα με την πορεία των εργασιών από τις νομαρχίες και τις οικοδομικές επιχειρήσεις επί τόπου.

Σε όλους τους νομούς τέθηκε υπόψη ότι πρέπει να φροντίσουν για την εξεύρεση συμπληρωματικής απασχόλησης και ότι πρέπει να καταθέσουν τις προτάσεις τους εντός 14 ημερών.

Η μετεγκατάσταση των Γερμανών από αυτά τα χωριά βρίσκεται σε εξέλιξη και θα ολοκληρωθεί στις 21.9. Η συγκέντρωση των Τσέχων που εγκαταστάθηκαν στα ως ανωτέρω χωριά συναντά δυσκολίες και γι αυτό οι ΝΕΕ αρνούνται να προχωρήσουν στην εκτέλεση της εντολής.

Στο νομό Κρνοφ (Κρνον) δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί το χωριό Χερζμανοβίτσε (Heřmanovice) για εγκατάσταση διότι πρόκειται για χωριό το μήκος του οποίου είναι 7 χιλιόμετρα και όπου κάθε πέμπτο σπίτι έχει ήδη αποδοθεί για μόνιμη χρήση σε Τσέχους και Σλοβάκους μέτοικους. Η συγκέντρωσή τους είναι υπό αυτές τις συνθήκες καθίσταται αδύνατη γι αυτό και η νομαρχία σε συνεργασία με την ηγεσία του ΚΚΤσ. προτείνουν το χωριό Ντίβτσι Χραντ (Dívčí Hrad) κοντά στην Οσομπλάχα (Osoblaha) όπου την παρούσα στιγμή βρίσκονται 50 Βολύνσκι Τσέχοι (Τσέχοι από την Ουκρανία). Άλλως πρόκειται για περιοχή χωρίς πληθυσμό στην οποία οι Βολύνσκι Τσέχοι δεν θεωρούνται φερέγγυοι. Συγκεκριμένη πρόταση για τον εποικισμό αυτής της περιοχής θα το συντομότερο δυνατό από την ηγεσία του ΚΚΤσ.

Σε όλες τις περιοχές οι νομαρχιακές οικοδομικές επιχειρήσεις εξασφάλισαν τη μεταφορά των απαραίτητων υλικών όπως και την αντίστοιχη επιτήρηση για την εκτέλεση των επισκευών στα κτίρια.

Για το νομό Γιέσενικ δημιουργήθηκαν συνθήκες για την τελική εγκατάσταση περίπου 2.000 ατόμων, στο νομό Κρνοφ για την εγκατάσταση 1.000 ατόμων και στο νομό Ζάμπερκ για την εγκατάσταση 1.500 ατόμων.

Κλάμπικ

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/3, (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΕ), κιβώτιο 140, α.φ. 547, δακτυλογραφημένο κείμενο, αντίγραφο, 2 σελίδες.

7. Έκθεση για τις προετοιμασίες εγκατάστασης των Ελλήνων προσφύγων στα χωριά των νομών Ζάμπερκ (Žamberk), Γιέσενικ (Jeseník) και Κρνοβ (Κρνον). - 29.9.1949

Ελληνική επιχείρηση
Μετοίκηση χωριών

Έ κ θ ε σ η

Για τις προετοιμασίες και όλες τις άλλες ενέργειες που αποσκοπούν στη μετοίκηση των χωριών στους νομούς Ζάμπερκ (Žamberk), Γιέσενικ (Jeseník) και Κρνοβ (Κρνον) με Έλληνες πρόσφυγες που προέρχονται από το μέχρι σήμερα κέντρα υποδοχής στα Λέσανι (Lešany), Σβατομπορζίτσε (Svatobořice) και Μικούλοβ (Mikulov) σύμφωνα με τα στοιχεία της περιόδου 26. – 28.9.1949.²

Νομός Ζάμπερκ.

Με το νομαρχιακό πολιτικό γραμματέα του ΚΚΤσ. σ. Κάφκα (Kafka) και στη συνέχεια με όλους τους άλλους υπεύθυνους αξιωματούχους, που ορίστηκαν από τη Νομαρχιακή Επιτροπή του ΚΚΤσ. για τους χωριστούς τομείς εργασιών, δηλαδή τους: σ. Φάϊτλικ (Faitlík) , νομαρχιακό επίτροπο, τους τρεις τοπικούς επιτρόπους που έχουν οριστεί για τους τομείς των χωριών σ. Μπίλεκ (Bílek), Κόλαρζ (Κολάϊ) και Σούχοντολ (Suchodol), αντί του υπεύθυνου ασφαλείας σ. Πρέτσλικ (Preclík) μαζί με τον σ. ανθυπαστυνόμο Μπίλεκ (Bílek) και τον διοικητή της Κρατικής Ασφάλειας – STB (Státní bezpečnost) σ. Βαλέντα (Valenta) , εξετάσθηκε λεπτομερειακά η εφαρμογή και η εξασφάλιση της όλης επιχείρησης με την αντίστοιχη ανάληψη προσωπικών υπευθυνοτήτων. Πραγματοποιήθηκε εκ νέου επί τόπου έλεγχος των ακινήτων.

Χωριά έτοιμα για μετοίκηση

Επιδιορθωμένα κτίρια - Για άτομα - Επιλέχθηκαν - Για άτομα
τελικά

1ος τομέας:

Τρσκοβ, Μπέντριχοβκα,

Γιάντρινα (και το Άνω Κουντσάτ)	35	200	116	
2ος τομέας:				
Τσέρνα Βόντα (και Κάτω Κουντσάτ)	35	200	60	1.500 μέχρι 1.600
3ος τομέας:				
Βρχνι Όρλιτσε, Χάντινιες	29	200	81	
Μέχρι τις 26.9.49 έτοιμα	99	600		

Για τις επισκευές και για τον καθαρισμό των ακινήτων φροντίζει ομάδα 178 Ελλήνων χωρισμένοι σε τρεις τομείς υπό τον καθοδήγηση κάποιου ειδικευμένου προσώπου, του τοπικού επιτρόπου και υπό την επίβλεψη του νομαρχιακού επιτρόπου.

Συνολικά μέχρι τις 26.9 επιδιορθώθηκαν και καθαρίστηκαν 99 σπίτια για 600 άτομα (εκτός των εθελοντών). Πατώματα και θέρμανση είναι σε καλή κατάσταση. Σε μερικά σπίτια λείπουν τζάμια. Θα διορθωθούν προσωρινά.

Η παράδοση 700 τετρ. μέτρων τζαμιών από το Μόχελνιτσε (Mohelnice) καθώς και του υπόλοιπου εξοπλισμού (400 κρεβάτια, 100 ντουλάπες, 50 καρέκλες, 50 τραπέζια) από την επαρχιακή υπηρεσία του Ταμείου Εθνικής Ανασυγκρότησης (TEA) έχει προγραμματιστεί για τις 27.9. Η εκτέλεση και η ευθύνη ανατέθηκε στον νομαρχιακό επίτροπο σ. Φάϊτλικ (ο εξοπλισμός είναι για την πρώτη αποστολή των 600 ατόμων).

Το εργασιακό ηθικό των Ελλήνων είναι υψηλό, οι εθελοντές δουλεύουν με κέφι και η άμεση άφιξη της πρώτης αποστολής των 600 ατόμων θα επισπεύσει τις εργασίες για την επιδιόρθωση και τον καθαρισμό επιλεγμένων ακινήτων προκειμένου να καταστεί δυνατή και η άφιξη της δεύτερης αποστολής δυναμικού 800 ατόμων, συνολικά δηλαδή θα φτάσουμε τα 1.578 άτομα μεταξύ 8. - 11.10.1949.

Κουβέρτες (τρία τεμάχια ανά άτομο) θα έχουν μαζί τους τα 600 άτομα της πρώτης αποστολής όπως και σεντόνια (σ. Κλαμπίκ/Κλαβίκ από ΥΠΕΤ) . Τα υπόλοιπα 190 στρώματα και 290 προσκεφάλια θα φτάσουν κατόπιν επείγοντος σήματος στην Πράγα στο ΥΠΕΤ στον σ. Φάντλ/Fantl στις 29. 9.

Η μαζική σίτιση λειτουργεί ήδη για τα άτομα της μπριγάδας όπου παραδόθηκαν ήδη τρία καζάνια μαγειρικής σε κάθε τομέα . Υπάρχουν επίσης πάγκοι, τραπέζια και καρέκλες στα εστιατόρια ενώ αναμένονται μαχαιροπήρουνα.

Υπεύθυνος στη Νομαρχιακή Εθνική Επιτροπή είναι ο σ. Χόρακ (Horák), ο πρόεδρος της NEE. Είναι έτοιμος να χορηγήσει κουπόνια για προμήθεια ρουχισμού, σαπουνιών κουπόνια τροφίμων.

Εξασφαλίστηκε η μεταφορά τροφίμων. Ήδη εφοδιάζεται τα νέο κατάστημα στο Βρχνι Όρλιτσε (Vrchní Orlice) και στο Κούνστατ (Kunštát), όπου βρίσκεται και φούρνος, και έτσι θα υπάρχει επάρκεια τροφίμων και κατά τη διάρκεια του χειμώνα σε περίπτωση αποκλεισμού λόγω καιρού. Πιθανόν να παρουσιαστούν προβλήματα διότι τα χωριά είναι σε υψόμετρο και το σπίτι σκορπισμένα στους γύρω λόφους. Ήδη έφτασαν οκτώ βαγόνια με πατάτες.

Καύσιμα: ανατέθηκε στον σ. Φάϊτλικ να έρθει σε επαφή με τα Κρατικά Αγροκτήματα και Δάση. Οι Έλληνες θα φροντίσουν από μόνοι τους για το κόψιμο επαρκούς ποσότητας ξύλων υπό την επιτήρηση των τοπικών επιτρόπων. Έχει παραγγελθεί μια ποσότητα κάρβουνου η οποία θα διατεθεί κυρίως σε οικογένειες με παιδιά.

Ιατρική φροντίδα: ανατέθηκε στους τοπικούς επιτρόπους να αναζητήσουν σε συνεργασία με την ελληνική αυτοδιοίκηση κατάλληλη αίθουσα σε κάθε τομέα προκειμένου να εξοπλισθεί με τα

απαραίτητα. Υπεύθυνος ο νομαρχιακός γιατρός σ. Κόμαρενκο (Komarenko). Στον ίδιο ανατέθηκαν οι βακτηριολογικές εξετάσεις έξι ατόμων από το Τρτσκοφ (Trčkov) που έφτασαν από το Λέσανι χωρίς να υποβληθούν σε εξέταση.

Οι παραθεριστές που βρίσκονται στα χωριά όπου θα φτάσουν οι πρόσφυγες θα μετακινηθούν στις 27.9. κατόπιν συνεννόησης με το συνεταιρισμό Οικογενειακή αναψυχή. Ο σχετικός εξοπλισμός, περιουσία του ΤΕΑ, θα παραμείνει στη διάθεσή μας.

Στον σ. Φάιτλικ και στους τρεις τοπικούς επιτρόπους ανατίθεται το καθήκον της αναζήτησης οικιακού εξοπλισμού εκ των εγκαταλειμμένων σπιτιών στο νομό προκειμένου να τον αποκτήσουμε και να ανακουφίσουμε το ΤΕΑ.

Σε όλους τους τομείς ανοίγουν εργαστήρια για μαραγκούς και σιδεράδες και εφοδιάζονται σταδιακά με το σχετικό εξοπλισμό.

Υπάρχει πρόβλημα στο κρατικό αγρόκτημα στο Βρχνι Όρλιτσε/Vrchní Orlice (απασχολεί προσωρινά αλλοδαπούς – Ρουμάνους και Βούλγαρους). Πρέπει να επιλυθεί άμεσα όχι μόνο εδώ αλλά και στο Γιέσενικ και στο Κρνοφ (σχέσεις εργασίας, παράδοση διοίκηση του Ενιαίου Αγροτικού Συνεταιρισμού (ΕΑΣ). Η πρόταση ολοκληρώνεται.

Θέματα ασφάλειας: Ανατέθηκε η ένταση των ελέγχων και επιτήρησης διότι εδώ υπάρχουν περισσότερες πιθανότητες να έρθουν σε επαφή με άλλους ανθρώπους. Υπάρχουν δε ενδείξεις ότι ορισμένοι Έλληνες θεωρούν ότι μετά την εγκατάστασή τους στα μελλοντικά σπίτια τους θα είναι εντελώς ανεξάρτητοι. Στην αυτοδιοίκηση των Ελλήνων έγινε σχετική παρέμβαση και δεσμεύτηκε να φροντίσει για την κατανόηση και την τήρηση των εντολών.

Υπεύθυνοι γι αυτό είναι το εκτελεστικό όργανο του Σώματος Εθνικής Ασφάλειας (ΣΕΑ) ο σ. Μπίλεκ και ο διοικητής της Κρατικής Ασφάλειας (ΚΑ) σ. Βάλεντα. Στις ταυτότητες που έχουν εφοδιαστεί τα άτομα της ομάδας εργασίας θα προστεθεί αναδρομικά ότι η ελευθερία κινήσεων αφορά μόνο στο συνοικισμό εγκατάστασής τους.

Η γεωργία σε αυτούς τους τομείς δεν μπορεί να εξασφαλίσει την επιβίωση 1.500-1.600 ατόμων. Είναι λοιπόν απαραίτητο το Κρατικά Αγροκτήματα και Δάση να δώσουν ευκαιρίες απασχόλησης στους πρόσφυγες στους τομείς γεωργίας, δασοκομίας και κτηνοτροφίας. Υπάρχει επίσης πρόταση για οικιακή παραγωγή προϊόντων από ξύλο.

Κάθε τομέας (ειδικά δε το Τίρτσκοφ στο οποίο βρίσκονται πέντε μεγάλα ακίνητα) έχει ορισμένες δυνατότητες για τη δημιουργία λεσχών διασκέδασης, ή αιθουσών μαθητείας κλπ. στα γυμναστήρια της οργάνωσης Σοκόλ και τις ταβέρνες που υπάρχουν στα χωριά. 2 αίθουσες για θεατρικές παραστάσεις με πιάνο, γεγονός που σημαίνει ότι υπάρχουν καλές συνθήκες για την πολιτιστική, πολιτική και κοινωνική δραστηριότητα των προσφύγων και από αυτή την πλευρά.

Νομός Γιέσενικ

Και εδώ όλη η επιχείρηση συζητήθηκε με τον νομαρχιακό γραμματέα του κόμματος σ. Χάραμπις (Harabiš), τη νομάρχη σ. Τσιζίμσκα (Čižimská), τον νομαρχιακό επίτροπο για θέματα ασφάλειας σ. Οσάνετς (Ošaneček) και με το νομαρχιακό επίτροπο σ. Κόουμπεκ (Koubek).

Χωριά για μετοίκηση ανά τομέα

	Άμεσα για άτομα	Συνολικά για μετοίκηση
1ος τομέας: Χόρνι Ούντολι (Γκρουντ)	-	
2ος τομέας: Πέτροβιτσε	250	
Χράνιτονα		291 σπίτια
Κάμενα		για 1990

3ος τομέας: Ζάλεσι Τράβνα	300	άτομα
4ος τομέας: Νόβε Βιλεμοβίτσε Τσέρβενι Ντουλ Χράντιτσκι Χρζίμποβα	250	
Μέχρι τις 27.9.49 έτοιμα σπίτια για άμεση εγκατάσταση	800	άτομα

Τις εργασίες καθαρισμού και επιδιορθώσεων έχει αναλάβει ομάδα 159 Ελλήνων υπό την καθοδήγηση ειδικευμένων δυνάμεων και των επιτρόπων. Επίτροποι εδώ είναι τα όργανα του ΣΕΑ ντυμένοι πολιτικά. Συστήσαμε και αναθέσαμε να βρεθούν το συντομότερο δυνατό κατάλληλοι και ικανοί σύντροφοι για να αναλάβουν αυτά τα αξιώματα ως ολόημερη απασχόληση. Τα όργανα του ΣΕΑ διατέθηκαν προσωρινά. Εκτελεί η Νομαρχιακή Επιτροπή, Υπεύθυνος ορίζεται ο σ. Οσάνετς.

Και εδώ υπάρχουν κατάλληλες συνθήκες για βοήθεια από την άμεση μετακίνηση της πρώτης αποστολής 800 προσφύγων, με τη διάθεση ειδικευμένων δυνάμεων (εξασφαλίζει ο σ. Κόουμπεκ \. Koubek) και μέχρι τις 11 αυτού του μήνα θα μπορούσε να καταστεί εφικτή και η δεύτερη αποστολή των 1.000 ατόμων προκειμένου το σύνολο να φτάσει τα 1959 – 1990 άτομα όπως είχε σχεδιαστεί. Οι εργασίες προχωρούν σχετικά γρήγορα και με τη βοήθεια του καλού καιρού η εγκατάσταση των προσφύγων στο νέο περιβάλλον, προς το οποίο όπως οι εμπειρίες αποδεικνύουν, διαθέτουν άλλη σχέση, και σύντομα θα προσαρμοστούν.

Η εξασφάλιση της αποστολής των 800 ατόμων απαιτεί αντίστοιχο εξοπλισμό όπως και στην περίπτωση του Ζάμπερκ. Κουβέρτες και σεντόνια θα φέρουν τα άτομα της αποστολής. Στρώματα και μαξιλάρια σύμφωνα με όσο λει ο σ. Κόουμπεκ υπάρχουν. Δεν υπάρχουν αλλά μας υποσχέθηκαν ότι θα φτάσουν στις 27.-28.9.: 600 κρεβάτια, 300 τραπέζια, 300 ντουλάπες, 600 καρέκλες.

Προτείνω να παρέμβει αμέσως στο ΤΕΑ (σ. Νύντλ/Nyndl) προκειμένου από την περιφερειακή υπηρεσία του ΤΕΑ στην Οπάβα (Orava) να μας στείλουν αμέσως τον εξοπλισμό που παραγγείλαμε και μας υποσχέθηκαν στην περίπτωση που αυτός ακόμα δεν στάλθηκε. Με αυτή την ευκαιρία να τους υπενθυμίσουμε ότι άμεσα πρέπει να παραδώσουν τον εξοπλισμό για την εξασφάλιση δεύτερης αποστολής στις αμέσως επόμενες ημέρες (11.10).

Άλλως αποκτάμε εξοπλισμό με δική μας πρωτοβουλία μέσω επισκευών και παραλαβής όλων των εγκαταλειμμένων ακινήτων τα οποία μπορούν να καταστούν κατοικήσιμα. Υπεύθυνος ο σ. Κόουμπεκ/ Koubek

Συνιστούμε να εγκαταλειφθούν οι επιδιορθώσεις και ο καθαρισμός των ακινήτων της λεγόμενης τρίτης κατηγορίας, σε σύνολο 31, λόγω των μεγάλων επενδύσεων και του χρόνου που χρειάζονται. Η αρχικά προγραμματισμένη άφιξη 2.400 ατόμων στο νομό μειώθηκε, για τους παραπάνω λόγους, σε 2.000 συνολικά άτομα. Οι συνολικές ανάγκες καλύφθηκαν και υπάρχουν σκέψεις για αύξηση του αριθμού μόνο σε περίπτωση που προκύψουν νέες επείγουσες ανάγκες. 3

Μαζική σίτιση για τα άτομα της ομάδας εργασίας λειτουργεί σε: Τράβνα (Travná), Βιλέμοβιτσε (Vilémovice) και Πέτροβιτσε (Petrovice). Καζάνια και όλα τα αναγκαία έφτασαν επί τόπου και εξοπλίζονται μαγειρεία στο Κάμενα (Kamenná), Χράντιτσνα (Hraničná), Τσέρβενι Ντουλ (Červený Důl), Χρζίμποβα (Hřiboná) και Ούντολι (Údolí).

Ανοίγουν μαγαζιά του καταναλωτικού συνεταιρισμού και σύμφωνα με τον σ. Κόουμπεκ είναι ήδη έτοιμα για τον εφοδιασμό του τομέα. Ο σ. Κόουμπεκ θα φροντίσει επίσης για τον εφοδιασμό με ξυλεία και εν μέρει με κάρβουνα για το χειμώνα.

Οι Γερμανοί από όλες τις κοινότητες θα μετακινηθούν αμέσως μόλις λάβουμε σήμα ότι ξεκινά η αποστολή. Θα συγκεντρωθούν όλοι σε ένα χωριό.

Η ιατρική φροντίδα εξετάστηκε και ανατέθηκαν να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα στον νομαρχιακό γιατρό σ.4

Το πρόβλημα της παράδοσης των κρατικών αγροκτημάτων είναι εδώ επείγον. Σε όλα τα χωριά υπάρχουν κρατικά αγροκτήματα. Είναι ανάγκη να επιλυθεί. Οι αλλοδαποί, συμπεριλαμβανομένων των Γερμανών, πρέπει να μετακινηθούν πριν την άφιξη των Ελλήνων. Οι φθινοπωρινές εργασίες πρέπει να εξασφαλιστούν.

Προτείνω: άμεση συνεννόηση με τα κρατικά αγροκτήματα για τις δυνατότητες παράδοσής τους.

Ασφάλεια: Ανατέθηκε ένταση των ελέγχων και επιτηρήσεων και περιορισμός των δυνατοτήτων μετακινήσεων για τους ίδιους λόγους όπως και στην περίπτωση του Ζάμπερκ. Οι Έλληνες της ομάδας εργασίας σε έλεγχο που έγινε σε Τράβνα (Travná), Ζάλεσι (Zálesí) και Γιάβορνικ (Janovník) δεν διέθεταν άδειες παραμονής. Υπεύθυνος ορίζεται ο εκπρόσωπος ασφάλειας για το νομό σ. Οσάνετς.

Η γεωργία δεν μπορεί να εξασφαλίσει την επιβίωση 2.000 Ελλήνων.

Πρόταση: Αμέσως να συζητήσουμε με τα Κρατικά Αγροκτήματα και Δάση τη δυνατότητα ένταξής τους στην αγροτική και κτηνοτροφική παραγωγή ή σε δασικές εργασίες.

[Η εγκατάσταση στο χωριό Χερζμανοβίτσε/Heřmanovice, όπως προέβλεπε το αρχικό πλάνο, θα πρέπει να εγκαταλειφτεί για λόγους ασφάλειας. Πρόκειται για χωριό το μήκος του οποίου είναι 7 χιλ., και κάθε πέμπτη κατοικία κατοικείται από Τσέχους ή Σλοβάκους. Επιπλέον περνά από εδώ οδική αρτηρία με πυκνή κυκλοφορία.].

Νομός Κρνοφ

Η επιχείρηση εγκατάστασης των Ελλήνων προσφύγων σε ορισμένα χωριά του Κρνοφ συζητήθηκε, απουσία του πολιτικού γραμματέα της Νομαρχιακής Επιτροπής του ΚΚΤσ. σ. Όλμπριχ (Olbrich), με τον αντικαταστάτη του σ. Σκάρκα (Škárka), με το νομαρχιακό επίτροπο σ. Πράβντα (Pravda) και με το διοικητή της Κρατικής Ασφάλειας StB σ. Κασπάρεκ (Kašpárek). Ο νομαρχιακός υπεύθυνος για θέματα ασφαλείας είναι άρρωστος.

Έλεγχος των προετοιμασιών που πραγματοποιήθηκαν σε ορισμένα χωριά, δηλαδή σε: Βάλντσεϊν (Valštejn), Γέλени (Jelení), Κρζίζοβα (Křížová), Χόρνι Χολτσοβίτσε (Horní Holčovice).

Χωριά έτοιμα για εγκατάσταση

	Διορθωμένα και καθαρισμένα για άτομα	Σύνολο ακινήτων	Σύνολο ατόμων
1ος τομέας: Ντλόουχα Βεσ	-	36	
Χόρνι Χόλτσοβίτσε	100	47	
Γέλени	-	34	
2ος τομέας: Βάλντσεϊν			
Ζτράτσενα Βόντα	200	52	1.082
Μάλι Βάλντσεϊν			

Στάρε Πούκαρτιτσε	-	51
3ος τομέας: Κρζίζοβα	30	45
οικισμός Χούτιε		6

Μέχρι τις 28.9.1949 έτοιμα ακίνητα για 330 άτομα

Τις επιδιορθώσεις έχει αναλάβει ομάδα 130 Ελλήνων συντρόφων από το Μικούλοφ (Mikulov) και τις εκτελεί με μεγάλο ενθουσιασμό παρά τις σχετικά χειρότερες συνθήκες σε σχέση με τους άλλους νομούς. Τα σπίτια είναι αρκετά καταστραμμένα, τις περισσότερες επισκευές χρειάζονται οι πόρτες, τα παράθυρα και τα πατώματα. Λείπουν σόμπες. Οι σύντροφοι από την Κρζίζοβα (Κΐζονά) διαθέτουν τεχνίτες και επισκευάζουν ότι μπορούν. Αρχικά υπήρξε σχετικά χαμηλή εκτίμηση για τις δυνατότητες στέγασης από το νομαρχιακό σχεδιαστή. Οι Έλληνες μόνοι τους θα αποφασίσουν πόσα άτομα θα βάλουν σε κάθε δωμάτιο και πως θα τους διαιρέσουν κι έτσι δεν είναι αναγκαίο να επισκευάσουμε όλον τον αριθμό των προτεινόμενων σπιτιών για την εγκατάσταση του ως άνου συνόλου.

Η σίτιση γίνεται επίσης με πρόχειρα μέσα σε μεγάλες κατσαρόλες και ειδικά στο Χόλτσοβιτσε (Holčovice) χωρίς φούρνο, απευθείας πάνω στη φωτιά.

Η αποστολή 330 ατόμων στο νομό απαιτεί το άνοιγμα μεγάλων κανονικών μαγειρειών. Στο σ. Πράβντα ανατίθεται να εξασφαλίσει αμέσως μέσω της νομαρχιακής γραμματείας του κόμματος την προμήθεια καζανιών από την εταιρεία Κόβοματ της Οστράβας.

Λείπουν επίσης 300 κρεβάτια, 150 ντουλάπες και 150 τραπέζια.

Ο σ. Πράβντα προσπαθεί να τα εξασφαλίσει ιδίως δυνάμεις αλλά δεν επιβάλλει επιτακτικά όπως αρμόζει την προμήθειά τους μέσω των κομματικών οργάνων. Του αποσαφηνίστηκε η τρόπος παρέμβασης.

Συνιστώ να διευθετηθεί το θέμα σε συνεργασία με το σ. Νύντλ (Nýdl) από το Ταμείο Εθνικής Ανασυγκρότησης (TEA) και να εκδοθεί εντολή προς τις περιφερειακές υπηρεσίες του Ταμείου να αποστείλουν αμέσως όλο τον απαραίτητο εξοπλισμό για την προετοιμαζόμενη αποστολή και για την άλλη αποστολή την επόμενη εβδομάδα.

Σεντόνια και καλύμματα θα διαθέτουν τα άτομα της αποστολής.

Εφοδιασμός: Στα χωριά Γέλени (Jelení), Στάρε Πούκαρτιτσε (Staré Pouchartice) και Βάλντσεϊν (Valdštejn) ανοίγουν συνεταιριστικά καταστήματα και δόθηκε εντολή εκ μέρους της ΝΕΕ στο συνεταιρισμό να προετοιμαστεί για τον εφοδιασμό των προσφύγων.

Υπενθυμίσαμε την ανάγκη για τον άμεσο εφοδιασμό με ξυλεία για το χειμώνα και επίσης με ορισμένη ποσότητα κάρβουνου για την περίπτωση αποκλεισμού, που θα προκληθούν από τις χιονοπτώσεις. Υπεύθυνος ο σ. Πράβντα.

Στο Κρνοφ οι προετοιμασίες συνολικά καθυστερούν, γεγονός που επισημάνθηκε στη νομαρχιακή γραμματεία του κόμματος ότι φέρει την ευθύνη για όλη την έκβαση της επιχείρησης.

Στο Χόρνι Χόλτσοβιτσε (Horní Holčovice) είναι αναγκαίο να αλλαχθεί ο υπεύθυνος των τεχνικών εργασιών διότι είναι μέθυσος. Υπεύθυνος για την εφαρμογή ο σ. Πράβντα κατόπιν συνεννόησης με τη νομαρχιακή γραμματεία του κόμματος.

Προτείνω την άμεση αλλαγή του μεταφραστή στο Χόρνι Χολτσοβίτσε. Ο πιτσιρικάς που χρησιμοποιείται δεν είναι κατάλληλος για μεταφράσεις και σε αυτόν αποδίδονται αρκετές παρανοήσεις.

Ασφάλεια: όπως και στους δύο προηγούμενους νομούς να ενταθούν οι έλεγχοι και να περιοριστούν οι μετακινήσεις. Υπεύθυνος ο σ. Κάσπαρεκ.

Ιατρική περίθαλψη: εφοδιασμός με τα απαραίτητα φάρμακα σε όλες της περιοχής με μέριμνα για τους Έλληνες. Συζητήθηκε με τον υπεύθυνο νομαρχιακό γιατρό.

Απαραιτήτως πρέπει να βρεθούν σκάφες για πλύσιμο και μπάνιο. Οι μπριγαδίστες δεν έχουν που να πλύνουν και που να πλυθούν ειδικά δε οι οικογένειες μητέρες με παιδιά. Υπεύθυνος ο σ. Πράβντα.

Κρατικά αγροκτήματα και δάση υπάρχουν σε όλα κατοικημένα τα χωριά. Πρέπει, όπως και στους προηγούμενους δύο νομούς, να επιλυθεί το πρόβλημα παράδοσης τους με τα Κρατικά Αγροκτήματα και Δάση. Παράλληλα να εξεταστεί η δυνατότητα επιβίωσης 1.000 προσφύγων.

Η εγκατάσταση στο χωριό Χερζμανοβίτσε (Heřmanovice) , όπως προέβλεπε το αρχικό πλάνο, θα πρέπει να εγκαταλειφτεί για λόγους ασφάλειας. Πρόκειται για χωριό το μήκος του οποίου είναι 7 χιλ., και αρκετά πυκνοκατοικημένα (κατά 20 – 25 %) από Τσέχους ή Σλοβάκους. Επιπλέον περνά από εδώ δρόμος με πυκνή κυκλοφορία.

Κλείσιμο

Οι εργασίες εγκατάστασης των Ελλήνων προχώρησαν πιο καλά στο νομό Ζάμπερκ και λιγότερο στο Γιέσενικ. Αδύναμη είναι η κατάσταση το νομό Κρνοφ όπου παρατηρείται αδυναμία συνεργασίας μεταξύ της νομαρχιακής επιτροπής του κόμματος και του νομαρχιακού αντιπροσώπου σ. Πράβντα.

Το εργασιακό ηθικό είναι υψηλό, ιδιαίτερα σε αυτούς που ήρθαν από το Μικούλοφ 6 (σχεδόν όλοι τους είναι μέλη του ΚΚΕ), κι έτσι οι εργασίες προχωρούν ικανοποιητικά.

Αδυναμίες υπάρχουν στον εξοπλισμό των ακινήτων αλλά αυτό το θέμα δεν κρίνεται καθοριστικό. Βασικό είναι να εξασφαλιστεί στους Έλληνες στέγη, σίτιση και θέρμανση. Εάν κάπου λείπει ντουλάπα ή το στρώμα και πρέπει να μείνει προσωρινά, αλλά σε κάθε περίπτωση για λίγο διάστημα, στο πάτωμα δεν χάλασε ο κόσμος. Σημαντικό είναι να μη χαθεί χρόνος διότι σε λίγο θα μπει ο χειμώνας και στους τρεις ορεινούς νομούς.

Γι αυτό προτείνω να σταλούν στο νομό Ζάμπερκ μέχρι τις 3.10. 600 πρόσφυγες ικανοί προς εργασία και στο νομό Γιέσενικ αντίστοιχα 800 πρόσφυγες.

Θα διευρυνθεί έτσι η ομάδα των εργατικών στελεχών, οι νεοαφιχθέντες θα μπορούν να εκτελέσουν ευκολότερες εργασίες και υπόλοιπη μεγάλη ομάδα των γυναικών, των ηλικιωμένων και των παιδιών θα μπορέσουν να εγκατασταθούν.

Σε αυτούς τους νομούς βρίσκονται σε εξέλιξη εργασίες για την εξασφάλιση της επόμενης αποστολής κι έτσι με τη βοήθεια των νέων εργαζόμενων γρήγορα θα ολοκληρωθούν. Οι νομαρχιακές επιτροπές του κόμματος και στους δύο νομούς εγγυήθηκαν, όπως και τα στελέχη που ορίστηκαν για τον κάθε τομέα εργασίας, ότι με αυτό τον τρόπο και με τη βοήθεια των ντόπιων ειδικευμένων δυνάμεων θα προετοιμάσουν την υποδοχή της δεύτερης αποστολής στο Ζάμπερκ 800 ατόμων (το σύνολο των εθελοντών, από την πρώτη και τη δεύτερη αποστολή θα φτάσει τα 1500-1600 άτομα) και για την αποστολή άλλων 1.000 ατόμων στο Γιέσενικ (έτσι το σύνολο της πρώτης και της δεύτερης αποστολής θα φτάσει τα 2.000 άτομα) μέχρι τις 11. το αργότερο μέχρι τις 15. Οκτωβρίου.

Η άφιξη στους νομούς πρέπει να οργανωθεί έτσι ώστε οι αποστολές να φτάσουν τη Δευτέρα (11.10.) το πρωί. Εάν δεν καταστεί από τεχνικής απόψεως δυνατό, να ειδοποιηθούν τα αρμόδια όργανα ώστε να εξασφαλιστούν τα μεταφορικά μέσα και η προετοιμασία των καταλόγων (συνιστώ

ο σ. Πορφυρογένης 7 να επιλέξει για κάθε νομό και τομέα μερικούς έμπειρους και έμπιστους συντρόφους), η άφιξη να αναβληθεί για την Τρίτη 12.10.

Υπολογίζουμε ότι θα μετακινηθούν συνολικά 4.500 άτομα και ότι θα μοιραστούν σύμφωνα με την κατάσταση που προετοιμάζει ο σ. Δρ.Γιέζεκ (Ježek). Οι ασθενείς θα πάνε στα νοσοκομεία, οι τραυματίες για αποθεραπεία και τα παιδιά, και πιθανά οι μητέρες με παιδιά (χωρίς πατέρες) θα κατευθυνθούν προς τους παιδικούς σταθμούς.

Σίγουρα θα περισσέψουν ορισμένα ακίνητα και έτσι δεν θα υπάρχει ανάγκη άμεσης επισκευής όλων. Τα επιπλέον θα επισκευαστούν αργότερα και θα διατεθούν για πιθανή χρήση ή για άλλες ανάγκες των προσφύγων.

Τα Κρατικά Αγροκτήματα και Δάση όλων των νομών συνιστώ να συνεννοηθούν άμεσα με τον σ. Σμίρκοφσκι (Smrkovský) ή με εκπρόσωπό του για τη δυνατότητα παράδοσης των αγροκτημάτων και για την ίδρυση Ενιαίων Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΕΑΣ). Την ημέρα άφιξης των Ελλήνων μετακινούνται μέχρι σήμερα εργάτες των αγροκτημάτων, οι αλλοδαποί και οι εναπομείναντες Γερμανοί χωρίς ωστόσο να διακοπούν οι φθινοπωρινές εργασίες.

Επίσης θα πρέπει να εξεταστεί η εξασφάλιση σε συνεργασία με τα Κρατικά Αγροκτήματα και Δάση της επιβίωσης τόσο μεγάλου αριθμού προσφύγων σε κάθε νομό.

Θέματα ασφαλείας

Σε όλους τους νομούς και σε όλα τα σημεία είναι γνωστό πως στα χωριά θα εγκατασταθούν Έλληνες πρόσφυγες. Αυτό οφείλεται σε μια σειρά σχεδίων, στις τεχνικές εργασίες, στις υγειονομικές και κοινωνιολογικές έρευνες και στις παραγγελίες υλικών στις οποίες προέβη η επιτροπή σε κάθε μέρος. Στο Ντόλνι Ούντολι (Dolní Údolí) του νομού Γιέσενικ, όπου απόμειναν ακόμα αρκετοί Γερμανοί, οι οποίοι όμως θα μετακινηθούν μετά την άφιξη των Ελλήνων, ένας από αυτούς απαντώντας σε ερώτηση σε ποια γειτονιά γίνονται επισκευές σπιτιών μου απάντησε ότι «εδώ ακόμα δεν γίνονται επισκευές αλλά γρήγορα θα έρθουν Έλληνες πρόσφυγες».

Αυτό αποδεικνύει την ανάγκη να ληφθούν ακόμα πιο αποτελεσματικά μέτρα ασφαλείας και να ενταθούν οι έλεγχοι και η επιτήρηση ακριβώς σε τέτοια σημεία.

Προτείνω η πρώτη αποστολή στο Κρνοφ, λόγω της καθυστέρησης που παρουσιάζουν οι προετοιμασίες υποδοχής, να φτάσει στις 15.10. και η δεύτερη αποστολή το αργότερο στις 20.10.

29.9.1949 Τ.

Ένθετο

Κατάσταση νομών, ημερομηνιών και αποστολών μετοίκησης των Ελλήνων προσφύγων

Νομός	Μπριγαδίστες	Μέχρι 3.10. 1η αποστολή	Μέχρι 8.11. 2η αποστολή έως 11.10.1949	Σύνολο ατόμων
Ζάμπερκ	178	600	800	1.578
Γιέσενικ	159	800	1.000	1.959
[σύνολο]	337	1.600	1.800	3.537

στις 15 - 20.10.

Κρνοφ	130	330	500	960
Σύνολο	467	1.930	2.300	4.497

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/3, (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΕ), κιβώτιο 63, α.φ. 509. Δακτυλογραφημένο έγγραφο, 9+1 σελ.

8. Εισήγηση στη συνεδρίαση σχετικά με την εγκατάσταση των Ελλήνων προσφύγων στα χωριά των νομών Ζάμπερκ, Γιέσενικ και Κρνοφ στις 10 Νοεμβρίου 1949. – 12. 11. 1949

Παρόντες:

Εκ μέρους του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Πρόνοιας: σ. Πόπελ (Popel), Κόστα (Kosta) και Φαντλ (Fantl)

Από το νομό Ζάμπερκ (Žamberk): ο νομαρχιακός επίτροπος σ. Φοϊτίκ (Fojtík)

Εκ μέρους της ΝΕ του ΚΚΤσ.: σ. Ρζέχακ (Řehák)

Από το νομό Γιέσενικ (Jeseník): ο νομαρχιακός επίτροπος σ. Κόουμπεκ (Koubek)

Εκ μέρους της ΝΕ του ΚΚΤσ. σ. Βέτσερζα (Večeřa)

Από το νομό Κρνοφ (Κρνον) : ο νομαρχιακός εκπρόσωπος σ. Πράβντα (Pravda) και ο αντιπρόεδρος της ΝΕ σ. Κρίστιν (Krystín)

Εκ μέρους της ΝΕ του ΚΚΤσ. ο σ. Μοσκόρζ (Moskoř)

Από τη Γενική Γραμματεία του ΚΚΤσ.: σ. Τελένοβα (Thelenová)

Από την ελληνική αυτοδιοίκηση και των τριών νομών: πολιτικός καθογηδητής σ. Κουτσομάρκος

Κατάσταση εγκατάστασης σε κάθε νομό στις 10.11.1949

Ζάμπερκ:	Αριθμός ατόμων	Χωρητικότητα	Δυνατότητα για επιπλέον άτομα
Βρχνι Όρλιτσε, Χάντινιετς	286	400	114
Τσέρνα Βόντα	290	450	160
Τρσκοφ, Μπέντρζιχοβκα, Γιάντρνα	305	650	345

(Σύνολο)	881	1500	619
Γιέσενικ:			
Πέτροβιτσε, Χράνιτσα, Κάμενα	350	350	-
Βιλέμοβιτσε, Ντουλ, Χράνιτσκο	297	500	203
Ζάλεσι	209	350	141
Τράβνα	154	300	146
Χόρνι Ούντολι	-	500	500
(Σύνολο)	1.010	2.000	990
Κρνοφ:			
Κρζίζοβα, οικισμός Χούτιε	298	450	152
Χόλτσοβιτσε, Βεσ, Γέλени	193	400	207
Βάλντσετίν, Ζ. Βόντα, Πούκαρτιτσε	173	300	127
(Σύνολο)	664	1.150	486
Γενικό σύνολο	2.555	4.650	2.095

Τοποθέτηση στελεχών (επαγγελματικών και πολιτικών)

Η εγκατάσταση των προσφύγων στα χωριά έγινε σε τρία στάδια σε κάθε νομό, τομέα και χωριό. Στις 17.10. από τον σταθμό υποδοχής στο Λέσανι (Lešany), στις 3.11. από το σταθμό στο Μικούλοφ (Mikulov) και στις 4.11. από το Σβάτομπορζιτσε (Svatobořice). Η μετακίνηση έγινε βάσει εντολών που αποσκοπούσαν στη διασπορά της αδύναμης εργασιακά αλλά κυρίως πολιτικά σύνθεσης της ομάδας Λέσανι σε όλους τους νομούς και στην ενίσχυσή της με τις πολιτικά και εργασιακά πιο σταθερές ομάδες από το Μικούλοφ και Σβατομπορζίτσε.

Δημιουργία τοπικών και νομαρχιακών ελληνικών αυτοδιοικήσεων

Σε όλα τα χωριά και στους νομούς ιδρύθηκαν και τέθηκαν σε λειτουργία ελληνικές κοινότητες σε συνεργασία με τους νομαρχιακούς και τοπικούς επιτρόπους που ορίστηκαν από τις ΝΕ του ΚΚΤσ.

Στο Γιέσενικ (Jeseník) συστήθηκε κατόπιν συνεννόησης με το σ. Πορφυρογένη³ το επταμελές κεντρικό όργανο της αυτοδιοίκησης και για τους τρεις νομούς.

Συνεργασία κομματικών και εκτελεστικών οργάνων

Η συνεργασία των νομαρχιακών επιτρόπων ενδεχομένως με τη ΝΕΕ (ΟΝΥ), την ελληνική αυτοδιοίκηση και τις ΝΕ του ΚΚΤσ. είναι αρκετά καλή, ιδιαίτερα στο Γιέσενικ, όπου με πρωτοβουλία του κόμματος η ελληνική επιχείρηση έγινε δεκτή από τον πληθυσμό εμφανώς θετικά και είχαμε εκδηλώσεις αλληλεγγύης και αποτελεσματικής βοήθειας (καθάρισμα σπιτιών, παραγωγή στρωμάτων και άλλη βοήθεια) ενώ τώρα συνάπτονται φιλικές και πολιτιστικές σχέσεις με την ευκαιρία του εορτασμού της Σοβιετικής Ένωσης κλπ.

Αποδοχή της ελληνικής επιχείρησης από την κοινή γνώμη

Τα παραπάνω δεν ισχύουν στο Κρνοφ (Κρνον). Αδύναμη είναι και η συνεργασία με την κομματική ΝΕ στο Ζάμπερκ (Žamberk). Εκεί όλη η δουλειά και η ευθύνη βαρύνει τη ΝΕΕ(ΟΝΥ) διότι άφησε τους νομαρχιακούς επιτρόπους χωρίς βοήθεια του κόμματος. Αποτέλεσμα αυτού είναι να γίνονται δεκτοί οι Έλληνες πρόσφυγες χλιαρά και μάλλον ψυχρά.

Σημ.: Προκειμένου να διορθωθεί αυτή η κατάσταση κλήθηκαν σε σύσκεψη εκπρόσωποι των ΝΕ του ΚΚΤσ. με τους οποίους εξετάστηκε η βελτίωση της υπόθεσης. Η σ. Τελένοβα (Thelenová) υπογράμμισε την πολιτική σημασία της ελληνικής προσφυγιάς. Υποχρέωσή μας και πολιτικό μας καθήκον είναι να της δημιουργήσουμε κατάλληλες συνθήκες για μια ικανοποιητική ζωή και για τη συμβολή της στην πολιτική δουλειά και στην οικοδόμηση του σοσιαλισμού στη χώρα μας.

Εγκατάσταση

Σύμφωνα με τις εκθέσεις των νομαρχιακών επιτρόπων και όσα μας βεβαιώνει ο σ. Κουτσομάρκος που ως πολιτικός ηγέτης των Ελλήνων επισκέπτεται όλους τους νομούς και τα χωριά, η κατάσταση είναι καλή και οι Έλληνες είναι ικανοποιημένοι. Τα σπίτια διαθέτουν τα αναγκαία και με την πάροδο του χρόνου θα εφοδιαστούν με επιπλέον εξοπλισμό. Από πουθενά δεν λείπει η θέρμανση – υπάρχει ικανοποιητική ποσότητα καυσίμων για το χειμώνα. Όπου δεν επαρκούν μεταφέρονται. Οι επίτροποι είναι υπεύθυνοι ώστε πουθενά να μην παρατηρηθεί έλλειψη καυσίμων. Η αυτοδιοίκηση των Ελλήνων φρόντισε και η ίδια για τον εφοδιασμό με ξυλεία.

Στους νομούς Γιέσενικ και στο Κρνοφ σε ορισμένα χωριά δεν υπάρχει ηλεκτρικό.

Οι νομαρχιακοί επίτροποι καθίστανται υπεύθυνοι να επεξεργαστούν και να καταθέσουν προϋπολογισμό εξόδων. Ανάλογα με τις ανάγκες και τον αριθμό των κατοίκων να τεθεί σε εφαρμογή ο εξηλεκτισμός των χωριών, στην αρχή τουλάχιστον στις κοινωνικές αίθουσες των χωριών. (Επισημαίνουμε ότι αυτό πρέπει να περιληφθεί στα πλαίσια των προϋπολογισμών των νομαρχιών και των περιοχών).

Εφοδιασμός

Η μεταφορά τροφίμων γίνεται μέσω των συνεταιρισμών επί τόπου. Οι νομαρχιακοί επίτροποι προειδοποιήθηκαν ενόψει του επερχόμενου χειμώνα να φροντίσουν για την αποστολή επιπλέον εφοδίων νομούς και σε κοινότητες.

Η ελληνική αυτοδιοίκηση αναλαμβάνει σταδιακά τη φροντίδα σχετικά με την εξασφάλιση, τη μεταφορά και τη διανομή των τροφίμων. Στην αρχή με τη δική μας ειδική επίβλεψη αργότερα δε μόνη της. Το ίδιο ισχύει και για τους φούρνους. Στο Ζάμπερκ οι Έλληνες ήδη εφοδιάζονται με ψωμί μόνοι τους από δυο δικούς τους φούρνους.

Σε όλους τους τομείς των νομών υπάρχουν μαγειρεία. Οι Έλληνες μαγειρεύουν μόνοι τους και το φαγητό μεταφέρεται στα χωριά. Το φαγητό τους είναι συνέχεια το ίδιο: σχεδόν πάντα σούπα (ένας είδος μπορτζ) με πατάτες, κρεμμύδια, όσπρια και το καλοκαίρι ντομάτες και επιπλέον ψωμί. Οι προσπάθειες να τους φτιάχνουμε φαγητά με αλεύρι προς το παρόν απέτυχαν. Δεν τα θέλουν. Είναι φυσικό μετά ότι τα όσπρια που τους χορηγούνται δεν επαρκούν.

Ο σ. Κόστα από το υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Πρόνοιας να συζητήσει άμεσα με το υπουργείο Εφοδιασμού τη δυνατότητα για χορήγηση μεγαλύτερων ποσοτήτων οσπρίων (που είναι το εθνικό τους φαγητό) για την επόμενη περίοδο μέχρι να συνηθίσουν σε αλευρώδη φαγητά. Οι νομαρχίες και οι επιτροπές γυναικών να βοηθήσουν προς αυτή την κατεύθυνση.

Ο σ. Φαντλ να εξασφαλίσει μέσα για τη μεταφορά του φαγητού.

Υγειονομική περίθαλψη

Η κατάσταση υγείας των Ελλήνων στο πεδίο είναι σχετικά καλή καθώς οι ασθενείς, οι γέροντες και η πλειοψηφία των παιδιών στάλθηκαν προηγουμένως σε κατάλληλα κέντρα. Στο Σβάτομπορζίτσε τώρα απόμειναν μόνο οι γέροντες και οι ανίκανοι προς εργασία. Στα Πιεσιτάνι (Piešťany στη Σλοβακία) οι ανάπηροι για αποθεραπεία. Στο Πρέσοφ (Prešov της Σλοβακίας) στάλθηκαν όσοι χρειάζονται χειρουργική επέμβαση και οι έχοντες μολυσματικές ασθένειες. Ορισμένοι με φυματίωση στάλθηκαν σε σανατόρια, όπως και άλλοι με οφθαλμολογικές και ωτορινολαρυγγολογικές παθήσεις σε άλλες κλινικές.

Στο Γιάβορνικ του νομού Κρνοφ η ΝΕΕ (ONV) έθεσε στη διάθεση των Ελλήνων κατάλληλο ακίνητο για τη δημιουργία νοσοκομείου των Ελλήνων δυναμικότητας 30-35 κλινών για την αντιμετώπιση άμεσων περιστατικών και από τους τρεις νομούς. Επικεφαλής του θα είναι Έλληνας γιατρός με ελληνικό βοηθητικό προσωπικό. Ήδη άρχισε η τακτοποίηση του εξοπλισμού του κτιρίου.

Για τους ιατρικούς ελέγχους ορίστηκε σε κάθε νομό από ένα γιατρό. Ιατρεία έχουν δημιουργηθεί σε όλους τους τομείς των νομών τα οποία διαθέτουν τα εντελώς αναγκαία.

Ένδυση και υπόδηση

Είναι εντελώς ανεπαρκής για το φθινόπωρο και ακόμα περισσότερο για το χειμώνα. Οι νομοί με δική τους μέσα μερικώς ένδυσαν και διέθεσαν παπούτσια σε ένα τμήμα των προσφύγων. Αυτό όμως δεν φτάνει.

Στους επιτρόπους ανατέθηκε στα πλαίσια της ανεπαρκούς οικονομίας να διαθέσουν κουπόνια ένδυσης στους Έλληνες. Η καταγραφή των φορμών εργασίας και των παπουτσιών παραδόθηκε στους νομαρχιακούς επιτρόπους και ο σ. Φαντλ πρέπει να φροντίσει για την εκπλήρωσή του.

Ο σύντροφος Κόστα πρέπει να τακτοποιήσει επειγόντως την παράδοση των κουπονιών σε όλους τους νομούς για τον εφοδιασμό με ζεστά ενδύματα και υποδήματα. Έγινε σχετική συζήτηση και στο υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Πρόνοιας και υπολογίζουμε να αρχίσουμε τη διανομή των κουπονιών στους νομούς μέχρι τις 16 του μηνός. Ταυτόχρονα ο σ. Κόστα πρέπει αμέσως να έρθει σε συνεννόηση με το υπουργείο Εσωτερικού Εμπορίου για τη διάθεση των αναγκαίων ποσοτήτων ένδυσης και υποδήσεως στους αρμόδιους νομούς προς διανομή.

Συνολικά χρειάζονται: στολές εργασίας για 1307 άνδρες

Υποδήματα εργασίας για 1338 άνδρες.

Φορέματα για 630 γυναίκες

Υποδήματα για 692 γυναίκες,

Παλτό ανδρικά 360 και γυναικεία 880.

Όλα αυτά το υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Πρόνοιας θα τα διαθέσει στις αυτοδιοικήσεις των Ελλήνων με τη μορφή δανείου. Οι πρόσφυγες από Σβατομπορζίτσε και Μικούλοφ, οι οποίοι δούλεψαν, θα πληρώσουν τα σχετικά έξοδα μόνοι τους ενώ στους άλλους που θα ενταχθούν στην εργασιακή διαδικασία θα παραχωρηθούν με τη μορφή δανείου. Το κατά πόσο θα είναι υποχρεωμένοι να τα πληρώσουν ας το αποφασίσει η ίδια η ελληνική αυτοδιοίκηση. Περισσότερο για ηθικούς και παιδαγωγικούς λόγους προτείνεται να ακολουθηθεί η ίδια διαδικασία.

Σημ. Σε όλους τους Έλληνες χορηγήθηκε κατά τη μεταφορά τους από τα κέντρα ποσό 1.500 τσεχοσλοβάκικων κορωνών (Kčs) ανά άτομο το οποίο εισέπραξε η αυτοδιοίκηση, μερικώς το διέθεσε, μερικώς χρησιμοποιεί αυτό το ποσό για τις ανάγκες των κοινοτήτων.

Ένταξη στην εργασία

Σύμφωνα με τα λεγόμενα και με τις εκθέσεις των επιτρόπων και των εκπροσώπων των νομαρχιακών επιτροπών του ΚΚΤσ. για τις δυνατότητες εργασιακής ένταξης των Ελλήνων στον κάθε νομό προκύπτει ότι δεν υπάρχει τρόπος να επιβιώσουν απασχολούμενοι μόνο στη γεωργία, ειδικά δε κατά τη χειμερινή περίοδο.

Αποφασίστηκε λοιπόν όπως οι εκπρόσωποι σε συνεργασία με τα κομματικά όργανα και την ελληνική αυτοδιοίκηση να καταθέσουν μέχρι την Παρασκευή του τρέχοντος μήνα ει δυνατόν συγκεκριμένη πρόταση για τις δυνατότητες απασχόλησης των Ελλήνων στη βιομηχανία του κάθε νομού. Υπάρχουν σκέψεις να απασχοληθούν στην υφαντουργία, στη βιομηχανία κεραμικής, στη μεταλλουργία, στην παραγωγή χαρτιού και στα λατομεία.

Οι δυνατότητες απασχόλησης στο Κρατικά Αγροκτήματα και Δάση κατά τη διάρκεια του χειμώνα καλύπτουν μόνο το 15-20% των προσφύγων.

Κατάσταση ανά νομό

Ζάμπερκ

Ικανοί προς εργασία είναι 633 πρόσφυγες στο νομό (οι υπόλοιποι 218 δεν είναι ικανοί ή είναι παιδιά). Σε αυτό το νομό ευκαιρίες απασχόλησης προσφέρει κυρίως η γεωργία αλλά από την άνοιξη. Το κρατικό αγρόκτημα στο Βρχνί Όρλιτσε (Vrchní Orlice) με έκταση....⁴ εκτάρια θα παραδοθεί στη συνεταιριστική διοίκηση των Ελλήνων.

Ο σύντροφος Κόστα θα επισπεύσει τις συζητήσεις με τα Κρατικά Αγροκτήματα για την παράδοση της γης και όλου του εξοπλισμού.

1. Σύμφωνα με μια πρόωρη εκτίμηση (θα εξαρτηθεί από τα μηχανήματα) θα μπορούν να απασχολούνται σε γεωργικές εργασίες στο νομό Ζάμπερκ περί τα 400 άτομα.
2. Σύμφωνα με το πλάνο πρόκειται να ιδρυθεί την άνοιξη στο Βρχνί Όρλιτσε πτηνοτροφείο και φάρμα εκτροφής προβάτων οπότε θα μπορέσουν να βρουν εργασία εκεί μερικές δεκάδες άτομα.
3. Το ξυλουργείο στο Τρτσκοφ (Trčkov) δεν λειτουργεί λόγω προηγηθείσης έλλειψης εργατικών χεριών. Ο σ. Κόστα από το υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Πρόνοιας (ΥΕΚΠ) σε συνεργασία με τις ΝΕΕ και το νομαρχιακό επίτροπο να αρχίσουν αμέσως συναντήσεις με τα αρμόδια όργανα προκειμένου να τεθεί σε λειτουργία το ξυλουργείο μετά την παραχώρηση των σχετικών πρώτων υλών.
4. Στα δάση μπορούν να εργαστούν σε ελαφρότερες ή δυσκολότερες εργασίες (ανάλογα με την κατάσταση της υγείας τους) περί τα 80 άτομα. Το χειμώνα οι σχετικές δυνατότητες ελαχιστοποιούνται.
5. Δεν υπάρχουν μεγάλες δυνατότητες απασχόλησης Ελλήνων στις βιομηχανίες του Ζάμπερκ εξαιτίας των μεγάλων αποστάσεων των τόπων κατοικίας από τα εργοστάσια.

Άλλως στο νομό τέθηκαν σε λειτουργία και εν πολλοίς εξοπλίστηκαν τρία επιπλάδικα, τρία υποδηματοποιεία, δύο ραφεία, τρία σιδεράδικα και κουρεία τα οποία διαχειρίζονται αυτόνομα οι Έλληνες. Προβλήματα υπάρχουν με τη διάθεση πρώτης ύλης. Οι νομοί ωστόσο θα φροντίσουν σταδιακά για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης.

Μέχρι σήμερα οι Έλληνες ασχολούνταν με την οικοδόμηση της φάρμας των προβάτων και του βουστάσιου, με τον καθαρισμό του δάσους και τη μεταφορά της ξυλείας για το χειμώνα στα σπίτια τους. Αυτοί που έφτασαν στις 17.10. καθάρισαν τα σπίτια για αυτούς που αφίχθηκαν στις 4.11.

Μέχρι την Παρασκευή 18.11. οι νομαρχιακοί επίτροποι θα καταθέσουν συγκεκριμένες προτάσεις για τις δυνατότητες απασχόλησης στη γεωργία και στη βιομηχανία άμεσα ή αργότερα.

Γιέσενικ

Ένταξη στην εργασία: Ικανοί προς εργασία είναι στο νομό 743 Έλληνες (οι υπόλοιποι 267 είναι κυρίως γυναίκες και παιδιά).

Το πρόβλημα επιβίωσης εδώ δεν είναι τόσο έντονο. Σύμφωνα με μια πρόχειρη διαπίστωση υπάρχει δυνατότητα για την απασχόληση μόνο περί των 250 ατόμων στα Κρατικά Αγροκτήματα και Δάση αλλά υπάρχουν διευρυμένες δυνατότητες για απασχόληση στη βιομηχανία διότι υπάρχουν επιχειρήσεις επεξεργασίας χαρτιού, εργαστήρια κεραμικής και υφαντουργίας καθώς και ασβεστοποιείο.

Το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι η σχετικά μεγάλη απόσταση των επιχειρήσεων από τα σημεία που ζουν οι Έλληνες τα οποία βρίσκονται σε μεγάλο υψόμετρο και υπάρχει πρόβλημα πρόσβασης το χειμώνα. Τα σημεία εγκατάστασης επιλέχθηκαν με πολιτικά κριτήρια και με γνώμονα την ασφάλεια έτσι ώστε να διαμορφώνουν ενιαία σύνολα κοινοτήτων και τομέων τα οποία ολόπλευρα, αυτόνομα και χωρίς παρεμβάσεις θα διοικούνται από τους Έλληνες. Για κάτι τέτοιο δεν υπάρχουν όμως παντού οι κατάλληλες προϋποθέσεις για απασχόληση.

Τα μεταφορικά μέσα θα εξασφαλιστούν από τη νομαρχία σε συνεργασία με τις επιχειρήσεις όπου πιθανά να εργαστούν. Εκεί όπου θα εμφανιστεί ανάγκη, ειδικά κατά τους αντίξοους για τη συγκοινωνία χειμωνιάτικους μήνες, να εξεταστεί στους τόπους εργασίας η δυνατότητα λειτουργίας εστιών αλλά να τους επιτρέπεται η επιστροφή στις κολεχτίβες τους κατά τη διάρκεια του Σαββατοκύριακου.

Μέχρι σήμερα στο Γιέσενικ τέθηκαν σε λειτουργία τρία υποδηματοποιεία, ένα ραφείο, ένα σιδεράδικο, ένα επιπλοποιείο και τέσσερα κουρεία. Οι Έλληνες τα διευθύνουν μόνοι τους και σύντομα, με τη βοήθεια και της ΝΕΕ, θα ανοίξουν κι άλλα.

Και σε αυτό το νομό οι Έλληνες δούλεψαν προσωρινά σε διάφορες αγροτικές εργασίες, φρόντισαν για την εξεύρεση και τη μεταφορά καύσιμης ύλης, επισκεύασαν σπίτια και δρόμους.

Η εργασία στα Κρατικά αγροκτήματα και δάση θα λάβει στο Γιέσενικ χαρακτήρα κανονικής απασχόλησης.

Κρνοφ

Ένταξη στην εργασία: Σε σύνολο 664 προσφύγων οι 600 είναι ικανοί για εργασία. Εδώ υπάρχει μικρότερο ποσοστό παιδιών.

1. Ανά ομάδες δουλεύουν και βοηθούν στα Κρατικά αγροκτήματα και δάση περί τα 150 έως 200 άτομα. Περίπου τόσα άτομα μπορούν να απασχοληθούν σε αυτό τον τομέα και κατά τη διάρκεια του χειμώνα. Την άνοιξη και το καλοκαίρι οι ανάγκες απασχόλησης στη γεωργία φυσικά θα αυξηθούν.
2. Το χειμώνα υπάρχει η δυνατότητα απασχόλησης περίπου 300 ατόμων (εφόσον το επιτρέψει ο καιρός) στις κατεδαφίσεις σπιτιών στα πέριξ της Οσομπλάχα (Osoblaħa).
3. Στο νομό υπάρχουν υφαντουργικά και μεταλλουργικά εργαστήρια. Δεν διαπιστώθηκε προς το παρόν εάν υπάρχουν δυνατότητες απασχόλησης σε αυτούς τους τομείς. Αυτό θα γνωστοποιηθεί μέχρι τις 19.11.

Τα προβλήματα με τη συγκοινωνία είναι παρόμοια με αυτά το Γιέσενικ.

Σε όλους τους τομείς υπάρχουν ραφεία, επιπλάδικα και κουρεία.

Μετά την εγκατάσταση των Ελλήνων στα χωριά και τον εφοδιασμό τους με ρούχα δουλειάς και χειμερινό ρουχισμό και υποδήματα, διαδικασία που θα ολοκληρωθεί τις επόμενες 10-14 ημέρες, είναι απαραίτητο να τοποθετηθούν άμεσα όλοι οι ικανοί προς εργασία σε δουλιές, είτε στη γεωργία είτε στη βιομηχανία.

Καθορισμός καθηκόντων σχετικά με τις δυνατότητες απασχόλησης των Ελλήνων

Ανατέθηκε σε όλους τους παρόντες να επεξεργαστούν και να υποβάλουν εκθέσεις μέχρι τις 18.11. σχετικά με τις δυνατότητες μόνιμης ή προσωρινής απασχόλησης στη γεωργία και στη βιομηχανία. Να αναφέρουν συγκεκριμένα σε ποιους τομείς πόσα εργατικά χέρια χρειάζονται κατόπιν σχετικών επαφών με την κάθε επιχείρηση στη βιομηχανία και στη γεωργία.

Το θέμα απασχόλησης Ελλήνων ως αλλοδαπών σε στρατηγικής σημασίας επιχειρήσεις θα επιλυθεί κεντρικά μετά από επιλογή και σύσταση εμπίστων Ελλήνων από την πολιτική τους ηγεσία.

Ίδρυση κεντρικής αυτοδιοίκησης των Ελλήνων για όλους τους νομούς στο Γιέσενικ

Στο Γιέσενικ λειτουργεί η ηγεσία της ελληνικής αυτοδιοίκησης και για τους τρεις νομούς. Πρόκειται για επταμελή επιτροπή την επιλογή της οποίας έκανε ο σ. Πορφυρογένης. Άμεσα θα διευρυνθεί με άλλα δύο μέλη, στελέχη που έφτασαν πρόσφατα με την αποστολή από το Λεσάνι (5.11.1949).

Η Κεντρική ελληνική αυτοδιοίκηση διαθέτει δύο κτίρια στο Γιέσενικ.

Στο πρώτο κτίριο δυναμικότητας 10 αιθουσών εγκαθίσταται η γραμματεία της αυτοδιοίκησης για τη διοίκηση και των τριών νομών καθώς και η γραμματεία της πολιτικής ηγεσίας των Ελλήνων.

Τυπογραφείο, διαφώτιση

Το δεύτερο κτίριο (παλαιά αποθήκη) με δύο μεγάλες αίθουσες θα χρησιμοποιηθεί για τις ανάγκες του τυπογραφείου των περιοδικών και της διαφώτισης.

Στον σ. Φάντλ από το υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Πρόνοιας ανατίθεται να συζητήσει αμέσως με την τυπογραφική επιχείρηση «Πολυγκράφιε» την παράδοση τυπογραφικών στοιχείων. Τα σχετικά εργαλεία υπάρχουν στο Κρνοφ. Σύμφωνα με μια πρώτη συνάντηση και με όσα μας υποσχέθηκε η «Πολυγκράφιε» υπολογίζουμε ότι σε περίπου τρεις με τέσσερις βδομάδες θα ολοκληρωθεί ο εξοπλισμός του τυπογραφείου.

Μεταφορικά μέσα

Λόγω της μεγάλης έκτασης των νομών και των αναγκών για προσωπικές παρεμβάσεις της αυτοδιοίκησης και των δικών μας οργάνων σε όλα τα χωριά είναι ανάγκη σε πρώτη φάση να εφοδιαστεί η ελληνική κεντρική αυτοδιοίκηση στο Γιέσενικ με ένα τζιπ το οποίο θα μπορεί να εξασφαλίζει την επικοινωνία ακόμα και τους δύσκολους μήνες του χειμώνα.

Οι νομοί Ζάμπερκ και Κρνοφ θα παραλάβουν για τους νομαρχιακούς επιτρόπους και την αυτοδιοίκηση από ένα κατάλληλο όχημα.

Η εξασφάλιση αυτών των μέσων ανατίθεται στον σ. Φαντλ και θα πρέπει να ολοκληρωθεί εντός τριών εβδομάδων.

Όλες οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις ήδη εφοδιάστηκαν με ένα πολύγραφο και με ποσότητα χαρτιού για την κάλυψη των προπαγανδιστικών τους αναγκών. Διαθέτουν ήδη αίθουσες, τηλέφωνο και ραδιόφωνο.

Ραδιόφωνα έλαβαν επίσης όλες οι αυτοδιοικήσεις των Ελλήνων στα χωριά και οι έδρες τους εφοδιάστηκαν επίσης με τα εντελώς απαραίτητα.

Οι Έλληνες πρόσφυγες στο σύνολό τους δεν είναι ακόμα σε θέση να εργαστούν με ικανές αποδοχές γι αυτό και τους στηρίζουμε οικονομικά. Τώρα αρχίζουν να εγκαθίστανται, τακτοποιούν τα σπίτια τους και προσαρμόζονται στο νέο περιβάλλον. Σε αυτή την κατεύθυνση στρέφεται προς το παρόν το ενδιαφέρον τους.

Η ελληνική αυτοδιοίκηση και τα πολιτικά όργανα μόλις διαμορφώνονται γι αυτό δεν μπορεί να γίνει ακόμα λόγος για πολιτικές ή πολιτιστικές δραστηριότητες.

12. 11. 1949 Τ.

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/3, (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΕ), κιβώτιο 140, α.φ. 547. Δακτυλογραφημένο αντίγραφο, 8 σελίδες.

9. Πρακτικά σύσκεψης με τον επικεφαλής του Διεθνούς Τμήματος Μπέντριχ Γκέμιντερ (Bedřich Geminder) σχετικά με την ελληνική προσφυγιά στην Τσεχοσλοβακία που οποία πραγματοποιήθηκε την 1η Δεκεμβρίου 1949. – 2. 12. 1949

Παρόντες: Πέτρος, Πορφυρογένης, Κόκαλης, Γρίβας, Γεωργίου, Πάπεζ (Papež), Τελένοβα (Thelenová), Κόστα (Kosta) και Βλτσεκ (Vlček).

Απόφαση

1. Εγκατάσταση: η αρχή της μαζικής συγκέντρωσης των προσφύγων τηρείτε στη διαδικασία κατοίκησης.

2. Απασχόληση: το ίδιο ισχύει και για την εργασιακή ένταξή τους.

Η γεωργία στους νομούς που μετακινήθηκαν οι Έλληνες δεν μπορεί να καλύψει τις ανάγκες επιβίωσής τους. Γι αυτό το λόγο θα ενταχθούν επίσης σε βιομηχανίες στα πλαίσια των ίδιων νομών και βάσει των αναγκών για εργατικά χέρια. Οι δημιουργηθέντες τομείς των προσφύγων θα διατηρηθούν άθικτοι.

Απασχόληση στη βιομηχανία

Αποφασίστηκε να έρθουμε σε επαφή με αρμόδιους από Μπρνο (Brno), Γκοτβάλντοφ (Gottwaldov) και Οστράβα (Ostrava) ίσως και από άλλα βιομηχανικά κέντρα για να εξετασθεί η δυνατότητα μαζικής εγκατάστασης και απασχόλησης στη βιομηχανία λαμβάνοντας υπόψη και την άφιξη νέων αποστολών. Οι επαφές με τις υφαντουργίες (Τρούντοφ/Trutnov, Μπρούνταλ/Bruntál) συνεχίζονται. Το υπουργείο Εσωτερικών θα εκδώσει άδεια για την απασχόληση των Ελλήνων υπηκόων στη βιομηχανία.

Απασχόληση στη γεωργία

Αποφασίστηκε να συγκεντρωθούν στο νομο Ζάμπερκ (Žamberk) přεδevším οι γεωργοί και να οικοδομήσουμε πρότυπο γεωργικό συνεταιρισμό (Βρχνι Ορλίτσε/Vrchní Orlice), πτηνοτροφείο και λειμώνα..

Να συζητηθεί με τον σ. Σμρκοφσκι (Smrkovský) από τα Κρατικά αγροκτήματα και δάση η δημιουργία και εξασφάλιση όλων των συνθηκών για την ευρύτερη απασχόληση των προσφύγων στη γεωργική και κτηνοτροφική παραγωγή της περιοχής.

Η μεταφορά των εργασιακά και πολιτικά κατάλληλων στελεχών στη βιομηχανία και η συμπλήρωση των χωριών με τους νέους γεωργούς να οργανωθεί σύμφωνα με τις παρούσες ανάγκες και συνθήκες.

3. Ασφάλεια: Τα όργανα ασφαλείας να δημιουργήσουν άμεσα κατάλογο όλων των προσφύγων σε συνεργασία με την ελληνική αυτοδιοίκηση. Να ελέγξουν και να επισπεύσουν την έκδοση ταυτοτήτων. Το θέμα της συνεργασίας των δικών μας οργάνων ασφαλείας με τα όργανα εσωτερικής ασφαλείας των Ελλήνων θα συζητηθεί ξεχωριστά.

Εκτός τούτων αποφασίστηκε:

Να συγκληθεί σύσκεψη για τη γνωριμία των δικών μας οργάνων ασφαλείας με τη σύνθεση και τα προβλήματα της ελληνικής προσφυγιάς στη χώρα μας έτσι ώστε να γίνει ξεκαθάρισμα των καθηκόντων τους. Τη σύσκεψη καλεί ο σ. Βλτσεκ (Vlček), εισηγητής ο σ. Πορφυρογένης.

4. Συγκέντρωση: παρουσιάζεται άμεση ανάγκη να συγκεντρωθούν τα παιδιά (περίπου 4.500 από 40 παιδικούς σταθμούς) σε μεγαλύτερα σύνολα και αυτό για λόγους εκπαιδευτικούς, πολιτικούς και οικονομικούς.

Κατόπιν προτάσεως του σ. Γκέμιντερ θα αρχίσουν αμέσως επαφές για την εκκένωση μοναστηριών με σκοπό τη μετατροπή τους σε ελληνικούς παιδικούς σταθμούς. Εκτός άλλων αφορά και το μοναστήρι Στράχοβ/Strahov (επαφή με το υπουργείο του σ. Τσέπιτσκο/ Čepička).

Στους παιδικούς σταθμούς θα ακολουθείται αποφασιστικά η αρχή για αυστηρό διαχωρισμό των παιδιών από τις μητέρες έτσι ώστε για κάθε δέκα παιδιά (μωρά) να υπάρχει μια μάνα. Στα μεγαλύτερα παιδιά η αναλογία θα είναι 1 μητέρα για 25 παιδιά. Σε αυτούς τους παιδικούς σταθμούς οι σύντροφοι ζητούν μεγαλύτερη συγκέντρωση παιδιών. Υπάρχει δυνατότητα αυτό να πραγματοποιηθεί στα ακίνητα Κυσίμπλ-Κυσέλκα/Kysibl - Kyselka. Δυνατότητα επέκτασης του ακινήτου στο Κράσνε Πόλε/Krásné Pole.

Μαθητευόμενοι: Τα παιδιά ηλικίας 15 έως 18 ετών να συγκεντρωθούν σε βιομηχανικές σχολές. Θα επανεξετασθεί το αίτημα για την εφαρμογή αυτού του στόχου σε ομάδες ανά 100 σπουδαστές. Προς το παρόν δεν υπάρχουν κατάλληλα κτίρια.

Σπουδαστές. Στους χώρους εργασίας υπάρχουν περίπου 20 ταλαντούχοι μαθητές. Οι σύντροφοι να καταθέσουν το σχετικό κατάλογο και ανάλογα με τις δυνατότητες να εξετάσουμε την ένταξή τους σε σχολές.

Ανάπηροι: Οι Έλληνες σύντροφοι θα επιλέξουν περίπου 50 ταλαντούχους ανάπηρους άνω των 20 ετών. Θα προηγηθεί ειδική προετοιμασία πριν ενταχθούν σε Ανώτατες σχολές.

5. Λειτουργία κανονικής εκπαίδευσης: Ζητήματα και προβλήματα έναρξης λειτουργίας κανονικής εκπαίδευσης για περίπου 3.000 Ελληνόπουλα στους παιδικούς σταθμούς και για σπουδές σε Ανώτατες σχολές να συζητηθούν με εκπροσώπους του υπουργείου Παιδείας.

-
6. Ελληνική αυτοδιοίκηση: Συζητήθηκε η οργάνωση της ελληνικής αυτοδιοίκησης έτσι ώστε σταδιακά εντελώς αυτόνομα και με αυτάρκεια να αποτελέσει το εκτελεστικό όργανο των Ελλήνων.
 7. Έλεγχος ένδυσης και εφοδιασμού: Αποφασίστηκε να ξαναγίνει έλεγχος για την κατάσταση ένδυσης και εφοδιασμού στον κάθε νομό χωριστά. Να επισπευσθεί η παράδοση των απαραίτητων αυτοκινήτων στους τρεις νομούς και ενός επιπλέον για την καθοδήγηση της Πράγας.
 8. Νέα αποστολή: Σχετικά με το αίτημα μεταφοράς και ένδυσης προσφύγων από τη Γδύνια (Gdyni) ανατέθηκε: άμεσα να έρθουμε σε επαφή με τα αρμόδια όργανα της Πολωνίας για τον εφοδιασμό της αποστολής με δικά τους εφόδια και αντί αυτού να προσφέρουμε τη σύντομα παράδοση άλλων υλικών ή έτοιμων προϊόντων.

2.12.1949 Τ.

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/3, (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΕ), κιβώτιο 144, α.φ. 553. Δακτυλογραφημένο αντίγραφο, 3 σελίδες.

10 Έκθεση για την αποστολή των Ελλήνων προσφύγων που έφτασε στην Τσεχοσλοβακία στις 12 Δεκεμβρίου 1949. – 17. 12. 1949

Σε σύνολο 1.612 ατόμων υπάρχουν: 912 άνδρες, 492 γυναίκες, 160 παιδιά μέχρι 6 ετών, 56 παιδιά μεταξύ 6 και 14 ετών.

Η αποστολή έφτασε σε δύο κύματα μέσω της Πολωνίας, διήλθε του μεθοριακού σταθμού Πετροβίτσε (Petrovice) και έφτασε στο Μικούλοφ (Mikulov) της Μοραβίας. Τα τρένα που στείλαμε στην Πολωνία παρέλαβαν τους Έλληνες πρόσφυγες στο λιμάνι του Γκτύνια (Gdynia) και έφτασαν γρήγορα και χωρίς προβλήματα. Τα άτομα συνοδείας συνάντησαν παντού την αληθινή συμπάθεια και κατανόηση εκ μέρους των Πολωνών, στη Γδύνια (Gdyni) και έτυχαν θερμής φιλοξενίας.

Οι Έλληνες στην πλειοψηφία τους ήταν ντυμένοι με στρατιωτικές στολές. Προκειμένου αυτό να συγκαλυφθεί τους ντύσαμε ήδη στη Γδύνια με εργατικές φόρμες τις οποίες μεταφέραμε εκεί για αυτό το σκοπό.

Η κατάσταση της υγείας των πιο πολλών προσφύγων μπορεί να χαρακτηριστεί καλή. Μετά την παραλαβή της αποστολής στην Πολωνία αρχίσαμε αμέσως να ερευνούμε την ύπαρξη μεταδοτικών ασθενειών. Κατά τη διάρκεια του ταξιδιού μοιράστηκαν τα απαραίτητα φάρμακα και ενέσεις πενικιλίνης. Τα φαγητό που επιλέχθηκε προσαρμόστηκε στην κατάσταση υγείας των

προσφύγων. Με αυτά τα μέτρα περιορίστηκε η μετάδοση ασθενειών. Βοήθησε και το γεγονός ότι η αποστολή έφτασε στο σημείο προορισμού χωρίς διακοπές και καθυστερήσεις.

24 άτομα με μεταδοτικές ασθένειες μεταφέρθηκαν αμέσως από το Μικούλοφ (Mikulov) στο πανεπιστημιακό νοσοκομείο του Μπρνο (Brno).

Οι επικεφαλές της αποστολής, το ιατρικό και νοσοκομειακό προσωπικό εκπλήρωσαν το καθήκον τους ικανοποιητικά.

Στο σταθμό Μικούλοφ περίμεναν την αποστολή οκτώ γιατροί και νοσοκόμες ενώ σε κάθε μπλοκ υπήρχε επιπλέον φοιτητής της ιατρικής.

Οι Έλληνες μεταφέρθηκαν σταδιακά με έξι λεωφορεία από το σιδηροδρομικό σταθμό στο κέντρο υποδοχής. Ακολούθησε η απολύμανσή τους, ο ιατρικός έλεγχος και η σύνταξη ονομαστικών καταλόγων από την Κρατική Ασφάλεια (StB). Τα κτίρια που γινόταν αυτές οι διεκπεραιώσεις είχαν θέρμανση όπως και τα κτίρια που ορίστηκαν για τη στέγασή τους ενώ τους διανεμήθηκε ζεστό φαγητό. Η πλειοψηφία των γιατρών παρέμεινε στο κέντρο και τις επόμενες ημέρες προέβησαν σε πιο επισταμένους ελέγχους όλων των προσφύγων. Επικεφαλής των γιατρών ορίστηκε ο σ. Ζμπίτοφσκι (Zbytonský) από το Μπρνο.

Η αυτοδιοίκηση των Ελλήνων συστήθηκε τη δεύτερη μέρα μετά την άφιξη της αποστολής και ανέλαβε αμέσως την επιστασία των βοηθητικών εργασιών στο κέντρο, την τοποθέτηση των ικανών και έμπιστων ατόμων στα ξεχωριστά μπλοκ ενώ όρισε τους πολιτικούς καθοδηγητές και τα δικά της όργανα ασφάλειας.

Στην αποστολή συμμετείχαν και διάφορα πολιτικά αφερέγγυα στοιχεία, κυρίως μεταξύ των ναυτικών. Η πολιτική καθοδήγηση των Ελλήνων τους γνωρίζει και πάρθηκαν μέτρα σε συνεργασία με τον σ. Πορφυρογένη² για την απομόνωσή τους και τον έλεγχό τους εκ μέρους των Ελλήνων συντρόφων όσο και από τη δική μας ασφάλεια.

Πολιτικός υπεύθυνος του σταθμού τοποθετήθηκε από την περιφερειακή επιτροπή του ΚΚΤσ. στο Μπρνο ο σ. Κράτινα (Kratina), στέλεχος του νοσοκομείου της πόλης, παλαιός και καλός σύντροφος αλλά ωστόσο αδύναμος. Το προσωπικό του σταθμού δεν παρέχει, όπως διαπίστωσα, επαρκείς πολιτικές εγγυήσεις και θα πρέπει να εξευρεθεί ένα σταθερό χέρι για την καθοδήγηση του κέντρου. Αυτό οφείλεται στο ότι το θέμα της ασφάλειας στο Μικούλοφ δεν εκτιμήθηκε σοβαρά από τα όργανά μας. Έτσι και τώρα δεν ελήφθησαν τα απαραίτητα μέτρα σε σχέση με την άφιξη της νέας αποστολής.

Για αυτές τις αδυναμίες μίλησα τόσο με τον πολιτικό γραμματέα του κόμματος στο νομό Μικούλοφ σ. Μπέϊτσεκ (Bejček) ο οποίος υποσχέθηκε να εξασφαλίσει την υποστήριξη και τη βοήθεια της ΝΕ του ΚΚΤσ. στον σ. Κράτινα στο αξίωμα του πολιτικού καθοδηγητή του κέντρου, καθότι η περιφέρεια Μπρνο αδυνατεί να του παρέχει άμεση υποστήριξη. Γι αυτή την επαφή, που ήταν αναγκαία, ενημέρωσα σχετικά την κομματική γραμματεία της περιφέρειας τον σ. Τόμσικ/Τομσίικ στον οποίο είχε αναταθεί από την Επιτροπή η ελληνική επιχείρηση.

Συναντήθηκα ακόμα επιτόπου με τους υπεύθυνους ασφάλειας της περιφέρειας και του νομού προκειμένου να ενταθούν άμεσα τα μέτρα ασφάλειας.

17. 12. 1949 Τ.

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/3, (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΕ), κιβώτιο 140, α.φ. 547. Δακτυλογραφημένο αντίγραφο, 2 σελίδες.

11. Ενημερωτική έκθεση για τη συνδιάσκεψη των αντιπροσώπων των κομματικών οργανώσεων βάσης του ΚΚΕ όλων των νομών και των κέντρων με Έλληνες πολιτικούς πρόσφυγες στην Τσεχοσλοβακία που πραγματοποιήθηκε στις 28 και 29 Δεκεμβρίου 1949 στο Γιέσενικ (Jeseník) και η απόφαση της συνδιάσκεψης. - 2. 1. 1950

Στη συνδιάσκεψη πήραν μέρος 91 αντιπρόσωποι οι οποίοι εκπροσωπούσαν 19 κομματικές οργανώσεις και 1.269 μέλη του ΚΚΕ από το σύνολο των 6.300 ενήλικων Ελλήνων προσφύγων στη χώρα μας. Οι αντιπρόσωποι εκλέχτηκαν με μυστικές εκλογές σε τακτικές κομματικές συνελεύσεις. Στις τελευταίες εκφράστηκε σε κάποιο βαθμό δυσπιστία για τα στελέχη που ήρθαν από το Μπούλκες (Buljkes)² της Γιουγκοσλαβίας, γεγονός που διαπιστώθηκε από το ότι δεν έλαβαν τόσες ψήφους όσες οι υπόλοιποι αντιπρόσωποι.

Μέχρι τον Δεκέμβριο του 1949 τα κομματικά όργανα δεν ήταν εκλεγμένα και ήταν τα ίδια με τα εκτελεστικά όργανα της αυτοδιοίκησης.

Σύνθεση αντιπροσώπων: 32 εργάτες, 36 αγρότες, 12 ιδιωτικοί υπάλληλοι, 7 επιτηδευματίες, 3 φοιτητές.

Ηλικία: η πλειοψηφία των αντιπροσώπων (51) ηλικίας μεταξύ 21 και 35 ετών, 29 αντιπρόσωποι ηλικίας 35-70 ετών.

Κομματική ηλικία: 6-10 χρόνια 65 αντιπρόσωποι, πάνω από 10 χρόνια 16 αντιπρόσωποι, οι υπόλοιποι από 1 μέχρι 5 χρόνια.

Κατά τη διάρκεια της κατοχής συμμετείχαν στον αγώνα του ΕΛΑΣ 52, στον ΔΣΕ 59. Τραυματίστηκαν οι 34, αξιωματικοί του ΔΣΕ 27 αντιπρόσωποι, γυναίκες 15 αντιπρόσωποι.

Τη συνδιάσκεψη παρακολούθησαν: 2 εκπρόσωποι του Αγροτικού Κόμματος Ελλάδας (ΑΚΕ), 1 εκπρόσωπος του Αντιφασιστικού Μετώπου Μακεδονιστών, 1 εκπρόσωπος της ΠΔΕΓ (Πανελληνίας Δημοκρατικής Ένωσης Γυναικών) που είναι ταυτόχρονα μέλος της ΚΕ του ΚΚΕ, και οι σ. Πορφυρογένης και Γεωργίου ως καθοδηγητές της προσφυγιάς στη χώρα μας.

Θερμά έγινε δεκτή από τη συνδιάσκεψη η παρουσία και οι χαιρετισμοί των εκπροσώπων της ηγεσίας του ΚΚ Τσεχοσλοβακίας.

Από την εισήγηση του πολιτικού Γραμματέα, τις ομιλίες και από τη συζήτηση που έγινε (στην οποία έλαβαν μέρος πάνω από 50 αντιπρόσωποι) καθώς και από την απόφαση διαφαίνεται ότι η δουλειά των Ελλήνων κομμουνιστών αντιμετωπίζει τις εξής αδυναμίες:

1. Λαθεμένη πολιτική στην ανάδειξη στελεχών και παραβιάσεις του δημοκρατικού συγκεντρωτισμού στο κόμμα (σημείο IV. της απόφασης, παράγραφος α).
2. Υποβαθμίστηκε ο αγώνας για την πολιτική και ιδεολογική ενότητα μεταξύ των στελεχών, των μελών και εκτός κόμματος (ζήτημα διαφορών και αμοιβαίας έλλειψης εμπιστοσύνης μεταξύ Μακεδόνων και Ελλήνων, ζήτημα διαφορών μεταξύ των ανταρτών του ΔΣΕ και των προσφύγων από τη Γιουγκοσλαβία), αδύναμη διαφωτιστική και προπαγανδιστική δραστηριότητα (σημείο IV. της απόφασης, παράγραφος α, β).
3. Η επαγρύπνηση και η ετοιμότητα είτε παραμελήθηκαν είτε εφαρμόζονταν με λανθασμένο τρόπο (σημείο IV. στην απόφαση, παράγραφος δ).
4. Ανεπαρκής διαφώτιση για τον αγώνα του ελληνικού λαού και ανεπαρκής πληροφόρηση για την πολιτική κατάσταση και τον αγώνα στην Ελλάδα (σημείο IV. της απόφασης, παράγραφος β).

Το κόμμα δεν βοήθησε τις μαζικές οργανώσεις και δεν δόθηκε συγκεκριμένο περιεχόμενο στις δραστηριότητές τους.

Στη συνέχεια η συζήτηση έδειξε ότι τα στελέχη δεν συνεργάζονταν μεταξύ τους και ότι δεν ήταν υποδείγματα στη δουλειά τους ενώ στις μάζες κυριαρχούσε η παθητικότητα.

Η προσοχή των κομμουνιστών επικεντρώθηκε στις τωρινές δυσκολίες υλικότεχνικού χαρακτήρα που αφορούν την εγκατάσταση και παρουσία της ελληνικής προσφυγιάς στη χώρα μας. Δεν αντιλαμβάνονται ότι αυτές οι δυσκολίες δεν μπορούν να ξεπεραστούν χωρίς τον επίμονο προσανατολισμό στα πολιτικά καθήκοντα της χώρας μας σε σταθερή σύνδεση με τον αγώνα για τη νίκη του λαού στην Ελλάδα και των λαών των λαϊκών δημοκρατιών με επικεφαλής τη Σοβιετική Ένωση. (Αυτό το τόνισε ιδιαίτερα ο σ. Πορφυρογένης, ο οποίος παρουσίασε και την απόφαση της 6ης Ολομέλειας της ΚΕ του ΚΚΕ και αναφέρθηκε στις νικηφόρες επαναστατικές προοπτικές του μέλλοντος.)

Οι ανωτέρω αδυναμίες οφείλονται σε μια σειρά αντικειμενικούς λόγους όπως η προσφυγιά, οι νέες συνθήκες ζωής κλπ. Επιπλέον οι διαστάσεις, η σύνθεση και τοποθέτηση των προσφύγων δημιούργησαν οργανωτικά προβλήματα.

Παράλληλα όμως το σοβαρότερο λάθος των συντρόφων καθοδηγητών το εντοπίζω στο ότι υποτίμησαν τις αδυναμίες του κόμματος και της δουλειάς των στελεχών και των μελών όπως και τη σημασία των τάσεων και των κατευθύνσεων που δημιουργήθηκαν είτε από λαθεμένη πολιτική τοποθέτηση είτε από διάφορες τάσεις. Σε σχέση με την παραπάνω υποτίμηση δεν ισχυροποίησαν έγκαιρα και αρκετά την κομματική και πολιτική δουλειά.

Η συνδιάσκεψη εξέτασε κριτικά και αυτοκριτικά τη μέχρι σήμερα δουλειά της και έθεσε νέα καθήκοντα που περιέχονται στην απόφαση.

Ιδιαίτερα υπογραμμίζω την ανάγκη έκδοσης τακτικού περιοδικού.

Πρωταρχικό καθήκον παραμένει η άμεση εργασιακή ένταξη όλων των ικανών προς εργασία είτε στη βιομηχανία, είτε σε μαζικά εργαστήρια, είτε στη γεωργία (ειδικά στο Ζάμπερκ/Žamberk) καθώς και σε άλλους εργασιακούς τομείς στα πλαίσια των νομών εγκατάστασής τους.

Λαμβάνοντας υπόψη την κατάσταση υγείας των προσφύγων απαιτείται έλεγχος και ενέργειες για τη βελτίωση του εφοδιασμού τους στα πλαίσια των δυνατοτήτων μας.

Η συνδιάσκεψη επεσήμανε τις μέχρι σήμερα αδυναμίες και η απόφαση χαράζει την περαιτέρω πορεία. Οι Έλληνες και οι Μακεδόνες κομμουνιστές στη χώρα μας επέλεξαν με γνήσια δημοκρατικό τρόπο την καθοδήγησή τους. Η Επιτροπή αριθμεί 21 άτομα, μαζί με τα αναπληρωματικά μέλη 28, με επικεφαλής τον πολιτικό γραμματέα σ. Κουτσομάρκο.

Απομένει να δούμε σε ποιο βαθμό οι Έλληνες σύντροφοι είναι ικανοί να εξασφαλίσουν την εκπλήρωση των στόχων που έθεσε η απόφαση και να καθορίσουμε σε ποιο βαθμό θα τους παρασχεθεί βοήθεια εκ μέρους του ΚΚΤσ.

2.1.1950 Τ.

Ένθετο: Απόφαση

Η συνδιάσκεψη των ΚΟΒ των μελών – προσφύγων του ΚΚΕ στην Τσεχοσλοβακία που πραγματοποιήθηκε στις 28. και 29.12.1949 στο Γιέσενικ (Jeseník) μετά από την παρουσίαση της εισήγησης και τη λεπτομερειακή συζήτηση που ακολούθησε, κατέληξε στα εξής:

1. Εγκρίνει χωρίς επιφυλάξεις την απόφαση της 6ης Ολομέλειας της ΚΕ του ΚΚΕ και δηλώνει ότι οι Έλληνες και Μακεδόνες κομμουνιστές πρόσφυγες που ζουν στην Τσεχοσλοβακία θα πράξουν τα πάντα προκειμένου να αποδείξουν στην πράξη ότι είναι πάντα έτοιμοι να εκτελέσουν τα καθήκοντά τους οπουδήποτε παραστεί ανάγκη.
2. Η συνδιάσκεψη εκφράζει το μίσος όλων των Ελλήνων και Μακεδόνων προσφύγων στην Τσεχοσλοβακία ενάντια στην προδοτική κλίκα του Τίτο η οποία, με την ανοιχτή υποστήριξη του

μοναρχοφασισμού, βοήθησε με αποφασιστικό τρόπο τους αμερικάνους και άγγλους ιμπεριαλιστές και τους μοναρχοφασίστες να νικήσουν στο Βίτσι και στο Γράμμο. Δηλώνει ότι τα μέλη του ΚΚΕ θα παρακολουθούν και θα αποκαλύπτουν τους πράκτορες της προδοτικής και φασιστικής τιτοϊκής κλίκας. Η συνδιάσκεψη θεωρεί τον αγώνα ενάντια στην προδοτική τιτοϊκή κλίκα και των πρακτόρων της ως αναπόσπαστο στοιχείο του αγώνα για την εκπλήρωση των αποφάσεων της 6ης Ολομέλειας της ΚΕ του ΚΚΕ, για την ενότητα του μακεδονικού και του ελληνικού λαού και για την τελική νίκη του λαϊκοδημοκρατικού κινήματος στην Ελλάδα.

3. Η συνδιάσκεψη εκφράζει την ευγνωμοσύνη της προς το ΚΚ Τσεχοσλοβακίας με επικεφαλής τον πρόεδρο σύντροφο Κλέμεντ Γκότβαλντ (Klement Gottwald), στον τσεχοσλοβακικό λαό και στις τσεχοσλοβακικές αρχές για τη θερμή υποδοχή των Ελλήνων και των Μακεδόνων προσφύγων και δηλώνει ότι οι Έλληνες και οι Μακεδόνες πρόσφυγες θα ανταποδώσουν αυτή την ωραία εκδήλωση διεθνούς αλληλεγγύης λαμβάνοντας δραστήρια μέρος στην οικοδόμηση του σοσιαλισμού στη φίλη Τσεχοσλοβακία καθώς και ότι θα διδάσκονται από τις επιτυχίες αυτού του έργου. Με αυτόν τον τρόπο θα ενισχυθεί ακόμα περισσότερο η πίστη τους στην τελική νίκη του λαϊκοδημοκρατικού κινήματος στην Ελλάδα.
4. Η συνδιάσκεψη λαμβάνοντας υπόψη της τις αδυναμίες που παρατηρήθηκαν στη δράση των Ελλήνων κομμουνιστών – προσφύγων θέτει τα εξής καθήκοντα:

α) Να ξεπεραστούν το συντομότερο δυνατό οι αδυναμίες στην οργανωτική, πολιτική και ιδεολογική δράση των κομμουνιστών και των υπολοίπων προσφύγων οι οποίες οφείλονται στην αλλαγή της ζωής μας λόγω του ερχομού στην Τσεχοσλοβακία.

Να ξεπεράσουμε τελεσίδικα οποιαδήποτε επανάπαυση με τη συνειδητή πειθαρχία που χαρακτηρίζει τους κομμουνιστές και τους αγωνιστές για την ελευθερία του λαού. Είναι αναγκαίο επίσης να αναδειχθεί η δημοκρατία στο εσωτερικό του κόμματος και στις κομματικές οργανώσεις προκειμένου να εξαλειφθούν οποιαδήποτε φαινόμενα εσθλιτισμού και να αναπτυχθεί το πνεύμα της ελεύθερης κριτικής και της αυτοκριτικής στα πλαίσια των οργανωτικών δομών του κόμματος, δηλαδή στα πλαίσια του δημοκρατικού συγκεντρωτισμού.

Επίσης στις κοινότητες και στις μαζικές οργανώσεις πρέπει να επικρατήσει το πνεύμα της δημοκρατικής συζήτησης, το πνεύμα της κριτικής και της αυτοκριτικής το οποίο θα μας επιτρέψει μια αποδοτική και δημιουργική δουλειά, με ιδεολογική ενότητα, σωστή πολιτική ανατροφή και δημοκρατική συμβίωση. Η συνδιάσκεψη απαιτεί ειδικά από τα στελέχη να εγκαταλείψουν τις άσχημες συνήθειες που είναι ανεπίτρεπτες για τους δημοκράτες αγωνιστές και οποιαδήποτε άλλη άσχημη συμπεριφορά στις επαφές τους με το λαό ο οποίος δικαιούται να αντιμετωπίζεται με σεβασμό και αγάπη για τις τόσες θυσίες που πρόσφερε στον αγώνα.

β) Να απαλειφτούν οι σοβαρές αδυναμίες που παρατηρήθηκαν στην πολιτιστική και στη διαφωτιστική δουλειά. Φιλοδοξία του κάθε κομμουνιστή πρέπει να είναι η βελτίωση του ιδεολογικού του επιπέδου. Αυτό θα το κατορθώσει με την οργάνωση μαζικών μαθημάτων και με την αυτομόρφωση, με την κατάκτηση των βάσεων του μαρξισμού – λενινισμού και του σταλινισμού, με την εκμάθηση των εμπειριών του ΚΚΤσ. στον αγώνα για την οικοδόμηση του σοσιαλισμού, με την εκλαίκευση του ηρωικού αγώνα του ελληνικού λαού και με τη συνεχή ενημέρωση για τις πολιτικές εξελίξεις και τον αγώνα μας στην Ελλάδα. Ειδική προσοχή πρέπει να αφιερωθεί στην αφομοίωση των αποφάσεων και των δελτίων του Γραφείου Πληροφοριών (Informbyro) των κομμουνιστικών και εργατικών κομμάτων.

Η συνδιάσκεψη αποφασίζει να εκδίδεται σε τακτά χρονικά διάστημα περιοδικό για όλους του πρόσφυγες στην Τσεχοσλοβακία.

γ) Να οργανώσουμε και να αναπτύξουμε τη δραστηριότητα όλων των μαζικών οργανώσεων: ΕΠΟΝ, ΝΟΦ, ΠΔΕΓ κλπ. Οι Μακεδόνες αγωνιστές, η νεολαία και οι γυναίκες θα πρέπει στα πλαίσια των οργανώσεών τους να εκπληρώνουν τα ίδια καθήκοντα τα οποία τους ανατίθενται σήμερα, ή αυτών που θα τους ανατεθούν αύριο, όπως και στους άλλους αγωνιστές για την απελευθέρωση του λαού.

δ) Να αναπτύξουμε πνεύμα επαγρύπνησης έτσι ώστε κάθε κομμουνιστής καθώς και οι άλλοι αγωνιστές να συνειδητοποιήσουν ότι καθήκον τους είναι να διαφυλάξουν σαν τα μάτια τους την ενότητα του κόμματος, της κοινότητας και των μαζικών οργανώσεων. Να αποκαλύπτουν οποιαδήποτε στοιχεία τα οποία επιζητούν να διαλύσουν την ενότητα και να επαναφέρουν στον σωστό δρόμο όλους αυτούς που λοξοδρόμησαν ακολουθώντας απατηλά συνθήματα. Χωρίς να χαλαρώσουμε την επαγρύπνησή μας, πρέπει να καταπολεμήσουμε τις ανελαστικές εκδηλώσεις μιας μόνο κατ' όνομα επαγρύπνησης η οποία προκαλεί πικρίες και υποβιβάζει τούτο το σημαντικό για κάθε κομμουνιστή καθήκον σε υπόθεση που αφορά μόνο τα συνειδητοποιημένα άτομα.

ε) Κάθε κομμουνιστής και αγωνιστής πρέπει να συνειδητοποιήσει ότι υποχρέωσή μας είναι να συμμετέχουμε δραστήρια στην οικοδόμηση του σοσιαλισμού στην ελεύθερη Τσεχοσλοβακία η οποία μας προσφέρει την φιλοξενία της. Αυτό σημαίνει ότι κάθε ικανός πρέπει να ενταχθεί σε εργασία. Κανένας δεν πρέπει να μείνει χωρίς εργασία για οποιοδήποτε αφορμή. Αυτή η αρχή δεν αφορά τα παιδιά και τους ανίκανους προς εργασία για τους οποίους ο τσεχοσλοβάκιος λαός και το τσεχοσλοβάκινο κράτος μεριμνούν με τρόπο συγκινητικό. Η άρνηση της εργασίας για οποιοδήποτε λόγο θα θεωρείται αρνητικό και ανεπίτρεπτο φαινόμενο και ως τέτοιο θα καταστέλλεται.

Πρέπει να προσπαθήσουμε για την ένταξη νίσε των προσφύγων στις βιομηχανίες και να τους δώσουμε τη δυνατότητα τεχνικής εκπαίδευσης. Οι κομμουνιστές - και υπό την καθοδήγησή τους και οι υπόλοιποι αγωνιστές που θα ενταχθούν σε εργασίες - πρέπει να καταστούν παραδείγματα πειθαρχίας και εργατικότητας, πρέπει να γίνουν πρωτοπόροι του σοσιαλισμού.

στ) Να αφιερώσουμε μεγαλύτερη προσοχή στα θέματα που ενδιαφέρουν τους πρόσφυγες (αλληλογραφία, επισκέψεις, υγεία κλπ). Στα πλαίσια των δυνατοτήτων και της καλής συμβίωσης να επιλύονται αυτά τα προβλήματα με βάση τα συμφέροντα των ατόμων. Ταυτόχρονα πρέπει οι κομμουνιστές να πείθουν τους αδύναμους με τη συνεχή και ακούραστη διαπαιδαγωγική τους προκειμένου να εγκαταλείψουν υπερβολικές απαιτήσεις διότι σε περίπτωση που αυτές εκπληρωθούν θα εμφανιστούν βλαβερά φαινόμενα και θα αποδιοργανωθεί η ήρεμη ζωή των προσφύγων.

5. Τα μέλη του ΚΚΕ πρέπει να είναι το παράδειγμα και οι πρωτεργάτες στην εφαρμογή των

παραπάνω καθηκόντων. Το κίνημά μας αντιμετωπίζει σήμερα ορισμένες δυσκολίες. Το ξεπέρασμά τους απαιτεί από τα μέλη του ΚΚΕ να εκπληρώνουν πρώτοι και καλύτερα τα δύσκολα καθήκοντά τους, τα οποία είναι τόσο σημαντικά όσο σημαντικά ήταν αυτά που εκπλήρωναν κατά την περίοδο του ένοπλου αγώνα μας.

Τα μέλη του ΚΚΕ που βρίσκονται στην Τσεχοσλοβακία με σταθερή πίστη στην τελική νίκη του αγώνα μας, μια πίστη που έχει ριζώσει στις καρδιές του λαού μας για τη γενική άνοδο του παγκόσμιου δημοκρατικού κινήματος με επικεφαλής τη μεγάλη μας Σοβιετική Ένωση, τη χώρα του Μεγάλου Στάλιν, θα εκπληρώσουν αναμφίβολα τα καθήκοντά τους και θα είναι πάντα έτοιμοι να πραγματοποιήσουν οποιοδήποτε νέον καθήκον του λαού μας.

Ας ζητωκραυγάζουν οι εγκληματίες της Αθήνας!

Η απάντησή μας είναι τα λόγια του Ζαχαριάδη: «Η Αθήνα θα ακούσει ακόμα πολλά για τους Έλληνες κομμουνιστές!»

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/3, (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΕ), κιβώτιο 132, α.φ. 517, σελίδες 3+3 το ένθετο.

12. Έκθεση για τη συνάντηση των στελεχών του Διεθνούς Τμήματος της ΚΕ του ΚΚΤσ. με το Βασίλη Κοτσαβρά για τη συνεργασία του ΚΚΤσ. με την οργάνωση του ΚΚΕ στην Τσεχοσλοβακία και για την ελληνική προσφυγιά στην Τσεχοσλοβακία. – 7. 8. 1949

1. Ενίσχυση του αριθμού των συνεργατών των εκπομπών του ραδιοσταθμού της Πράγας στα βραχεία κύματα στα ελληνικά και στα μακεδονικά.

Α) Προκειμένου να βοηθηθούν οι εκπομπές στα βραχεία κύματα στα ελληνικά και στα μακεδονικά να επιτελούν με επιτυχία το σκοπό τους (γίνονται τρεις φορές τη μέρα) θα πρέπει, κατόπιν συμφωνίας με τον σ. Ζέλεζνι (Železný), να ενισχυθεί ο κύκλος των συνεργατών, λαμβάνοντας υπόψη ότι ένας από τους συνεργάτες, ο Δρ. Παππάς είναι μακροχρόνια άρρωστος και ότι μετά την αναχώρηση της σ. Βασόσοβα (Γεωργίου), η οποία εργαζόταν στο ράδιο σε καθημερινή βάση, δεν ορίστηκε αντικαταστάτης της.

Γι αυτό το λόγο επιλέχθηκαν οι εξής δύο νέοι Έλληνες σύντροφοι, δημοσιογράφοι, οι οποίοι ήδη βοηθούσαν στις εκπομπές και δοκιμάστηκαν επιτυχώς. Πρόκειται για τον Πέτρο Δάνδαλο και τον Κώστα Σταθάτο. Και οι δυο έχουν συστάσεις εκ μέρους της καθοδήγησης των Ελλήνων συντρόφων, κατέθεσαν τα βιογραφικά τους και - μετά τη συμπληρωματική κατάθεση του ελέγχου – καταθέτω πρόταση για τη διεύρυνση της ομάδας των συνεργατών των εκπομπών στα ελληνικά με τους δύο ανωτέρου συντρόφους. (Πέντε μέχρι τώρα, συμπεριλαμβανομένου του ασθενούς Παππά, συν οι δύο νέοι).

Β) Για τις εκπομπές και στις δύο γλώσσες υπεύθυνος πολιτικά είναι ο καθοδηγητής της ελληνικής προσφυγιάς σ. Κοτσαβράς. Όλα τα υλικά των εκπομπών επεξεργάζονται σε συνεργασία με το σ. Ζέλεζνι και ελέγχονται από το σ. Κοτσαβρά ή την αντικαταστάριά του τη σ. Ελένη Περιστέτη, η οποία εργάζεται στο ραδιόφωνο από την περασμένη χρονιά.

Γ) Προκειμένου να καθορίζεται, να τηρείται και να ελέγχεται το πρόγραμμα των εκπομπών θα συγκαλούνται μια φορά τη βδομάδα, το πολύ κάθε δεκαπενθήμερο, συσκέψεις των σ. Κοτσαβρά και του σ. Ζέλεζνι όπου θα δίνονται συγκεκριμένες οδηγίες στην ομάδα των συνεργατών.

2. Σύμφωνα με απόφαση του ΚΚΕ κατά την αμέσως επόμενη περίοδο θα πραγματοποιηθεί σε κάποια από τις δημοκρατικές χώρες συνδιάσκεψη των αντιπροσώπων των ελληνικών ραδιοφωνικών εκπομπών σε αυτές τις χώρες προκειμένου να χαραχτεί η γραμμή και να βελτιωθεί ο συντονισμός σε αυτό τον τομέα.

3. Για τις εκπομπές της Ελεύθερης Ελλάδας ορίστηκε από το ΚΚΕ ανταποκριτής από την Τσεχοσλοβακία ο σ. Παπαδόπουλος Ανδρέας (Πίνδος) ο οποίος θα επικεντρώνει τις ανταποκρίσεις του στον τρόπο ζωής και εργασίας των προσφύγων και των παιδιών στην Τσεχοσλοβακία.

4. Σύμφωνα με απόφαση της κεντρικής καθοδήγησης του ΚΚΕ στην Τσεχοσλοβακία στις 9 και 10 Σεπτεμβρίου θα συγκληθεί στο Γιέσενικ (Jeseník) η 2η συνδιάσκεψη των αντιπροσώπων όλων των ΚΟΒ του ΚΚΕ, οι οποίοι θα κρίνουν τη μέχρι σήμερα εκπλήρωση των στόχων που έθεσε η περσινή 1η συνδιάσκεψη και θα εγκρίνουν νέο σχέδιο δράσης.

Το αναλυτικό πρόγραμμα της συνδιάσκεψης και η έκθεση για τις προετοιμασίες θα σας σταλεί αργότερα.

5. Έλεγχος της αλληλογραφίας των Ελλήνων προσφύγων από και προς το εξωτερικό.

Για τον έλεγχο του ταχυδρομείου που οι Έλληνες πρόσφυγες λαμβάνουν ή στέλνουν στο εξωτερικό αποφασίστηκε, σε συμφωνία με τους Έλληνες συντρόφους καθοδηγητές και το υπουργείο Εσωτερικών, να επιλεγθεί και να οριστεί ένας πολιτικά υπεύθυνος σύντροφος – Έλληνας, ο οποίος θα κάνει τον έλεγχο και θα ταξινομεί όλο το ταχυδρομείο από και προς το εξωτερικό και θα βοηθά έτσι στην επεξεργασία των ύποπτων και επιβλαβών επιστολών σύμφωνα με τις οδηγίες του υπουργείου Εσωτερικών, του οποίου θα είναι συνεργάτης.

Αυτό το μέτρο τουλάχιστον σε αυτό το βαθμό εμφανίζεται ως αναγκαίο διότι ο μέχρι σήμερα έλεγχος της αλληλογραφίας των Ελλήνων στη χώρα μας από την κεντρική ελληνική αυτοδιοίκηση στο Γιέσενικ (Jeseník) έμεινε στο στάδιο της επεξεργασίας το οποίο κρίθηκε αναποτελεσματικό και εντελώς ανεπαρκές. Τον τελευταίο καιρό στάλθηκε ταχυδρομείο που έφτανε μέχρι και εκατοντάδες γράμματα καθημερινά από ορισμένα σημεία. Όλα αυτά μέχρι σήμερα παρακρατήθηκαν.

Στην ηγεσία των Ελλήνων συντρόφων υπογραμμίστηκε το ανεπίτρεπτο αυτής της κατάστασης και οι καθοδηγητές σύντροφοι – Κοτσαβράς και Γρίβας⁴ - δεσμεύτηκαν να αρχίσουν σε όλα τα μέρη νέα καμπάνια προκειμένου να εξηγήσουν την πολιτικά ανεπίτρεπτη και επιβλαβή αλληλογραφία τέτοιων διαστάσεων με το εξωτερικό και να πετύχουν τον περιορισμό της σε εντελώς απαραίτητα επίπεδα. Αυτό σε πρώτη φάση.

Στη συνέχεια υποσχέθηκαν να επιλέξουν και να θέσουν στη διάθεσή μας σύντροφο που θα είναι της πλήρους εμπιστοσύνης τους και υπεύθυνα θα ασκεί έλεγχο και θα ταξινομεί το ταχυδρομείο για πιο εκτενή εξέταση και έρευνα από τα όργανα του υπουργείου Εσωτερικών.

Σημ.: Όπως και στο ραδιόφωνο έτσι και εδώ βρισκόμαστε αντιμέτωποι με την ανεπίλυτη δυσκολία να βρούμε άνθρωπο που να γνωρίζει ελληνικά προκειμένου να μας επιτραπεί ο άμεσος έλεγχος.

6. Συγκέντρωση των αφερέγγυων στοιχείων από τις τάξεις της ελληνικής και της μακεδονικής πολιτικής προσφυγιάς σε μια περιοχή ή σε ένα νομό.

Θα επιλεχτεί περιφέρεια ή νομός όπου θα είναι δυνατό και κατάλληλο να συγκεντρώσουμε όλα τα μέχρι σήμερα λιγότερο ή περισσότερα αφερέγγυα στοιχεία με σκοπό να τους έχουμε υπό έλεγχο σε μεγαλύτερο βαθμό απ' ότι αυτό συνέβαινε μέχρι σήμερα.

Η συγκέντρωση να διεξαχθεί προσεκτικά, σταδιακά και φυσικά με τη διάθεση δυνατοτήτων απασχόλησης.

7. Το τελευταίο διάστημα πληθαίνουν οι αιτήσεις Ελλήνων προσφύγων στη χώρα μας που κατατίθενται στο υπουργείο Οικονομικών σχετικά με την εξαγωγή δεμάτων με δώρα που περιέχουν διάφορα χρηστικά αντικείμενα (συχνά ένδυση και παπούτσια) τα οποία προορίζονται για στενούς συγγενείς που ζουν στην Πολωνία, στη Βουλγαρία και στη Ρουμανία.

Στους συντρόφους καθοδηγητές επισημάνθηκε και συμφωνήσαμε να εξηγήσουν με κατάλληλο τρόπο ότι η κατάσταση στη χώρα μας δεν είναι ακόμη τέτοια που να επιτρέπει την παραβίαση της αρχής περί αποστολής δεμάτων με δώρα στο εξωτερικό, που ισχύει και για τους δικούς μας πολίτες, έτσι ώστε να σταματήσει η εξαγωγή των δεμάτων με δώρα.

8. Τον Αύγουστο, από τις 9 έως τις 30.8 θα διοργανωθεί σεμινάριο τριών εβδομάδων για το βοηθητικό προσωπικό των ελληνικών παιδικών σταθμών. Θα πραγματοποιηθεί στο Ούντσιν (Unčín) όπου ήδη βρίσκεται σε εξέλιξη τρίμηνο σεμινάριο για τους δασκάλους αυτών των παιδικών σταθμών.

T.

Národní archiv, Praha (NAP) (Εθνικό Αρχείο, Πράγα), KSČ, ÚV, 100/3, (Κομμουνιστικό Κόμμα Τσεχοσλοβακίας – ΚΕ), κιβώτιο 144, α.φ. 559. Δακτυλογραφημένο αντίγραφο, 3 σελίδες.